

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

LIETUVIŲ BIBLIOGRAFIJOS TARNYBA.
1342 SO. 48TH COURT.
CICERO, ILL. 60650, U.S.A.

Nr. 11 (946) KOVO - MARCH 14

• 1968 LIETUVOS LAISVĖS KOVOS METAI • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONT. CANADA •

TEL. 368-6813

Jaunimo žygis

Jaunimas paprastai būna visuomenės gyvasis sidabras — jis visuomet juda viena ar kita linkme. Kai vyresnioji karta ima taisyti ir ramybės sostą, jaunimas pakelia galvas naujiems žygiams, t.y. savos kartos žygiams. Tai buvo ypač ryšku kuriantis nepriklausomai Lietuvai, kai jaunimas visa energiją ryžosi dirbti iš griuvėsių besikeliančiai tėvynei. Išeivijos jaunime tokio polėkio nematyti, tačiau ir jame yra laukiančios energijos bei naujos iniciatyvos. Bene plačiausiai tokia jo iniciatyva pasireiškė Lapkričio 13-tosios žygiu į Jungtines Tautas Niujorke. Lyg ir tą pačią mintį pratęsdamas, naujo žygio mintį iškėlė ateitininkiskasis jaunimas, siūlydamas organizuoti žygį pas Šv. Tėvą Romoje, prašant lietuviškų vyskupijų įsteigimo išeivijoje. Jaunatviško entuziazmo požiriu tai puiki mintis, tačiau reikalinga patyrusios rankos ir išvalios galvos. Dėlto ši mintis buvo pateikta svarstyti Amerikos Lietuvių Katalikų Federacijos Tarybai. Pastaroji, pastudijavusi praktines galimybes, iš esmės jaunimo žygiui pritarė, bet pagrindiniu jo tikslu numatė religinės spaudos iškilimą. Esą jaunimas ir vyresnieji, vadovaujami bendro komiteto, suredaguotų petiją, rinktų parašus tarp lietuvių bei kitataučių ir ją įteiktų Šv. Tėvui. Be to, tas pats tekstas būtų siunčiamas ir visiems laisvojo pasaulio vyskupams, jungiant prašymą, kad būtų telkiama pagalba kovai prieš religinę spaudą sovietų pavergtuose kraštuose.

Taigi, jaunimo iškeltai lietuviškų vyskupijų išeivijai mintis liko pakeista religinės spaudos idėja. Žvilgsnis nuo išeivijos problemų liko nukreiptas į pavergtąją Lietuvą. Tai padaryta, matyt, ne be pagrindo, nes lietuvių prašymas Vatikanui steigti lietuviams specialią vyskupiją ar vyskupijas atsimušė į storą sieną. Tai reikštų struktūrinį pakeitimą Katalikų Bendrijai. Jei tai būtų leista lietuviams išeiviams, turėtų būti leista ir kitoms tautybėm. Galima nujauti, kad visuose imigracijos kraštuose, ypač S. Amerikoje, vyskupai parodytų didelį pasipriešinimą. Tad kol kas neatrodo, kad tautinės vyskupijos šiuo metu galėtų būti įmanomos, nors jaunimo kreipimasis tuo reikalu ir Šv. Tėvą nepakenktų. Be to, jis būtų idomus tuo, kad ateitų su nauja idėja. Jaunųjų iniciatyvos nukreipimas kita linkme — kelti religijos spaudą yra realusnis, tačiau siūlymas petiją įteikti Šv. Tėvui yra persvarsytinas. Jis, atrodo, nebuvo gerai apgalvotas. Prašyti popiežių, kad palengvintų ar pašalintų religijos spaudą Lietuvoje, reiškia prašyti, ko popiežius negali padaryti. Tai primena prašymą labdaros draugijos pirmininkui, kad šis pasirūpintų savo narių labdarai jam neprieinamose platuose. Religijos spauda Lietuvoje ir kituose sovietų pavergtuose kraštuose popiežiui yra geriau ir tiksliau žinoma nei petijos organizatoriams bei parašų rinkėjams. Tikinčiųjų likimas spaudos kraštuose popiežiui, kaip visos Bendrijos Ganytojiui, rūpi žymiai daugiau nei eliniamas jos nariams. Tad būtų nekuiku kvestionuoti popiežiaus rūpestį.

Kuria tad linkme? Jeigu jau yra apsisota ties religijos spauda, visą žygį derėtų nukreipti į viešąją pasaulio opinią, kurios paio ir sovietai. Pavyzdžiui galėtų būti žydas. Vašingtone jie suredavo neilgą laišką Sovietų Sąjungos premjerui A. Kosyginui, su rinko žydų mokyklų mokinių parašus ir visą medžiagą paskelbė didžiojo amerikiečių spaudai, kurią gauna ir sovietų ambasada. Tai žygis į viešąją pasaulio opinią! Juo galėtų pasekti ir mūsų jaunimas kiekviename laisvojo pasaulio krašte. Be to, atviri keliai ir visos pasaulio jaunimo organizacijos, į Jungtines Tautas ir atskirus valstybių galvas. Reiktų mūsų jaunimo vadams parodyti daugiau išradinumo metoduose. Kai tikslas yra aiškus, belieka surasti konkrečius kelius. Faktų apie religijos spaudą galės parūpinti vyresnieji, bet perteklių juos viešajai opiniai turėtų jaunimas, gerai pažįstamas vietinės sąlygos. Jam nesunku būtų gauti parašus po atitinkama petija ar laišku žymesniųjų amerikiečių. Jų parašai reiktų daugiau nei šimtai nežinomų lietuvių išeivių. Amerikiečius galėtų paskatinti protestui pvz. Vilniaus katedros pavertimas galerija, Šv. Kazimiero šventovės padarymas bedievybės muzėjumi, vyskupai namų areštė ir pan. Faktų yra, tikslai reikia tinkamos formos ir rankos, randančios kelius į viešąją opinią, kurios spaudimą jaučia ir Maskva. Pr. G.

KANADOS ĮYKIAI

SUSIKIRTIMAS SU PRANCŪZIJA

Kanada suspendavo diplomatinį ryšius su Gabonu, kuris buvo atsiuntęs tiesioginį pakvietimą Kvebeko švietimo ministrui Jean Guy Cardinal dalyvauti prancūziškai kalbančių kraštų švietimo ministerių konferencijoje vasario 5-10 d.d. savo sostinėje Libreville. Nors Kanados federacinei vyriausybei buvo užtikrinta, kad šis pakvietimas nėra valstybinio pobūdžio, Kvebeko švietimo ministras gėdijantis sutiko su nepriklausomų valstybių atstovams skirtu protokolui. Kvebeko vėliava konferencijos metu plevėsavo šalia kitų nepriklausomų valstybių vėliavų. Šis santykių suspaudimas, atrodo, yra laikinio pobūdžio, nes jis daugiau taikomas ne Gabonui, bet Prancūzijos kariniam prezidentui De Gaulle, kurio iniciatyva Gabonas suaužė diplomatinį etiketą. Balandžio 22-26 d.d. tokia pati konferencija bus šaukiama Paryžiuje. Kyla klausimas, kaip šis kartą pasielgs Prancūzija? Susikirtimas su Gabonu yra aiškus įėjimas Paryžių Kvebeko švietimo ministerį kviešti per Otavą. Jeigu prez. De Gaulle kreiptųsi tiesiog į Kvebeką, teisingumo min. P. Trudeau manymu, Kanada turėtų nutraukti diplomatinį ryšius su Prancūzija. Šią mintį pakartojo ir premjeras L. B. Pearsonas. Kanadai nerūpi mažoji Afrikos valstybė Gabonas, bet ji nori sustabdyti tolimesnius prez. De Gaulle bandymus sėdėti neapykantą tarp Otavos ir Kvebeko.

Finansų min. M. Sharo nusiurbė naują planą naikinti opozicines atstovaujančias mokesčių naivulius. Aname projekte

jis norėjo padidinti pajamų mokesčius 5%, pradėdamas jų anturuoti šimtu dolerių ir užbaigiant šeštuosiu. Ši kartą pajamų mokesčius M. Sharp planuoja padidinti 3%. Atsakydami bus pradėdami nuo trečio pajamų mokesčio šimto ir taikomi visai jo sumai. Be to, 3% papildas bus įvestas ir bendrovių pelnui, kai tuo tarpu pirmajame projekte buvo pasitenkinta tik bendrovių paspartintu atsiskaitymu su Otava. Jeigu šis įstatymas bus priimtas, atsakymai bus daromi nuo š.m. sausio 1 d. Lig šiol atsakytos 5% papildomų mokesčių mokesčiai atgauti tik 2%. Naujasis planas valstybės išduotų apie \$390 milijonų papildomų pajamų. Skirtumą tarp pirmo ir antro plano vyriausybė planuoja padengti, sumažindama \$75 milijonais savos valdžios tarnautojų skaičiaus padidinimą. Atrodo, naujasis projektas bus priimtas, nes už jį jau pasisakė socialinio kredo partijos atstovai. Užtikrinami vyriausybė balsų dauguma federaciniame parlamente.

Finansų ministeria e mėsė atitinkamų priemonių Kanados doleriui apsaugoti. Ministerio M. Sharp pranešimu, JAV vyriausybė sutiko atsiskaityti visu suvaržymu pinigų apykaitai tarp Kanados ir JAV. Kanados Bankui \$900 milijonų paskola pažadėjo V. Vokietija. Italija ir J. A. V. jeigu kanadiškio dolerio vertė grįžtų rimtas pavojus. Iš savo pusės Kanada sutiko išleisti už milijoną dolerių JAV vyriausybės specialiu laišku, kuriuos taip pat galima iškeisti į dolerius finansinės grėsmės at-

Artėja pavasaris, būkime draugai...

Nuotr. J. Ligerio

UŽPUOLĖ VALSTYBĖS PREZIDENTĄ

J. KAIRYS
Mūsų bendradarbis V. Vokietijoj

Savo tikslui pasiekti komunistai naudoja visokius būdus ir priemones, neišskiriant šmeižimo asmenų, stovinčių nepatinkamų valstybių prieškaijė, politikų ir kitų, kurie turi ar gali turėti didesnę ar mažesnę įtaką prieškomunistinėje visuomenėje. V. Vokietijoje komunistai, norėdami ką nors apšmeižti, prikiša buvusį priklausymą nacionalsocialistams ir iškelia kitus dalykus, surištus su priklausymu. Priklausymas nacionalsocialistams komunistų laikomas didžiausia nedorybe ir yra svarbiausias jų propagandos arklukas.

Suklastoti parašai
Jau kuris laikas šmeižtų objektu yra tapęs dabartinis V. Vokietijos prezidentas Lübke. Jam prikišama, kad karo metu planavęs ir statęs barakus koncentracijos stovykloms. Šis apkalbinimas prasidėjo Rytu Berlyne, kur neva rasti raštiški įrodymai su prezidento parašais. Jų foto kopijos buvo atsiųstos ir Bonnui, kuri nustatė, kad joms prezidento parašai yra sufalsifikuoti, tačiau pradėta akcija prieš prezidentą nesibaigė. Ypač nepalankus straipsnis pasirodė plačiai paplitusiam žurnale "Stern". Šis straipsnis bene ir buvo akstinu prezidentui pasisakyti viešai dėl jam daromų priekaištų.

Kalintas 20 mėnesių
Pagal prezidento viešą pareiškimą, padarytą per radiją ir televiziją, niekad jis nepriklausė

veju. Šios priemonės turi tikslą sustabdyti tarptautinę spekuliaciją Kanados doleriais. 1967 m. Kanados tarptautinis deficitas siekė tik \$425 milijonus, kai tuo tarpu užpurnai deficitu turėta \$1.137.000.000. Tarptautinį atsiskaitymą pernai pagerino Montrealyje vykusio pasaulinio parodo, gausius jos lankytojai iš užsienio kraštų, atvežę mažas pinigų sumas Kanadon.

ses nacionalsocialistams, o pastariesiems uždarus kitas partijas, buvo net du kartus suimtas. Paskutinį kartą išbuvo areštė virš 20 mėnesių. Gi karo metu, kai buvo įvesta civiliams darbo prievolė, ir jis turėjęs ją atlikti Berlyno architektų biure Schlemp, kuris veikė generalinio statybos inspektoriaus žinioje. Pagal užsakymus, gautus iš šalies, biuras turėjęs sudarinėti statybos planavimo projektus. Tarp tokių projektų buvo planuojami ir darbininkams apgyvendinti barakai, kuriuos statėsiuos ypač didžiosios imonės savo darbininkams. Pačių statybų biuras neplanavo ir nestatė jokių pastatų, turėjusių kacetų ar areštinių charakterį, patvirtino ir pats Schlemp. Prezidentas paneigė ir buvimą jo parašų ant kokių nors braižinių ir panašių dokumentų.

Palietęs Rytų Berlyno pradėtają akciją, prezidentas pareiškė, kad ji yra vedama apšmeižimui prieš pasaulį jo paties, prezidento institucijos ir V. Vokietijos respublikos.

Vyriausybė ir opozicija
Už prezidentą yra pasisakę kancleris su savo ministeriais ir koaliciją sudarančios partijos. Pagal juos, nei Veimaro laikais, nei nacionalsocialistų metu savo veikla prezidentas nepadarė jokio žalo tautai nieko neigiamo.

Opozicijoje esantieji laisvieji demokratų laiko prezidento pareikšimus nepakankamais. Jie norėtų, kad šis reikalas būtų išaiškintas per teismą. Ši klausimą palietė ir prezidentas savo viešame pareiškimė. Pagal jį, nevaliojas traukti šmeižikų baudžiamon atsakomybėn, nes valstybės galvos bylinėjimasis valstybei būtų žalingas. "1968 m. demokratinė akcija" iškurtas š.m. sausio mėnesį, laiko prezidento tvirtinimus meilu. Pagal šios akcijos žmones, (Nukelta į 644 psl.)

PRANEŠIMAS IŠ ŠVEDIJOS

Gina Azija, nutyli Pabaltijį

Negausus tautiečių būrelis vasario 17 Stockholme susirinko savybėje paminėti visame žemės rutulyje atžymėtosios Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 50-tosios sukakties. Ta pačia proga įvyko metinis Švedijos LB susirinkimas. Tai buvo tik kuklus simbolinis paminėjimas. Baltijos tautų laisvės reikalą viešum iškelė savaitę vėliau surengtas estų minėjimas.

Didžioji Stockholmo koncertų salė, turinti porą tūkstančių vietų, buvo pilnutėlė, kaip pirmąsiais pokario metais. Estijos nepriklausomybės sukaktį savo atsilankymu pagerbė Amerikos ambasadoriaus asmeninis atstovas, ambasados politinio skyriaus vedėjas ir visų Švedijos politinių partijų atstovai.

Priekaištai švedams
Atidarymo kalboje estų studentų sąjungos pirmininkas, nevyndamas žodžių į vatą, išreiškė savo nusistebėjimą švedų visuomene, kad ji tvirtai remia toli nuo Švedijos esančius prispaustas tautas — Vietnam, Angolą, P. Afriką, Mozambiką, bet perdaug dažnai nutyli sovietinę spaudą Baltijos valstybėse.

Idomu, kad beveik visi kalbėtojai, kaip pastebėjo "Dagens Nyheter" korespondentas, kritikuoją dabartinę švedų jaunimo laikyseną: užmiršta sovietų okupuotąją Baltikumą, kai tuo tarpu labai uliai demonstruoja už visų kitų tautų laisvę plačiame pasaulyje.

Senas baltiečių bičiulis ir nepavargstantis jų laisvės gynėjas prof. B. Nermanas iš naujo iškelė ir pasmerkė sovietų vykdomą rusinimo ir kolonizacijos politiką Baltijos kraštuose.

Partijų vadai
Reikia pažymėti, kad pagrindinės švedų demokratines partijas atsiuntė savo pajėgiausius atstovus, kurie šia proga neapsiribojo tik įprastiniais trefareiniais pareiškimais.

Vadovaujančiosios socialdemokratų partijos atstovas, parlamentarys Stellan Arvidsson, perduodamas savo partijos sveikinimą, tarp kitko pareiškė: "Mes jus prašome atleisti, kad nesupratome jūsų pasiryžimo išlaikyti savo kultūrą. Tai, ką jūs pasiekėte kultūriniam darbe patys vieni, sukėlia mūsų didžiausią nuostabą."

Toliau jis pažadėjo, jog ateityje galima laukti paramos, nes tai esąs ir pačių švedų reikalas, kad estų bendruomenė Švedijoje, praturtinusi kraštą kultūrinio indėliu, išsaugotų savo tautinį paveldėjimą. "Aš perduodu savo partijos linkėjimą ir vilčių, kad Švedijos estai, net taptę šio krašto piliečiais, pasiliks tikrais estais ir nesiliaus jais būvę", sakė socialdemokratas Arvidsson. Jis pastebėjo, kad jam, kaip vyriausybės partijos žmogui, tenka nutylėti politinius dalykus, tačiau pareiškė esąs širdimi, kaip visi socialistai, už visų tautų laisvę, nepriklausomybę ir demokratiją.

Pažadas atiečiai
Opozicinės liberalų liaudies partijos jaunimo atstovas parlamentaras Sören Norrby kalbėjo: "Jūs praturtinote mūsų kultūrą ir palaikote mūsų visuomenėje budrumą prieš sovietinę diktatūrą." Jis apgailestavo, kad švedų visuomenė permaži su pranta Baltijos valstybių tragedija. Bet taip nebus visuomet, sakė jis ir nurodė savo pavyzdį: "Kai aš susipažinau su pirmaisiais estais, nieko nesupratau. Tik pamazų pradėjau suprasti". Baltiečių išdavimas, vienas baisiausių epizodų naujosios švedų istorijoje, teigė kalbėtojas, niekad neeis užmiršti to, kas įvyko.

Opozicinės konservatorių partijos atstovas Alf Wennerfors sakė: "Šią didelę jūsų tautos dieną perduodu sveikinimus savo partijoms, ypatingai jos vadai ir atstovai, kurie nuolatos jūsų reikalus kelia parlamente." Jis pažadėjo ateinančioje pavasario sesijoje pateikti reikalavimą, kad valstybė remtų švedijos estų kultūrinę veiklą ir perskaitytų tuo reikalu jau paruoštą pasiūlymo tekstą.

Klausytojams karštai plojimai pritariant, švedų Vidurio partijos atstovas Bengt Bärjes tonas palinkėjo: "Mes linkime, kad mūsų svečiai estai galėtų grįžti į savo laisvąjį kraštą."

Vaidinė paroda
Baltijos valstybių nepriklausomybės 50-čio proga Stockholme buvo atidaryta bendra dokumentinė ir vaidinė paroda, susilaukusi palankaus spaudos įvertinimo. Įtakingasis "Dagens

Nyheter" ta proga rašė, kad toji paroda turėtų apskelbti švedijos mokyklai, nes ji aiškiai pavaizduoja, koks sunkus trijų Baltijos tautų, didžiųjų spaudžiamų, likimas. Parodą surengė ir globojo visų trijų tautų bendruomenės.

Estų laikraštis "Teataja" išleido specialų numerį švedų kalba su žymiųjų švedų visuomenininkų straipsniais Baltijos valstybių laisvės reikalui.

A. Lembergas

Pasaulio įvykiai

I JAV PABEGO ČEKOSLOVAKIJOS GENEROLAS JAN SEJNA, buvęs krašto apsaugos ministerijos kompartijos komiteto sekretorius ir aukščiausios tarybos prezidiumo narys. Sausio mėn. jis mėgino gelbėti i kompartijos nemalonę patekusį stalininių pažiūrų kompartijos vadą A. Novotny, paskelbdamas dalinę mobilizaciją. Šios pastangos nebuvo sėkmingos, nes Kremlius pasisakė prieš tolimesnę A. Novotny vadovybę ir naujuoju kompartijos vadu patvirtino A. Dubčeką. Nuvertintam A. Novotny buvo paliktas nereikšmingas prezidento pareigos, kurias jis dabar gali prarasti dėl savo draugo gen. mjr. J. Sejna pabėgimo. Čekoslovakijos generalinio štabo karininkai įteikė naujam kompartijos sekretoriui A. Dubčekui laišką, reikalaujantį atleisti prezidentą A. Novotny iš dabartinių pareigų ir traukti teisminei atsakomybėn dėl gen. mjr. J. Sejna pabėgimo. Tokio augšto laipsnio karininko pabėgimas į Vakarų sukelė didelį susirūpinimą Kremliuje. I Praha paskubomis buvo nusiųstas Varšuvos Sąjungos vyriausias vadas maršalas Ivanas Jakubovskis, kuris turės nustatyti, kiek ir kokių karinių paslapčių žinojo pabėgėlis. Varšuvos Sąjungai gali tekti pakeisti visą eilę planų, jeigu jie buvo žinomi generolui J. Sejna.

Amerikiečių karinė vadovybė P. Vietname yra linkusi manyti, jog komunistai puls ne Khe Sanh baze, bet buvusią imperinę sostinę Hue. Šią mintį patvirtina ir Hanojaus pranešimas, paskelbtas Vilniuj leidžiamoj "Komjaunimo Tiesoj". Jame kalbama apie vadinamojo tautinio išlaisvinimo suvažiavimą Hue mieste, kai jo senojieji tvirtovėje buvo įsitvirtinę komunistų daliniai. Suvažiavimo dalyviai nutarė panaikinti prezidentui Thieu valdžios visas institucijas, teisėtą valdžią pripažindami pačių komunistų sudarytas revoliucines tarybas. Keisčiausiai skamba IV pranešimo punktas: "Ryžtingai reikalauji, kad Amerikos kariuomenė gerbtų Vietnamo valdžią, vengtų kištis į vietnamiečių tautos reikalus ir neišeitų iš savo stovyklų. Joks Amerikos kariuomenės perkėlimas negali būti vykdomas, negavus Vietnamo revoliucinės valdžios sutikimo. Betkoks šio nurodymo pažeidimas bus atitinkamai baudžiamas." Iš tokių eilučių galima daryti tik vieną išvadą — komunistai tikėjosi revoliucinės gyventojų paramos P. Vietnamo miestuose ir buvo numatę išlaikyti Hue tvirtovę. Tautinio išlaisvinimo suvažiavimas Hue mieste ir ten visam P. Vietnamui priimti propagandinio pobūdžio komunistų nutarimai liudija, kad Hue miestas buvo pagrindinis komunistų ofensyvos taikynis. Labai galimas dalykas, jie dar kartą mėgins užimti Hue, nes juk "revoliucinei valdžiai" reikia sostinės.

Bulgarijos sostinėje Sofijoje posėdžiavo Varšuvos Sąjungą sudaranti septynių kraštų kompartijų vadai. Rumunų kompartijos sekr. N. Ceausescu atsisakė pasirašyti raštą, pritariantį Sovietų Sąjungos ir JAV sutarčiai, kurios tikslas yra sustabdyti atominių ginklų plitimą pasaulyje. Jo nuomone, ši sutartis yra nukreipta prieš mažesnes valstybes, nes atominių ginklų monopolis yra atiduodamas didžiosioms — Sovietų Sąjungai, JAV, Britanijai. Prancūzijai ir komunistinei Kinijai. Baigiamame pranešime konferencijos dalyviai pasisakė prieš amerikiečių vedamą karą Vietname, bet nutylėjo kitus du sovietinės propagandos populiarus arklukus — Izraelį ir V. Vokietiją. Tenka manyti, šiuo atveju buvo padaryta nuolaida rumunams, turintiems diplomatinis ryšius su mirtiesiais kraštais.

Varšuvos un-to ir politinės institucijos studentai demonstravo prieš amerikiečių karo laivyno aviaciją padėjo Izraeliui karo metu. "Look" žurnale paskelbta padaryta klaidą, bet teisingai, kad kaltė dėl jos tenka ne tikėtina dieliam Izraelio lėktuvų skaičiui. Dėlto ir susidars išpuolis, kad amerikiečių aviacija remia Izraelį. Šis prisipažinimas, atrodo, padės atstatyti diplomatinius santykius tarp JAV ir Egipto, nes minėtasis kaltinimas buvo juo nutraukimo pagrindinė priežastis.

Kubos diktatorius F. Castro Havanao aerodrome sutiko revoliucionieriaus Ernesto Che Guevaros partizanų gaujos likučius — tris kubiečius ir du bolivi-jiečius, kuriems iš Bolivijos atėjusių pavyko pabėgti į Čilę ir iš ten atskristi į Maskvą.

Redaktorius K. dr. P. Gaidamavičius
pavadootojas A. Rinkūnas; redakcijos narys Vyta. Kastytis.
Metinė prenumerata \$6, pusmetinė \$3.50. Rėmėjo metinė prenumerata \$10.
Skelbimui ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų
turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisyti redakcijos nuostata.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.

Subscription rates: \$6 per year, \$3.50 per 6 months.

Deadline for advertisements — Thursday

Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa,
and for payment of postage in cash.

941 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario, Canada

Tel. 368-6813

Kanauninko Prapuolenio vaidmuo Romoje

Patikslinimas ryšium su dr. P. Mačiūlio laišku "Siūlymai Romoje" "Tėviškės žiburių" 1968 m. 1 nr.

Gerb. dr. P. Mačiūlis, nors sakosi turėjęs "malonumą dažnai aplankyti Romoje" kan. Kaz. Prapuolienį, tačiau dėl jo veiklos ir jos laiko daro klaidų.

1. Kun. Kaz. Prapuolienis išbuvo Mohilevo arkivyskupijos kūrijos sekretoriumu ne 25 metus, o tik 14 metų, nes kunigų įšv. 1885 m., i kūrijos sekretorius buvo pakviestas 1889 m. arkivyskupo Gintauto. Tose pareigose išbuvo ir prie sekantių arkivyskupų: Kozłowski (1891-99) ir Kłopotowski (1901-1903). Pastarajam mirus, naujai paskirtas arkivyskupas grafas Semberkas, 1903 m. dar neatvykęs į Petrąpilį, atleido iš to pareigų kan. K. Prapuolienį. Rusų valdžia, kuriai kan. K. Prapuolienis mokėjo įsteikti, kaip "nuskriaustam" paskyrė 2400 rublių metinės pensijos iki gyvos galvos.

2. Patikrinus atitinkamus šaltinius, matyti, kad kan. K. Prapuolienis niekad nebuvo Rusijos ambasados prie Šv. Sosto patarėju katalikų reikalams. Juo labiau neįtikėtinas dalykas, kad rusų užsienio reikalų ministerijai būtų prašiusi Mohilevo arkivyskupą "perleisti" savo sekretorių ir kapelioną ambasados patarėju pareigoms. Kan. K. Prapuolienis iš Mohilevo kūrijos buvo atleistas ne rusų valdžiai prašant, o dėlto, kad lenkų akimis žiūrint, per daug turėjo įtakos Mohilevo arkivyskupams. Tos įtakos bijodamas grafas Semberkas, dar jo nematęs, atleido iš kūrijos 1903 m. O Romon kan. K. Prapuolienis atvyko tik 1912. V. 22, bet visai kitom pareigom. Iki to laiko jis gyveno: 1904-1904 Seinuose, 1909-1912 Kaune. Romoje išbuvo 1912-1920 Šv. Stanislovo bažnyčios ir prie jos esančios prieglaudų (hospitium) rektorium.

3. Netiesa, kad Romoje patalpos, kuriose gyveno kan. K. Prapuolienis, kitados yra buvusi katalikų Jadvygos įsteigta kolegija lietuviams kunigams, o pasukim lenkų užgrobita. Jadvyga, tiesa, tokią kolegiją įsteigė 1397 m., bet ne Romoje, o Prahoje. Šv. Stanislovo (anksčiau Išganytojo vardo) bažnyčią 1578 m. išpopiežiaus Grigaliaus XIII gavo Varmijos vyskupas Hozijus ir prie jos įsteigė prieglaudą maldininkams — "pro Polonis, Lithuanis ceterisque de Dominio Poloniae". Iš karto ši institucija

Suminėtu klaidų gerb. dr. P. Mačiūlis būtų lengvai išvengęs, jei būtų pasižiūrėjęs i Lietuvių Enciklopedijos IX tomą apie Italijos lietuvių ir XXIII tomą apie kan. K. Prapuolienį.

J. Vaisnora, MIC

A + A

SIMONUI ANDRIEKUI mirus, jo žmoną ir šeimą giliai užjuočiame bei kartu liūdime —

J. Naujokas ir žmona (Delhi) **Grybų šeima (Barrie)**
Juzė ir Stasys Jonačiūnai (Stayner) **J. Jasiūnai (Toronto)**

SIMONUI ANDRIEKUI mirus, skausmo valandoje gilią užjuoatą reiškiamo žmonai JADVYGAI ir šūnams —

V. Tamošauskas **E. Undraitienė**
M. P. Žymantai

MOHAWK

FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI
SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI
ĮVAIROS KILIMAI • SALDYTUVAI
VALGOMŲJŲ KAMBARŲ APSTATYMAS IR KT.
TAISOME IR APTRAUKIAME KĖDES IR SOFAS

Nemokamas i namus pristatymas.

K R A U T U V E S:

Rytose — 2448, DANFORTH AVE. — TEL. OX 9-4444
Vakaruose — 137, RONCESVALLES AVE. — TEL. 537-1442
Krautuves atidarytos nuo 9 val. rytu iki 9 val. vakaro.

Nuo sukakčių i darba

DR. ANTANAS KLIMAS

Ročesterio un-to profesorius

Šiais Lietuvos Laisvės Kovos metais minime dvi mums brangiausias sukaiktis.

PIRMA, 717 metų nuo Lietuvos valstybės — Lietuvos karalių — pripažinimo visame pasaulyje de jure.

ANTRA, 50 metų nuo tos pačios Lietuvos valstybės nepriklausomybės atstatymo po virš 100 metų trukusios carinės Rusijos okupacijos.

Pirmasis istorinis didžio reikšmės įvykis įvyko 1251 m., kai visa Vakarų Europa pripažino jau prieš kelias generacijas sukurtą Lietuvos valstybę de jure. Tas aktas buvo užanštųpau-duotas Mindaugo oficialiu krikštų, po dvejų metų įvykiu vainikavimu Lietuvos karaliumi po piežiaus atsiųsta karūna, jo patvirtintais raštais, apeigas atliekant paties popiežiaus atsiųstais ir deleguotiems atstovams.

Antrasis didysis istorinis įvykis — Vasario 16-sios aktas paskelbtas Lietuvos Tarybos prieš 50 metų Vilniuje: 1918 m. vasario 16 d.

Ir vienas ir kitas įvykis yra gyvybinės reikšmės lietuvių tautai ir Lietuvos valstybei. Pirmuoju — Mindaugo krikštų, jo pripažinimo ir karūnavimo — Lietuva griežtu mostu, aiškiai, legaliai, neatšaukiamai iškeliam visiems laikams i pasaulio suvereninių valstybių tarpą, tuo ją visiems amžiams atskiriant nuo kaimyninių slavų, germanų ir kitų tautų ir kartu pasukant Vakarų krikščioniškosios kultūros keliu. Antruoju — Vasario 16-sios aktu — lygiai tas pat principas pabrėžiamas dar kartą naujų laikų moderniomis formomis.

Brendimo įvykiai

Abu įvykiai, aišku, negalėjo atsirasti savaime: turėjo turėti ilgus pasiruošimo ir brendimo metus.

Iš kalbotyros ir archeologijos be jokių abejonių žinome, kad mūsų protėviai senieji aiščiai (arba baltai) jau prieš kelis tūkstančius metų buvo užėmę didžiulius žemės plotus: nuo vakarinės Vyslos kairiojo kranto Vakaruose iki augstutinio Dniepro kairiojo kranto rytuose, nuo dešiniojo Dauguvos kranto šiaurėje iki srities i pietus, pietų rytus nuo Pripetės...

Aišku, kad jau ilgą laiką prieš Mindaugą dinastijos pradžia turėjo būti sritinių aiškių valstybių pradžia. Vėliau, kiek suma-

žėjus aiškių teritorijoms, patys lietuviai taip pat turėjo savo valstybės užuomazgą sritinių kunigaičių valdovė ir įvairiose jų susigrupavimuose. Bet Mindaugas ir jo karta visą tą ilgą ir sunkų darbą pabaigė, įteisino, įpasaolino.

Ilgai ir kartais labai sunkūs buvo ruošimosi metai ir Vasario 16-sios aktui. Čia tikrai problemomis galime suminėti mums visiems gerai žinomas įvykius: 1831 ir 1863 m. sukilimus, kovą prieš spaudos draudimą, knygnešius, daraktorius, visus tu gūdžių metų rasytojus, švietėjus, švietusius kunigus ir vyskupus, 1905 m. sukilimą, spaudos laisvės dalinį atgavimą, Didįjį Vilniaus seimą, visus tuos tūkstančius jokių istorijos knygose nepažymėtų lietuvių tautos vaikų, kurie dirbo, kentėjo ir mirė, ligi subrandino Lietuvą Vasario 16-sios aktui.

Abu didieji mūsų tautos ir valstybės gyvenimo įvykiai turėjo taip pat būti didelėmis kraujo aukomis įgyvendinami ir apginami. Mindaugo valstybė buvo ginama dešimtmečiais ir net šimtmečiais nuo vidaus ir užsienio priešų. Vasario 16-sios aktas tapo tikrove tik po didelių savanorių, karių, šaulių, partizanų kraujo aukių, jau nemint visų kitų įtemptų darbų ir pastangų pasaulinėje diplomatijos arenoje, tikiniame gyvenime, švietime ir kitose srityse.

Ką tai reiškia mums?

Ką tie įvykiai konkrečiai ir realiai reiškia ne tik visai lietuvių tautai ir Lietuvos valstybei, bet ir mums, kaip laisvai tautos šakelei ir atžalei? Dar svarbiau — ką jie sako kiekvienam kaip lietuviui, žmogui, asmeniui mūsų pačių gyvenimo apšprendime ir apsisprendime?

Šie įvykiai davė lietuvių tautai teisę gyventi savo laisvoje suvereninėje valstybėje. Taigi, ir ju palikimas, jų testamentas, jų "programa" mus įpareigoja tą padėti ne tik išlaikyti, bet ir ją plėsti, tobulinti. Šiuo momentu tai mums konkrečiai reiškia, kad mūsų visų svarbiausioji pareiga — okupuotai ir pavergtai lietuvių tautai sugrąžinti laisvę suvereninėje Lietuvos valstybėje! Ši pareiga turi būti vykdoma ne tik organizuotoje plėtmėje, bet ir individualiame kiekvieno lietuvių, kiekvienos lietuvių šeimos gyvenime, ne tik minėjimu

metu, bet ir kiekvieną kasdienio gyvenimo minutę. Tai reiškia, kad šis kiekvieno lietuvių asmeninis, individualus apsisprendimas turi būti pagrindinis jo gyvenimo gija.

Konkretus tokio apsisprendimo pavyzdėlis: vienas mano kolega, lietuvis, prieš kels metus, kai jis buvo tik ką pradėjęs savo akademinį darbą viename JAV universitete, gavo nepaprastai gerą pasiūlymą iš kito daug garsesnio universiteto. Tas pasiūlymas buvo labai viliojantis, nes iš karto davė jam tris dalykus, kurių pasiekti, pasiekiant senoje vietoje, jam būtų reikėję kelių metų įtempto darbo, būtent: 1. senjorietat su garantija visam amžiui; 2. beveik visiška laisvė dėstyti ir mokslinio darbo plote; 3. žymiai augstesnį atlyginimą ir lalpsnį. Tokie pasiūlymai ne taip jau dažnai pasitaiko. Ką gi padarė šis jaunas, tik pradėjęs savo pašaukime darbą lietuvis? Jis be didelių svarstymų gražiai padėkojo siūlančiam universitetui ir pasiliko ten, kur buvo lietuvių parapija, lietuviška mokykla ir t.t. Kodėl? O todėl, kad siūlomose vietose nebuvo beveik nė vieno lietuvių, nors šiaip vieta labai puiki. Jis mums taip sakydavo: "Aš negaliu nė galvoti važiuoti ten, kur nėra lietuvių, kur nėra lietuviškos parapijos, kur, svarbiausia, nėra ir nebus jokių galimybių vaikams leisti i liuanistinę mokyklą..."

Dar vienas konkretus pavyzdėlis.

Praėjusią vasarą man teko vienoje stovykloje išsikelti su jaunu lietuviu studentu, kuris buvo baigias politinių mokslų studijas. Anksčiau jis buvo žinomas kaip pirmos rūšies matematikas, ir visi galvojo, kad jis studijos matematiką. Paklaustas, kodėl perėjo i istoriją ir politinius mokslus, jis paaiškino, kad pirmaisiais metais universitete klausęs bendrojo istorijos kurso, kuriame buvo kalbama ir apie Europos istoriją. Kartą po paskaitos nujėjęs pas savo instruktorių ir paklausęs jo kažko apie Lietuvą. Instruktorius, užuot čia pat atsakęs, paklausė šį jauną lietuvių studentą:

— Tai kas Tamsta busi?
— Aš esu lietuvis.
— Koks gi tu lietuvis, jei Lietuvos jau nėra. Gal tu rusas...?

Užvirė jaunam vyrui kraujas, bet jis susivaldė ir kantriai savo instruktoriui išaiškino padėtį, bet netrukus nusprendė pereiti i politinius mokslus ir istoriją, kad išrodytų tokiems asmenims, jog Lietuva egzistuoja, kad lietuviai yra jos ištikimi vaikai...

Tokių ir panašių pavyzdžių yra daug. (Bus daugiau)

VAKARŲ KANADOS LIETUVIAMS

Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo penkiasdešimties metų paminėti šiais metais rugpjūčio 3—4 dienomis Vankuvere mieste rengiama Vakarų Kanados Lietuvių Diena. Esame užsimoję tą dieną surengti plataus masto iškilmes, sutelkti menines pajėgas, pakviesti solistus, muzikus, paskaitininkus ir kitus iš tolimesnių apylinkių, kiek tai bus mums įmanoma. Šis užsiėmimas reikalauja iš mūsų visų didelio ryžtingumo, tautinio susipratimo ir susiklausymo. Numatyti ir pradėtas darbas yra perdidelis, kad jį galėtų atlikti keletas komiteto narių. Tikrai glaudus mūsų visų bendradarbiavimas Vakarų Kanados Lietuvių Dieną

gali padaryti įdomia ir tautiniu bei kultūriniu atžvilgiu reikšminga. Kviečiame visus Britų Kolumbijos lietuvius prie jos rengimo prisidėti. Jūsų patarimai bei sumanymai, jūsų duosni ranka ir moralinė parama yra mielai laukiama. Neatidėliodami rašykite rengėjų komitetui. Be to, pageidaujame adresų lietuvių, gyvenančių jūsų apylinkėje. Visi būsite informuojami apie tolimesnius mūsų darbus.

Vakarų Kanados Lietuvių Dienos Komitetas (2366 West 7th Avenue, Vancouver 9, B.C., tel. 733-7789):

B. Vileita, E. Gumbelis, Z. Kaulienė, A. Šmitienė, A. Baroniene, K. Vanagas, V. Skabeikis

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS

Nauji nariai ir įnašai:	
251. Juodis, M.,	\$250
252. Hamiltono Medž kl.	100
253. J. V. (Toronto)	100
254. Poškaitis, V.,	100
255. Miliušas, J.,	100
256. Delkus, O.,	100
257. Prišas, J.,	100
258. Skirgaila, V.,	100
259. Girgauskas, Z.,	100
260. Morkūnas, J.,	100
261. Pacionienė, Z.,	100
262. Kšivickis, J. inž.,	100

Pirmutiniai du nariai ir paskutinis P. Lelis, reik. ved.

PADEKA

Nuoširdžiausia padėką reiškiamo visiems Rodney ir apylinkės lietuviams bei mūsų kaimynams, kurie palietė mus skaudžioje nelaimėje taip greitai suteikė mums moralinę ir materialinę paramą. Šio parodyto mums nuoširdumo niekuomet neužmiršime —

Rodney, Ont. Morta ir Pranas Joci

Mirus mūsų mylimai sesutei ir svainei

A + A ONAI VILKAITIENEI,

labai nuoširdi ir neužmirštama padėką kun. A. Vilkaičiui, atvykusiam iš Čikagos dalyvauti savo brolienės laidotuviuose, Šv. Kazimiero parapijos kunigams — klebonui kun. dr. F. Jucevičiui ir kun. J. Gaudzei už atliktas laidotuvių apeigas bažnyčioje.

Taipgi dėkojame visiems, lankiusiems laidotuvių namuose, už prašiusiems šv. Mišias, atsiuntusiems gėles, dalyvavusiems pamaldose bažnyčioje ir palaidojusiems i kapines.

Labai aciu iš širdies Šv. Onos Draugijos valdybai ir narėms už pagaminimą valgių ir už patarnavimą pusryčių metu.

Mums trūksta žodžių tinkamai padėkoti už viską.

Nuliūdę — Jieva ir Petras Makusai

368-6813

KLAUSKITE-PATARSIM-PADĖSIM

Patarimų tarnyba "Tėviškės žiburių" skaitytojams, bendradarbiaujant su dienraščio "The Telegram" Action Line skyrus tarnyba. Skaitytojai kviečiami kreiptis raštu i "TZ" redakciją įvairiais klausimais, i kuruos atsakymai bus parūpinti Action Line arba "TZ". Skyrių redaguoja teisininkas V. Mastis.

Esu nedirbanti; mūsų vaikai yra žemiau 14 metų amžiaus, turime "Canada Savings" ląkstus. Ar reikia mokėti mokesčius už nuosimčius? Mano yra \$300, vieno vaiko \$100 ir kito — \$50. Kur ir kaip juos įrašyti užpildant mokesčių blankus? S. G., Sault Ste. Marie

Nuosimčiai nuo ląkstų pilnai apdedami mokesčiais, dividendai nuo šerų — nepilnai, leidžiamas 20% kreditas. Jūsų vyras turi surašyti tas pajamas ant savo pareiškimu. Geriausia skaičiuoti, kad Jūs turėtumėte \$300 pajamų ir tada nuo 1250 atimti 300 ir įrašyti \$950 ant vyro blanko i "Personal Exemptions" skyrių. \$150 įrašyti priekyje i "Income" skyrių. "Interest" eilutė, pridėdant ląkstų sąrašą.

Skaičiau "T. Žiburiuose" žinutę, kad Kanados federacinė valdžia priėmė naują ištuokos įstatymą. Aš susilaužiau su draugu, kad tas įstatymas veiks visose provincijose. Mano draugas sako, kad provincijose tas įstatymas neveiks. Prašau paaiškinti. L. K., Sudburis

Naujas ištuokos įstatymas yra federacinio parlamento, todėl jis veiks visose provincijose pagal federacinės valdžios nustatytus nuostatus.

Prieš devynerius metus pirkau žemės sklypą Somberge, Ont. Dailis sumokėjau visus pinigų, tačiau bendrovė, iš kurios pirkau, bankrotavo ir aš negavau jokių nuosavybės dokumentų. Tuo laiku pasamžiau advokatą, bet devyni metai praėjo ir aš nieko iš jo negirdėjau. Prašau patarimo. S. G., Torontas

Jūs laukėte per ilgai. Jei mes ir atrastume tą advokatą, nieko nepagelbėtų. Pagal Kanados įsienėjimo teisę Jūs turėtumėte šešerius metus laiko tos rūšies skundui pareikšti. Apagallėjus, kad nieko negalime pagelbėti — devyni metai yra per ilgai laikotarpis.

Aš ir mano žmona dirbame kaip virėjai vienoje bendrovėje. Rugpjūčio mėnesi, grįždami namo bendrovės automobiliu, susidūrėme su kitu automobiliu. Mūsų asmeniniai nuostoliai siekė \$1,200. Draudos bendrovė apmokėjo mūsų bendrovės už automobilio nuostolius, bet mes nieko negavome. Ar turime teisę ką nors gauti už savo nuostolius? L. A., Britų Kolumbija

Jūsų laišką persiuntė Federaciniam Draudos Departamentui, kuris mums pranešė, kad Jūs turite teisę gauti atlyginimą už nuostolius. Departamentas tuojau parūpės laišką draudos bendrovei tuo reikalu.

Esu 67 metų amžiaus ir gyvenu Kanadoje nuo 1963 m. Pereitais metais mano dešinė ranka tapo iš dalies paralyžuota ir dabar galiu dirbti tik lengvą darbą. I mėnesį uždirbu apie \$90. Ar galiu gauti kokią nors piniginę paramą? J. N., Montrealis

Kvebeko Seimos ir Socialinės Paramos Departamentas mus informuoja, kad jų tarnautojas Jus tuojau aplankys ir nustatys, kiek ir kokia parama Jums reikalinga.

trečią ir iš ministerijos atėjo raštas, kad už dvejų savaitių gausim išvykimą. Tada milijono mašina parvežė mus namo. Ši kartą pažadas išsipildė — tikrai gavom išvykimą. Už visas 72 rublius sudėjo žmonės, kuriems nežinau, ar kada galėsime atsilyginti. Kelionę apmokėjo vokiečių ambasada Maskvoje. Ir taip pasiekiau V. Vokietiją.

O kiek dar daug žmonių yra norinčių išvykti, kuriuos milijonai stumdo ir apgaudinėja, mė-

to kaip šunis. Kaip gera būtų, kad valstybės valdžios išduotų visas visas tiems piliečiams, kurie gyvendami laisvajame pasaulyje liaupsina komunistinį rojų, ir lieptų išvykti i Sovietų Sąjungą. Ten jie greit išvystų tikrąjį komunistinio režimo veidą. O iš ten grįžti i laisvą vargą ar jiems bepasisektų. Laisvė! Kokia ji brangi! Tad mokėtume ją apginti ir išsaugoti, kol ji dar nepateko i komunistinio slibino nasrus. K. M.

RAŠO ATVYKUSI IŠ LIETUVOS

Tiktai kraujo kaina...

Sunkus motinos kelias laisvėn • Su peiliu milicijoje • Kova su badu • Kaimynai maitino, milicija kankino • Pagaliau atėjo leidimas išvykti Vakarų Vokietijon

prašymą iš naujo. Tada atleido ir vyrą iš darbo. Likom abu be darbo. 1966 m. rugpjūčio mėn., išėjus visiems iš namų, užsidedę mūsų butas. Mes gyvenom kolikiu patalpose, viename kambaryje; už sienos buvo biblioteka, o kitame gale — kolūkiu klubas. Kaip paskui paaiškėjo, padegė mūsų kambari, norėdami mus visai prie bado privaryti. Kolūkiu komisaras davė L. 100 rb. ir liepė pridėti i draubūžių spintą popierių ir padegti. Reikšia — mūsų visas sudegė, mes nebeturėsim kuo maitintis ir atsikakysime išvykimo. Visa, kas buvo kambaryje, sudegė. Namui sudegti neleido, nes nespejo pradėti veržtis dūmai pro langus, dar ir kaimynai nepamatė, atvažiuo dvi gaisrinės ir tuojau užgesino. Bet mes likom elgetos: nei kuo apsigyventi, nei maisto, nei pinigų. Ir kur besikreipiau, atsakymas vienodas: norintiems išvažiuoti pagalbos nėra. Skubiai parašėm vyro tėvui, kuris atsiuntė siuntinį. Pašalpą davė Vokietijos ambasada Maskvoje ir vėl tęsėm gyvenimą. Vaikai nelankė mokyklos, nes buvo apdriskę ir alkani. Juos maitino ir šėpė kaimynai. Po tos tragedijos milicija pažadėjo už 3-4 mėn. išleisti, nes ir patys matė, kad likom nežmoniškos kanciose. Iš to siuntinio po daiktelių mainiau i maistą, kad sulaukčiau dokumentų, prateščiau šeimos gyvybę. Praėjo ne 3-4 mėnesiai, bet 6 ir vėl pranešimas: "Jūs dokumentai atmesti." Ir tai buvo 1967 m. kovo mėn. Dingo mano viltis išgelbėti šeimą, pasi-baigė kantrybė ir sveikata. Tada nuėjau i miliciją, suplėšiau ir nunečiau savo tarybini pasą. Išsitraukiau peilį ir užklausaui: "Kada pagaliau baigsis mano kancio? Kada mūs išleisite? Pasakykite kodėl neleidžiate arba aš persmeigsiu save ir krauju paravysiu pareiškimą. Už mano gyvybę ir kraują leiskite nors mano vyrui ir vaikams išvykti." Tada nebeturėčiau jokio pragyvenimo: vien tik išdečiusias sienas, nekūrenamą ir šaltą patalną, nes mums buvo uždrausta i krosnį kurenti, o elektra buvo

Čia savo pergyvenimus aprašo seniai atvykusi iš paverptos Lietuvos. Ji nurodo ir asmenų pavardes, bet redakcija, dėl suprantamų priežasčių, jas išleido. Red.

Nors po praeito karo praėjo daug metų, bet dar ir šandien yra šeima, kurių tėvai nuo vaikų arba vaikai nuo tėvų tebėra atskirti. Daug žmonių dar kenčia anapus geležinės užtvartos sovietinio komunizmo priespaudoje. Taip buvo ir mums. 1945 m. Henrikas (mano vyras) pateko i sovietų rankas nelaisvės ir buvo uždarytas belaisvių stovykloje Tauragėje. Po kurio laiko liko paleistas iš nelaisvės, nes buvo kilęs iš Klaipėdos, ir gavo dokumentus važiuoti i Klaipėdos kraštą. Kur jo tėvai, tada jis dar nežinojo. 1950 m. atsiliepė jie iš V. Vokietijos. 1954 m. mes susituokėm, o 1959 m. jo tėvas prisuntė mums dokumentus, kad atvyktumėm pas jį i V. Vokietiją. 1960 m. aš padaviau dokumentus išvykimui. Nuo tada ir prasidėjo mūsų vargai.

Kada išleisite?

Po dokumentų padavimo praėjus metams, aš pradėjau dažnai rašyti užklausimus milicijai ir ministerijai: kur mūsų dokumentai, kada gausim išvykimą? Atsakydavo: jūsų dokumentai atstovams; jūsų dokumentai atmesti. Užklauskus kodėl, aiškino: neatmesti, laikinai su laikyti i t.t. ir t.t. Taip praėjo treji metai. Aš pradėjau rašyti i ministerijas, redakcijas. Norėjau rasti teisybę. Bet kur tu ją rasi, nes Sovietijoje iš viso jos nėra. O jeigu nesiliausi įeškos, tai greit gausi pasiūlymą pas "baltąsias meškas". Mane atleido iš darbo, pradėjo lankyti saugumas (čekistai), grąsinti kalėjimu. Vieną dieną ateina šaukimas pas prokurorą, kita — pas milicijos tardytoją ir vis ta pati giesmė: jeigu rašinėsi, skusies, mes neteisiam kaipp antitarybinę. Galu gale jau 1965 m. atėjo iš LTSR ministerijos pranešimas: jeigu norit važiuoti, tai atnešimite dokumentus.

Padegė mūsų butą

1966 m. kovo mėn. padaviau

STASYS YLA

Tikintioji visuomenė visada jautriai pergyvena kunigo pasitraukimą iš savo kelio. Tačiau kunigas yra žmogus ir, kaip kiekvienas kitas, gali netesėti savo pašaukime. Tokiam žingsniui būna įvairių psichologinių ir moralinių priežasčių. Dėlto joks kunigas nemeta akmenis į pasitraukusį iš kunigystės konfratrą, nors ir apgaili. Nevienas savo žygio galisi vėliau ir iš metusiųjų kunigystę. Tai būna neišvengiama lemtingo netesėjimo tragika. Tačiau didesnė tragika, kai, metęs kunigystę, meta tikėjimą, netgi išėina į atvirą kovą. Toks buvo kunigas Jonas Ragauskas, miręs Vilniuje prieš ketelį mėnesių ir dabar tebegarbinamas sovietinėje "Tiesoje" kaip "žmogus, neapkęntes veidmainystės" (1967. XII. 26).

Jau nepirmas

Jonas Ragauskas nebuvo vieningas toks ekskunigas mūsų istorijoje. Anksčiau prieš jį buvo kunigai Vladas Dėmbakis (1913), Liudas Adomauskas (g. 1880), Pranas Vilūnas († 1938 Rusijoje). Pirmasis, globojamas dr. J. Šliūpo Amerikoje, talkino savo raštus laisvamanybei skleistis. Antrieji du tapo socialistais, vėliau ir komunistais, rašė prirašę įvairių dalykų prieš religiją. Jų itaka nesiekė platesnės visuomenės, nes neturėjo organizuoto ramsčio, kaip kun. Ragauskas. Šis įsijungė ar buvo įjungtas į sovietinės ateizmo propagandos ratą ir jam judėjo į šonus 20 metų. Vėlynejo jis su paskaitomis, rašinėjo straipsnius ir ruošė ateistines brošiūras.

Vėlynieji raštai

Svarbiausi jo raštai bene bus dvi stambios knygos: "Ite, misa est" (1960) ir "Nenorai dangaus" (1963). Pirmoji biografinė, antroji polemikinė. Iš savo biografinio autorius ima "tik dalykai, kas stiesiasi su religine pasaulėžiūra ir jos pasikeitimu". Autorius šios savo biografijos nedrįsta vadinti autobiografija, nes "medžiaga yra laisvai literatūriškai aptvarkyta", — greičiau, sėbi ne jo vieno, kaip galima pastebėti knyga skaitant. Pasinešimas literatūrinis savo "išpažintį" primena Putino "Altorių šešėlius". Kaip pas Putiną apstu psichologinės savęs analizės, taip ir pas Ragauską, tik pas Putiną viena pagrindinė tezė — poeiti sunku būti kunigui, o pas Ragauską — kunigui sunku būti tikintčiuoju. Ragauskas stengėsi stengiasi save ir skaitytojus įtikinti, kad jo ideologinis — pasaulėžiūrinis pasikeitimas vyko laipsniškai, psichologinio persivertimo, gal lūžio bei skeldėjimo keliu. Putinas neįrodė savo tezes ir ypač jos nepatvirtino vėliau gyvenime — nepasidėdė didesniu poeitu. Gal ne kiek ne mažesniais poeiti buvo ir tie, kurie liko kunigais. Žymiai sunkesnis pasirodė Ragausko uždavinys. Psichologinė asmeninė jo krizė ar lūžis, nors ir kaip būtų palietęs religingumą bei religinį jo gyvenimą, tuo gražu neįrodo, jog pati religija nebūtų suderinama su protu ar ji neturėtų atramos žmogaus prigimtyje. Šitai matyt jautė pats autorius, nes nesitenkino "irodymais" iš savo paties gyvenimo, bet mobilizavo medžiagą ir iš kitų kunigų. Iš "platus medžiagos" jis stengėsi apibendrinti tezinę savo išvadą, mažų mažais bent tiek, kad ir kiti kunigai nesą tvirti savo ištikinimuose. Ši medžiaga iš kitų kunigų gyvenimo taip "sulturaturinta", kad dvelkia vietomis anekdotais, vietomis — propagandiniu falsifikatu.

Kunigystė kalta? Vėsdamas savo tezes giją per visą pirmąją knygą, autorius ir galia ima pats sau prieštarauti. Jis rašo, kad "daugelio tu, kurie nebenori būti kunigais, pasaulėžiūra iš esmės būna idealistinė. Netgi ne vienas ir iš ekskunigų Dievą tebetiki", "kad dvasiškai, apamai, yra tikintys žmonės ir jie religiją žmonėms skelbia nuostirdžiai". Dėlto kunigus vadinti liaudies mulkintojais ir apgaudinetojais Ragauskas laiko "vulgaria ir iškreipta pažiūra, nors kai kam gal atrodo kovinga". Tokia pažiūra "sąna pro šalį ir mokslinei-ateistinei propagandai nieko, išskyrus žalą, neduoda" (470 p.). Ir po šių žodžių Ragauskas visidėlo teigia: "Jei nebūčiau tapęs kunigu, galimas daiktas, būčiau dar ir iki šiol išlikęs tikintčiu" (416 p.). Taip jis ir lieka neįrodęs savo tezes, kad krikščioniškoji pasaulėžiūra, pati religija, Bažnyčia ar kunigystė galėtų kunigą ar kitą kurį žmogų atvesti į materializmą bei ateizmą.

Meilės pinklės Šis Ragausko bandymas taip pat nėra naujas mūsų gyvenime. Po Mykolo Putino "Altorių šešėlių" Jucaitis parašė

net ištisą "studiją", pavadintą "Bedieviai kunigų seminarijoje". Autorius, laisvamanyškai apsisprendęs, bandė jaunųjų Mykolo romano klierikų abejones, svyravimus naiviai interpretuoti kaip jų bedievybę. Abejojimai bei svyravimai, žiūrint psichologiškai, yra būdingi ir natūralūs bresčiančiam jaunuoliui arba žmogui po 40 metų. Tos dvi brendimo pakopos ir pasižymi stipresnėmis kritinėmis apraishom. Iš tos pakopos neišlipa — sustoja savo kritiškume tik tie, kurie bresčia nenormaliai, yra perdėtai jautrūs ar įjautrinti kokių nors kitų gilesnių bei stipresnių pergyvenimų, arba susirūša su tokiu politine bei ideologine srove, kuri gilina bei aštrina kritinį požiūrį religijai.

Ragauskas darė tą pačią klaidą, kaip ir Jucaitis: jau stovėdamas kritiškame tarpsnyje, įėjo į medžiagos savo tezei įrodyti, atseit — jau apsisprendęs už materialistinę pasaulėžiūrą grįžo įėjoti savo ir kitų kunigystėje atsakymo. O atsakymas skaitytojui peršasi kitas ir tam duoda medžiagos pats autorius. Jau antrajame kunigystės penkmetyje jis pradėjęs bendrą rauti su savo buvusiu mokine, nūn mokytoja, keistis laiškais, susitikinėti, nekaltai džiaugtis meile ir kartu kankintis. Apisprendęs jos neapalikti, jis pradėjęs kovą su savim, bandęs užgnaužti meilę, daug meldėsis. Kai Panėvėžio vyskupas pasiūlė imtis kunigų seminarijos dvasios vadovo pareigų, jis priėmė, tikėdamasis savo kovą rasti laimingesnę sprendimą; de ja, neradęs, apsisprendė palikti kunigystę. Jei autorius būtų sustojęs ties šia teze, kad kunigystė nesuderinama su išaugusia ir susipynusia meile, jis būtų likęs pats sau logiškas. Bet kai jis įrodinėja nebetilpęs kunigystėje dėl persivertimo į "naują" pasaulėžiūrą, jūntamai darosi neblogiškas pats sau. Šios pastangos knygoj taip dirbtinai tempiamos, kad virsta jam pačiam lyg sunkiasia našta. Vientiesnis jis pasirodo, nors ir aštrus, antroje knygoje "Nenorai dangaus". Čia jis palieka nuošaliai psichologiją ir stovi tik materialistinės pasaulėžiūros bei ateizmo plotmėje. Visdėlto ir šios knygos pabaigoj vėl grįžta prie psichologinių pavyzdžių, kaip ir pirmoje knygoje, vėl kiedena "suliteratūrintai" neišgimus kunigų pavyzdžius ir vėl atsiduria savotiškoj painiavoje.

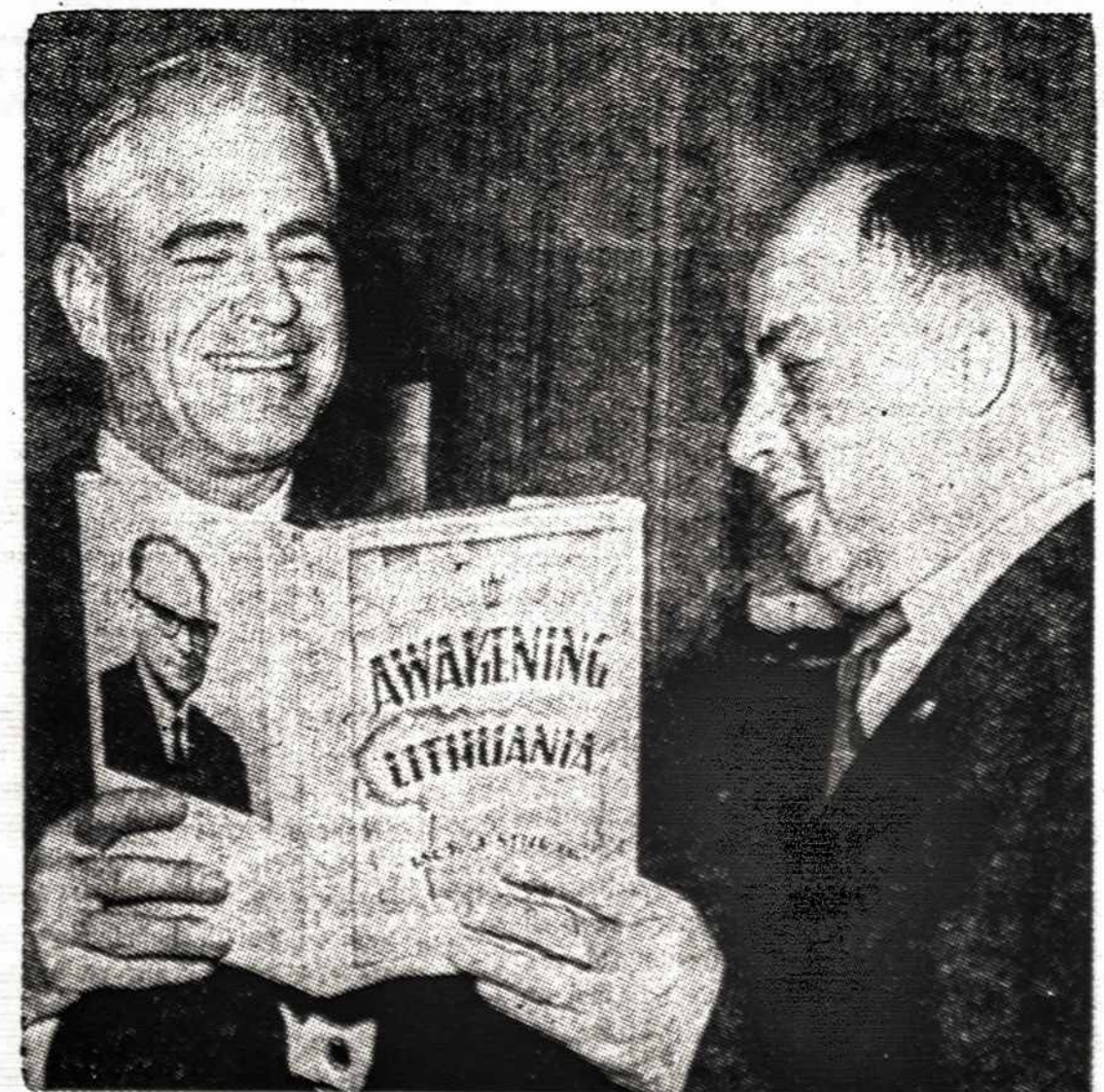
Nebaigtas romanas Šiom dviem knygom neįrodė savo tezes, lyg pats tai įsaudamas, užsimojo parašyti naują biografinį romaną apie kun. Kazimierą Bumšą. Šis kunigas buvo originalus augstaitis, sangvnikas, buvęs Amerikoje, prakeliavęs daug parapijų Lietuvoje, jokio skandalo nepadaręs. Ką šiuo personažu Ragauskas norėjo parodyti, rašo "Tiesa", būtent — kaip "geras ir uolus kunigas, mėginamas tiksliai ir kruopščiai vadovautis gyvenime religijos mokymais, būtinai tampa keistuoliu, asocialiu individui, ne šio pasaulio butybe". Ši romana vos pradėjus, autorius susirgo vėžiu, buvo nesėkmingai operuotas ir savo darbo

nebegalėjo tęsti. Prieš pat mirtį kažkodėl panorio būti "logiškas" savo persivertimui ir pasiprašė priimamas į komunistų partiją. Buvo priimtas tik kandidatu. "Tiesa" tačiau rašo, kad "iki paskutinio atodūsio Jonas Ragauskas liko tvirtas ir nepalaužiamas savo ištikinimuose." Ar ištikro buvo toks tvirtas, jei "Tiesos" žodžiais, buvo stebimi (sekami) "tie religingi žmonės, kurie ejo lankyti rasytojų, matyt, tikėdamiesi paveikti jį, kad grįžtų prie Dievo?" Laiškai iš Lietuvos neslepiamai tvirtina, kad jis norėjęs prisiskauti kunigą, bet buvęs nuo to "apsaugotas". Jau po Ragausko mirties "Tiesoje" (1967. X. 25) buvo paskelbtas "vienas paskutiniųjų jo laiškų, pavadintas "Ateistas ir mirtis". Ar tai buvo jo laiškas, ar ateistinio instituto falsifikatas, kas pasakys?

Visai kitoks Putinas Idomus supuolimas, kad gana artimu laiku paliko šią žemelę du ekskunigai — Ragauskas ir Putinas. Abu savo "kuniginiais" veikalais buvo patekę į daugelio sovietinių respublikų verstinę literatūrą. Abu šiuo metu dar gerbiama sovietinėje Lietuvos spaudoj plačiais straipsniais. Tačiau Putinas nesiprašė į partiją, neišpažino materializmo, nusilenkė okupacinei tvarkai, protestavo tyliai, išsiskukinėjo iš panaudojimų, apverkę gyvūnų lavonus ("Vivus plango"), šaukėsi mirusiųjų didvyrių ("Mortuus voco"), sutvarkė savo vedybas bažnytiškai ir savo Bačo sonatą paliko nemirtingą himną Dievui. Tuo tarpu Ragauskas to nepajėgė padaryti. Gal po 20 metų labai intensyvių tarnybos sovietinei ideologinei propagandai buvo persunktu grįžti. Pagaliau klausimas, ar jo veikla daugiau pakenkė tautai ir religijai, ar labiau užgrūdino tikintuosius, tvirtino savo kelyje kunigus, parodė gal nevienam ateistui, kokios bergždžios pastangos, net ir buvusio kunigo vardu, kovoti prieš Dievą. Ragauskas nepirmas ir gal nepaskutinis toks tragiškas personažas, kuriam pilniau suprasti dar neturime užtektinai medžiagos.

Kovo 3 d. Toronto Prisikėlimo parapijoje įvyko naujai sudarytos parapijos tarybos pirmas posėdis, kuris pradėtas trumpa malda. Klebonas T. Placidus Barius, OFM, supažindindamas, iš sąrašo perskaitė visų tarybos narių pavardes, prašydamas kiekvieną suminėti pasirodyti atsitojimu. Tarybą sudaro 29 asmenys, neskaitant klebono, kuris į tarybą įeina iš pareigos, ir Nekaltai Pr. Marijos seselių atstovų. Tarybos sudėtis yra tokia: trečdalis narių išrinkti parapijos susirinkimo, kitas trečdalis atstovauja parapijos globojamoms organizacijoms ir dar trečdalis — klebono paviečiai. Klebonas T. Placidus, baigdamas savo plačias informacijas, pasiūlė išrinkti tarybos pirmininką, vicepirmininką ir du sekretorius. Vienbalsiai pirmininku išrinktas dr. J. Sungaila, klebonas perdavė jam pirmininkavimą. Taip pat vienbalsiai vicepirmininku išrinktas J. Gustainis, o sekretoriais — Z. Daugvainienė ir St. Banelis. Pastarajam pavesta ir spaudos reikalai. Aptarus tarybos veiklos gaires, nutarta sudaryti 4 sekcijas: 1. religinio atsinaujinimo, kurios pirmininku apsiėmė būti V. Kolyčius, 2. visuomeninę-kultūrinę, pirmininkaujama B. Sakalo, 3. jaunimo, pirmininkaujama Al. Kuolo, ir 4. ekonominę, pirmininkaujama S. Vaičekūno. Į prezidiumą įeina visų sekcijų pirmininkai. Piliaties posėdžiai numatyti daryti viena-du kartus per metus. Priešų prie klausimų bei sumanymų, buvo išreikštas pageidavimas, kad švenčių minėjimo iškilmingose pamaldose dalyvaujančių organizacijų vėliavos, jas atnešus, būtų ištatytos į tam tikrus stovus ir kad jos su palydovais neužstotų altoriaus. Posėdis, užtrukęs 2 valandas, baigtas malda. Bs.

Reformos Prisikėlimo parapijoje Kovo 3 d. Toronto Prisikėlimo parapijoje įvyko naujai sudarytos parapijos tarybos pirmas posėdis, kuris pradėtas trumpa malda. Klebonas T. Placidus Barius, OFM, supažindindamas, iš sąrašo perskaitė visų tarybos narių pavardes, prašydamas kiekvieną suminėti pasirodyti atsitojimu. Tarybą sudaro 29 asmenys, neskaitant klebono, kuris į tarybą įeina iš pareigos, ir Nekaltai Pr. Marijos seselių atstovų. Tarybos sudėtis yra tokia: trečdalis narių išrinkti parapijos susirinkimo, kitas trečdalis atstovauja parapijos globojamoms organizacijoms ir dar trečdalis — klebono paviečiai. Klebonas T. Placidus, baigdamas savo plačias informacijas, pasiūlė išrinkti tarybos pirmininką, vicepirmininką ir du sekretorius. Vienbalsiai pirmininku išrinktas dr. J. Sungaila, klebonas perdavė jam pirmininkavimą. Taip pat vienbalsiai vicepirmininku išrinktas J. Gustainis, o sekretoriais — Z. Daugvainienė ir St. Banelis. Pastarajam pavesta ir spaudos reikalai. Aptarus tarybos veiklos gaires, nutarta sudaryti 4 sekcijas: 1. religinio atsinaujinimo, kurios pirmininku apsiėmė būti V. Kolyčius, 2. visuomeninę-kultūrinę, pirmininkaujama B. Sakalo, 3. jaunimo, pirmininkaujama Al. Kuolo, ir 4. ekonominę, pirmininkaujama S. Vaičekūno. Į prezidiumą įeina visų sekcijų pirmininkai. Piliaties posėdžiai numatyti daryti viena-du kartus per metus. Priešų prie klausimų bei sumanymų, buvo išreikštas pageidavimas, kad švenčių minėjimo iškilmingose pamaldose dalyvaujančių organizacijų vėliavos, jas atnešus, būtų ištatytos į tam tikrus stovus ir kad jos su palydovais neužstotų altoriaus. Posėdis, užtrukęs 2 valandas, baigtas malda. Bs.

Kalgario lietuvių delegacija Vasario 16 praga buvo priimta pos miesto burmistrą Jack Leslie (kairėje), kuriam įteikė dovaną — anglišką knygą apie Lietuvą. Dešinėje — apylinkės valdybos pirm. Petros Devenis. Ši nuotrauka buvo atspausdinta "Calgary Herald" vasario 19 d. laidoje

SVEIKATOS KLINIKA — Health Clinic
Medicininis ir pooperacinis gydymas
Vienintelė valdžios registruota natūralaus gydymo Lietuviška klinika.
Ivairūs spinduliai, elektriniai ir fiziniai rankų masažai, spindulinės ir garų vonios. Gydome įvairius psichologinius ir psichologinius.
B. Naujalis, P.D.R.M.N.P.
460 Roncesvalles Ave., Toronto Tel. LE 3-8008

Monsinoras Paulius Marcinkus, dirbęs Vatikane, nekartą lydėjo popiežių Paulių VI kelionėse. Nuotraukoje: Konstantinopolio patriarchas Atenagoras įteikia dovaną mons. P. Marcinkui

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS SULAITIS

IS KLEVELANDO buvo atvykęs S. Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos naujasis pirm. Alg. Bielskus, kurį čia buvo sukvietęs Čikagos sporto klubų atstovų ir sporto darbuotojų konferencija. Norėta nurašyti kaikiuriuos karštesnius sporto veikėjus, kurie, nepasisekus nubausti išvykos į Lietuvą organizatorių bei dalyvių, grąsino pasitraukimu iš sporto sąjungos. Nežiūrint naujojo pirmininko pastangų, kaikiuriuos nepatenkinti ir vėliau "Drąsio" dienraščio pasirodė dviejų Čikagos liet. sporto klubų pareiškimas, kad jie iš sąjungos pasitraukia. Praėjusiam suvažiavime Toronto mieste viena grupė reikalavo nubausti išvykos Lietuvon dalyvius. Kai tas klausimas buvo balsuojamas, 75% suvažiavimo dalyvių pasisakė prieš nubaudimą. Tada sekė krepšinio išvykos aplink pasaulį komiteto atsisakymas, keli gana aštrūs rašiniai spaudoje, o dabar — kelių klubų pasitraukimas iš sąjungos.

JAU 10 METŲ gyvuoja Lietuvių Journalistų Sąjunga Čikagos skyrius. Dabar šis skyrius turi apie 30 narių. Savo gyvavimo pradžioje skyrius buvo išvystęs nemažą veiklą, vėliau — ji kiek susilpnėjo, tačiau skyrius vis dar gyvuoja ir yra numatęs plėsti

veiklą. Kovo 3 d. įvyko metinis skyriaus narių susirinkimas, kuriame dalyvavo 15 asmenų. Pranešimą apie skyriaus veiklą padarė A. Gintneris, kuris yra vienas iš skyriaus steigėjų bei ilgametis jo pirmininkas. Jis taip pat perskaitė LŽS centro valdybos atsisakymo ir sąjungos narių projektą, kuriame yra kalbama apie žurnalisto metraščio išleidimą. Ten taip pat užsimenama, kad sąjungos nariai pasistengtų susimokėti nario mokesį, jei trejus metus ir priekį. Tai dalyvių tarpe sukėlė net ir linksmyų pareiškimų dėl silpnos širdies ir buginančių daktaro įspėjimų. I naują valdybą išrinkti: A. Gintneris, J. Kapčinskis, Z. Juškevičienė, J. Bertulis, P. Dirksis; kandidatas — Ed. Sulaitis. J. Valčiūnas pasiūlė priimti nutarimus, ka reiktų daryti šiais Lietuvos Laisvės Kovos metais. Nutarimai buvo patvirtinti pobbūdo, tačiau bendriniai ir iš 7 punktų tik vienas lietuvių spauda. Ne be reikalo keli dalyviai pareiškė, jog žurnalisto sambūris nori perimti kitų mūsų organizacijų darbus, o mažai nori rūpintis savaisiais. Susirinkimui pirmininkavo J. Janušaitis, sekretoriavo — A. Budreckas.

CICERO LIETUVIŲ NAMŲ SAVININKŲ organizacijos vasario mėnesio susirinkime svarbiausiais dėsnių punktais buvo Sv. Kazimiero kapinių padėtis ir numatytas mokinių vežiojimo planas iš vieno mokyklų į kitas. Dėl kapinių čia kalbėjo specialaus komiteto narys A. Patkauskas, kuris pavadavo negalinti atvykti pirm. Al. Regi. Labai jautriai dalyviai reagojo į pacituotus dr. L. Kriaučiūno pasisakymus. Juose buvo paminėta, jog šis veiklus Čikagos lietuvių gydytojas lankėsi pas arkivyskupijos vyriausiąjį kapinių valdytoją ir ten sužinojo, jog keli lietuvių klebonai, kuriems buvo patikėti Sv. Kazimiero reikalai, įtaigojo, kad būtų atsakyta senoj kapinių vardo. Apie numatytus mokinių pervežimus iš juodukio mokyklų į baltųjų mokyklas ir atvirkščiai kalbėjo adv. Charles Kal. Jis ypač kreipėsi į motinas, sakdamas, jog Dievas reikalauja iš motinų rūpintis savo vaikais ir jų pareigą žiūrėti, kad šie nebūtų išvežti į tokias vietas, kur jiems gresia pavojus. Taip pat panašiomis temomis kalbėjo Cook apskrities lietuvių namų savininkų organizacijos valdybos narys archit. A. Kerelis ir kt.

LIETUVIŲ BENDRUOMENES Čikagos apygardos komitetas pasauliečių teisėms apsaugoti lietuvių Sv. Kazimiero kapinėse kovo 17 d., 1.30 v. šaukia trečiąjį masinį susirinkimą. Šį kartą jis įvyks didžiule saleje — Ford City Shopping Center Exhibition Hall prie Cicero ir 74-os gatvės. Čia visuomenė bus supažindinta su naujais planais. Iki šiol, nežiūrint šimtprocentinio priešingo lietuvių visuomenės nusistatymo, kapinių vadovybė nesirijo patenkinti lietuvių pageidavimų.

(Nukelta į 6-tą psl.)

SUKAKTUVINIAIS METAIS

PASIRUOŠIMAS DIDŽIULEI ŠVENTEI

JONAS VAICIONAS, Čikaga

Vasario 28 d. gražioj dr. Leonas Kriaučiūno sodybon Palos Parke suplaukė spaudos ir radijo atstovai pasiklausyti ir įsitiinti, kaip vykdomi ir ar tikrai vykdomi pasiruošimai JAV ir Kanados Tautinių Šokių Šventei.

Plačioje ir jaukioje menėje išsidraikėme kas sau. Energingas šventei ruošti komiteto pirmininkas, šeimnininkas dr. L. Kriaučiūnas pats pradėjo pasikalbėjimą, pasidžiaugdamas komiteto narių darbu ir primindamas, jog jau keturi mėnesiai intensyviai dirbama.

Plačiau šventės paruošiamuosius darbus ir ateities gaires nusvietė komiteto informacijos vedėjas Vyt. Radzius, jau seniai mums pažįstamas iš praėjusiųjų švenčių, buvęs lietuviškosios operos pagrindiniu judintoju, stūmėju ir valdybos ilgamečiu pirmininku. Jis tvirtintė tvirtino apie būtinumą daugiau žinių lietuviškajai visuomenei šventės reikalu. Ešą atsiranda jau net telefonu ir kitokiomis priemonėmis besiklausinėjančių, beje, kančių šventės dienos ir valandos. Ir nenuostabu, nes būtina pasiruošti tokiam dideliui įvykiui. Juk reikia žinoti, kada pasirūpinti atostogomis, kad galėtų ne tik paskubomis vienai dienai atlikti, lyg akis išdegus, bet ir pasidaryti, senus būčiusius susitikti.

Gerbiamieji. diena tai tikrai gerai parinkta. Po ilgojo savaitgalio liepos septintojo, sekmadienio. Ketvirtadienį beveik niekas nedirba, o penktadienį tik puselė... bent pas mus "grąžiojoj" Čikagoj.

Patys šokėjai jau penktadienį pradės rinktis iš visų kraštų. Šeštadienį — generalinė repeticija. Joje visas šokantis atžalynas jau prakaituos su savo mokytojais ir vadovais.

Šeštadienio vakaras — svečių, šokėjų ir pačių čikagiečių susipažinimo ir pabuvojimo vakaras. Jį gal ir banketu būtų galima pavadinti. Kas svarbiausia, nereiškės niekur kitur įjėkoti, nes jis bus pačiam amfiteatre, kur ir rytojaus dieną patį šventę. Tūkstantčiai gali atsigalvinti, pašokti, gali ir šampano taurę pakelti už geresnį šventės pasisekimą. Žinoma, šokėjai su vadovais tai jau tikrai nieko nemokės už jėimą. Rengėjai žada už jus apmokėti.

Sakoma, kai tūkstančius reikia tinkamai priimti ir aprūpinti, tai tu vargu — vargelių ir kitų negerovių pasitaiko. Ne, tvirtina Radzius, tik ne šį kartą. Dedamos visos galimos pastangos, kad tik gražiau, kad tik greičiau, kad tik vaisingiau.

Pačią šventę, kaip tinka, atidarys komiteto pirmininkas dr. L. Kriaučiūnas. Tik ša... Labai trumpai, sako. O kitų kalbų — jų kaip ir nebūsią, o jeigu ir

bus, tai irgi labai trumpai. Rūpinamasi, kad programa lietuviškiau ir įspūdingiau atrodytų. Tam tikslui vadovai aplankys šokių grupes ir suvienodins. Sako, dar "tik" 40 šokių grupių užsirašiusios. Ir tai dar nevisos, jų bus ir kviečiama daugiau. Kad nei viena neliktų namie tingniauti.

Keturiolikos šokių repertuaras suskirstytas į grupes — vyresniesiems ir jaunesniesiems. Mokyklinio amžiaus vaikams norima sudaryti tokį įspūdį, kad varvalai daugiau niekur nenorėtų lankytis.

Klausi, kas sudarė šokių repertuarą? Taigi, kaip ir laukia ir tikėtasi, Tautinių Šokių Institutas. Bet tuos šokius reikės ir pašokti tinkamai. Šokių mokytojos: p. Matulaitienė (lyg ir prezidentė), p. Breichmanienė ir p. Gobiene (viceprezidentės) tariai ir suka galvas, kad mums nereikėtų. Jos ir drabužius suvienodins. Ne, ne ta prasme, kad visi bus raudoni ar mėlyni... Gink, Dieve! Kad drabužiai ir jų rąstai neiškryptų iš lietuviško meno, kad šventės atslankant kitų tautų atstovai nustebę negalėtų pasigirti: tokių jų ir pas mus.

Juostos su rašyta šokių muzika jau išsiųstos grupėms. Tiesa, o scena? Jį bus pačiam salės viduryje, kad ir iš pačios palubės būtų viskas matyti kaip ant delno. Dail. A. Valėska jau tikrai pasistengs, kad papuošimai būtų verti tokios šventės vardo. Geležinis trejetas (Matulaitienė su abiem padėjėjom — Breichmaniene ir Gobiene) vadovaus melinei šventės daliai. Sunku rasti, sako Radzius, tinkamesnes rankas visiems pasiruošimams, kokias mes suradome.

Dar orkestrą pamiršome. Jis trenks penkiadesimčia instrumentų. Simfoninis. Muz. J. Zdaninis diriguos ne tik pačiam orkestrui, bet rūpinsis visa šventės muzikine dailimi. Komp. B. Budriūnas rašo užsąkytą maršą šokėjams įeiti. O gal ir išeiti, to jau nežinau.

Staigmena. Aktorė Aldona Eretaitė, prof. Ereto dukte, atvyks iš Europos šventės programos pranešinėti.

O kas bus su grupėmis iš kitur? Susirinkusieji tol nepaleido komiteto narių, kol nebuvo numatyti vėjus tekti lėšoms bent 22 šokėjams iš Pietų Amerikos ir iš Vasario 16 gimnazijos, kad ir jie galėtų, nors ir nevisi, dalyvauti Laisvės Kovos Miesto didžiausiam lietuvių pasirodymui.

Kad būtumėt mafe, kaip apsižiūgė atvykusi iš Argentinos atstovė Rasa Kairelytė! Ji švytėte švytėjo džiaugsimu, kad ir jie nebus užmiršti, kad ir jie turės progos atvykti ir pabuvoti su amerikonišku ir kanadišku lietuvių jaunimu. Ar tada šventė ne taps viso laisvojo pasaulio švente? Tris kartus valio!!!

Lietuviai pašto ženklų leidinyje

Amerikos lietuviai filatelistai, kurie yra susiorganizavę į kelias draugijas, gražiai pasitarė Lietuvos propagandai, pasirūpindami, jog rašiniai apie Lietuvos pašto ženklus būtų atspausdinti didžiausiam pasauliečių pašto ženklų leidinyje "Linn's Weekly Stamp News". Beveik visa šio laikraščio vasario 12 d. laida buvo pašvesta lietuviams ir čia apie Lietuvos pašto ženklus idėta net 12 ilgokų rašinių (trijų iš jų tęsiniai dar bus sekanciamame numeryje) ir 3 trumpesni rašiniai, ryšium su lietuvių filatelistu jubilėine paroda Balzeko Lietuvių Kultūros Muzėjuje vasario 16-18 dienomis. Keturių rašinių autoriu-

mi pasirašo didžiausias lietuviškų pašto ženklų specialistas Amerikoje — Walter E. Norton (Norkus), kuris taip pat yra Niujorko "Lithuanian Philatelic Society Bulletin" redaktorius. Vieno rašinio autoriui pažymėtas J. Mulevich, Niujorko lietuvių filatelistu draugijos valdybos narys. Kitų straipsnių autoriai yra nenurodyti, tačiau beveik visą medžiagą, kiek žinome iš privačių šaltinių, paruošė W. E. Norton.

"Linn's Weekly Stamp News", kuris turi 70,000 tiražą, vasario 12 d. laidos pirmame puslapyje randame pagrindinę antraštę "Lithuanian Philately Open Field". Čia plačiai rašoma apie sukaktuvinę ženklų parodą bei Čikagos Lietuvių Filatelistu Draugiją. apie jos veiklą nuo iškūrimo 1946 m. Antrame laikraščio puslapyje duodamas sąrašas visų S. Amerikoje veikiančių lietuvių filatelistu draugijų ir suminimi valdybų nariai. Iš čia sužinome, jog S. Amerikoje turima 4 tokios draugijos: Čikagoje (pirm. Ignas Sakalas), Niujorke (pirm. Algirdas Ruzas), Los Angeles (pirm. Kazys Karuza), Kanadoje (pirm. P. Morkūnas).

Tolimesniuose rašiniuose minima I Lietuvių Tautinė Olimpijada 1938 m. Čia ne tik rašoma apie tą proga išleistus pašto ženklus, bet ir apie pačią olimpiadą. suminint programą ir net aikštes, kur žaidimai vyko. Taip pat. kato ir visi kiti straipsniai oaiustruojami ženklu ir pavadinimais. Plačiai aprašomos ir III Europos krenšinio nirmenvybės. vykusios 1939 m. Kaune. Čia plačiai išdėstta Lietuvos smorto. vnač krenšinio pradžią. Net suminimi leidiniai, paravsti vieno Lietuvos sporto pradininku — kot. Darius. Rašo (Nukelta į 7-tą psl.)

Edmontono baltiečiai Kanados šimtmčio proga įteikė savo tautinius draubūžius Albertos provincijos muzėjui. Nuotraukoje iš kairės: A. Kantautienė, muzėjiaus atstovs B. McCarquodale, estė I. Pals. Trūksta latvių atstovės dr. A. G. Rudovics. Lietuvių tautiniai drabužiai išuosti dail. A. Tamošaitienės

Vyskupas Juozas Pletkus, š. m. vasario 25 d. įšventintas Telsių katedroje

NAUJASIS VYSKUPAS

Vasario 25 d. Telsių katedroje (ne Kauno, kaip "T2" 9 nr. per klaidą paskelbta) vyskupu buvo konsekruotas mons. Juozapas Pletkus, Telsių vyskupijos ir Klaipėdos prelatūros apaštališkasis administratorius. Naujasis vyskupas yra 72 m. amžiaus, gimęs Gubernijoje prie Grinkiškio, kunigū įšventintas 1921 m. Kaune. Konsekavimo apeigas atliko Kauno arkivyskupijos ir Vilniaus vyskupijos valdytojas vysk. Juozapas Matulaitis-Labukas ir Rygos arkivyskupijos ir Liepojos vyskupijos valdytojas vysk. Julijonas Vainodis. Iškilnėje dalyvavo Vilniaus arkivyskupijos valdytojas mons. Česlovas Krivaitis, Panevėžio ir Kaišiadorių vyskupijų valdytojas mons. Povilas Bakšys, prel. Rapolas Kuodis, Kauno kunigų seminarijos vadovybė, eilė kunigų, giminių, artimieji ir gausi būrys tikinčiųjų. Trumpus tokius paties turinio pranešimus šia proga paskelbė "Tiesa" ir "Komjaunimo Tiesa" vasario 27 d. laidoje. Išsamiau aprašymą pateikė "Gimtas Kraštas" vasario 29 d. laidoje: "...Prie altoriaus skaitomas apaštališkasis mandatas, kuriuo Juozapas Pletkus skiriamas titulinis vyskupu. Garbingasis tėve, šventoji motina Bažnyčia prašo, kad Jūs šį žmogų pašventumėte vyskupu..." — taip kreipiasi vyskupas Vainodis į konsekratorių. Pastarasis egzaminuoja kandidatą į vyskupus iš pagrindinių tikėjimo tiesų. Po to — būsimą vyskupą priėmė. Prasidėjo mišios. Skaitant visų šventųjų litanią, būsimasis vyskupas guli kniūbsčius. Jis tris kartus palaimina, jam ant pečių uždedama evangelija. Kai jis atsiklaupia, konsekkratorius jį laimina, uždedamas ant galvos savo rankas. Choras užgieda "Veni creator spiritus". Kandidato į vyskupus galva ir rankos patepamos šventais aliejais, kad, kaip sako tikėjimas, "ka jis laimins, bus palaiminta, ka jis šventins, bus pašventinta..." Pašventinamas ir įteikiamas naujamajam vyskupui pastoratas (lazda) ir žiedas — vyskupo valdžios ženklai. Beje, šį žiedą J. Pletkui padovanojo popiežius Povilas VI. Konsekravimo koncelebruojamos mišios tęsiasi. Naujasis vyskupas įteikia konsekkratoriui savo dovanas — dvi žvakes, du kepalėlius duonos ir dvi vyno statinaites... Švenčinama ir šventinamas.

įteikiama vyskupui mitra, o taip pat pirštinės. Su visais vyskupo valdžios ženklais Juozapas Pletkus sėda į vyskupo sostą. Vėl sugundžia vargonai, grodami "Te Deum laudamus". Kol choras gieda šią giesmę, naujasis vyskupas apėina visą bažnyčią, laimindamas tikinčiuosius. Nuo altoriaus jis tikintiesiems suteikia savo pirmąjį iškilmingą palaiminimą ("GK" nr. 9).

Taip atrodo "GK" redakcijos paskelbta iškilnės versija, kurioje šį kartą netruksta tiesumo, nes ir Bažnyčia ("šventoji motina Bažnyčia"), ir Dievas ("Te Deum laudamus") rašomi didžiosiomis raidėmis, nors tai yra aiškus nusiengimas kompartijos taisyklėms. Matyt, turėta galvoje, kad didžioji šio savaitraščio skaitytojų dalis gyvena užsienyje.

TEISMAS KĖDAINUOSE

Augščiausiasis teismas, pirmininkaujamas teisėjo L. Mieženo, Kėdainiuose nutėisė mirti Napoleoną Zakarką. Smulkmenas apie jo nusikaltimą pateikia K. Gedminas "Valstiečių Laikraščio" puslapiuose vasario 29 d.: "Šiurpi tragedija praėjusią vasarą sukrėtė Kėdainių rajono gyventojus. "Varpos" kolūkyje po festivalio miežuose buvo rastas vienuolikos klases moksleivės Zitos Tutkutės lavonas. Sužinoti piktadario pavardės nepavyko gana ilgai. Tačiau milicijos darbuotojai kantriai dirbo ir, įgyvendintį padėdami, surado šios žiaurios istorijos siūlo galą. Žitą Tutkutę, užpuolė kėdainietis Napoleonas Zakarka. Mergina tris kartus pabėgo nuo uždaukto. Tačiau ketvirtą kartą, smūgio apsauginta, ji jau negalėjo pabėgti. N. Zakarka išprievartavo merginą ir, bijodamas atsakomybės už savo tamsų darbą, nužudė..." Šį pranešimą papildė pastaba, kad nusikaltėlis buvo blogai išauklėtas, niekur pastoviai nedirbo, girtavo ir amoraliai elgėsi, jau anksčiau buvo teisimo baustas.

BOKSININKŲ VIESNAGĖ

Danijoje viesėjo Lietuvos "Darbo rezervų" boksinių rinktinė: J. Dubauskas, V. Volonujevas, T. Tomaševičius, J. Muraska, A. Kalinčevs, V. Zukovskis, K. Mozironis, J. Jucevičius, J. Pomiakas, D. Pomiakas, V. Bingelis ir J. Cepulis. Kopenhagoje jie įveikė Danijos rinktinę 10:1, Helerolde — šio miesto rinktinę tokiu pačiu rezultatu. Iš Danijos jie išvyko išbandyti savo jėgų draugikose tarptautinėse rungtynėse Švedijoje.

PALANGA RUOŠIASI VASARAI

Susovintoj Eltoj pluoštą žinių apie Palangos planus pateikia vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas V. Rokauskas. Andra Palangai buvo padariusi daug nuostolių, bet jie beveik visi bus pašalinami iki sezono pradžios. Saulėlydžius vasarotojai galės palydėti ant senųjų polių atstatyto tilto, kuris bus pusmetriu platesnis. Numatoma pastatyti ir naują gelžbetoninį tiltą. Tuo tarpu vieta jam dar neparinkta — gal į šiaurę nuo Ronžės upelio, gal prie Vanagupės. Botanikos parkui atkurti reikės daug jėgų ir daug laiko. Kopus savo pirmąjį išvaizdą atgaus tik po dviejų ar trijų sezonų. Centrinėje Palangos dalyje jau nugriauti keli seni pastatai ir paruošta vieta naujam prekybos centrui. Prieš N. Metus buvo užbaigtas statyti "Gintaro" poilsio namų 100 vietų naujas pastatas, o kovo mėnesį įkurtus savuose kūrybos namuose ruošiasi švesti dailininkai. Vanagupėje baigiamas statyti 250 vietų pensjonatas. V. Kst.

GULBĖS GIESMĖ

rašytojo dr. Jono Griniaus

istorinė drama vaidinama

PASKUTINĮ KARTĄ

kovo 17, sekmadienį, 4 val. po pietų

Jaunimo Centro salėje,

48 Dundurn Street N., Hamiltone.

Režisuoja

E. DAUGUVIETYTĖ - KUDABIENĖ

Apylinkės ir vietos visuomenė

kviečiama gausiai dalyvauti

"Aukuras"

HAMILTON

ISLYDINT "GULBĖS GIESMĖ".

Prieš dvejus metus dramos mėgėjų grupė "Aukuras" išnešė dr. J. Griniaus istorinę dramą "Gulbės giesmė" į rampos sviesą. Ilgas veiklas, sunkus — tai žinojo kiekvienas. Premjeroje, tiesa, dalyvavo, palyginus, maža saujelė vietos žiūrovų, todėl "Aukuras" nusprendė kovo 17 d. suvaizdinti paskutinį kartą "Gulbės giesmę" Hamiltone. Po dvejų metų ir visos eilės tolimų gastolių buvo daug praktikos įgyta, nors sąstata žymiai pasikeitė, bet veiklas nuo to nenukentėjo. Vietoj L. Verbieckaitės Barboros rolę A. Žilvitiene sukūrė naują charakterį. Ilgametė "Aukuro" narė K. Raceviciene iš St. Catharines grįžo į sceną Būtautienės rolę. Į darbą įsitraukė visa eilė vietos jaunimo: D. Kudabaitė — burtininkė Zerida, R. Volungytė — Diana, D. Jonikaitė, I. Stanaitytė. Seimo eilėse randam: St. Verbieckaitė, J. Enskaitė, E. Dervaitė, A. Elvik, M. Panava, J. T. Kudabaitė, A. Žilviti. Šie pasikeitimai įnešė įvairumą ir sustiprino veiklą. Garsumo pertvarkė ir jais rūpinasi A. Lajukas iš Toronto. Žinoma, prie "Gulbės giesmės" pasiekimo nepadėjo daug prisidėjo "Aukuro" grimorius St. Ilgūnas iš Rochesterio, labai gyvai atkurdamas gilios senovės istorinius charakterius. — Hamiltono lietuviškoji visuomenė labai domisi ir mėgsta teatrą, nes dažnai lankosi Stratfordo festivalyje, O'Keefe Centre, visuose vietos teatro ir gimnazijų pastatymuose, bet kai ateina savųjų eilė, ima ir suabejoja. Reikia tikėti, kad šį kartą kovo 17 dieną rezervuos "Gulbės giesmę" ir žinovų akimis priims savųjų pastangas, nepasikędami nuoširdžios kritikos. — Gražu yra matyti, kad visa eilė jaunimo įsitraukė į teatro darbą, nes aktyvus dalyvavimas ugdė ne tik kalbos žinojimą, bet ir kelia susidomėjimą lietuvių literatūra, istorija ir ruošia ateitį. Senuosius laikus privers pasitraukti, bet jų vietos šios naujos eilės teatro darbuotojų. Tad yra viltingas, kad savas lietuviškas teatras išsivys išilaisys dar ilgus metus. Norinčių dirbti yra, reikia tik moralinės paramos — žiūrovų! Žinome, jog "svetima duona yra skanesnė", bet šį kartą paragaukime ir savosios — jei ne iš pareigos, tai bent iš smalsumo pamatyti, kodėl "Gulbės giesmė" Toronto, Montrealyje, Londone, Otavoj, Detroit, Klevelande, Rochester, net ir Čikagoje susilaukė gero ir malonaus priėmimo. A. J.

TURNINGA SVENTĖ. Kovo 3 d. ateitininkai suruošė šv. Kazimiero šventės minėjimą. Šeštadienį vakare buvo susikaupimo valandėlė, kurią vedė svečias iš Čikagos — kun. K. Trimakas, SJ. Mūsų veikla dažnai neturi dvasingumo, prasmės. Čia aukišė proga įnešti dvasią, turinį į veikimą. Sekmadienį 11 val. Mišios, kuriose moksleiviai ateitininkai ir jau

nučiai dalyvavo organizuotai ir pirmė šv. Komunija. Pamokslą pasakė minėtasis svečias iš Čikagos, pabrėždamas mintį: žmonijos bendradarbiaujant, turi būti bendros mintys, bendra širdis ir bendros rankos; ir kita žmogų turime žiūrėti kaip į Kristaus atvaizdą, tada tik gero norėsimė. Jaunimo Centro salėje įvyko minėjimas su menine programa. Invokacija skaitė kun. K. Trimakas, SJ. o seselė Ignė iš Toronto — paskaitė apie jaunimą. Visų laikų jaunimui esą būdingos žymės: naujųjų įsėjokimas, pasiaukojimas, idealas, meilė ir optimizmas (pagal St. Salkauskį). Ir šių laikų jaunimas yra linkęs pasiaukoti pav. "Peace Corps", P. Vietnami, išprovokė meilės ir jautiesi laibai vienišas. Visos tos dainos, kurias jie dainuoja turi prasmę žodžius ir sako tai patį: kaip jie vienišai, trokšta meilės ir gyvenimo prasmės. Ir to jie esą negauna iš vyresniųjų. Atkreipkim dėmesį į jaunimo šauksmą: duokite jiems meilės, supratimo, draugiškumo ir gyvenimo prasmės. Jaunimas buvo sužavėtas seselės kalba ir sakė: "Ji mūsų pusėje!" — Meninėje dalyje buvo montažas "Prie šv. Kazimiero karsto" (P. Natas), pajavrintas eilėrašciais, pianino muzika, dainomis ir taut. šokiais. Montażą paruošė G. Gudinskienė ir S. Martinke, dainas — A. Juozapavičius ir taut. šokius V. Urbanavičiūtė. Publiką įvertino mūsų šventojo atminimą, į palyginus, gana gausiai atsilankė minėjime. A.

TĖVYNĖS SUEIGA. Vas. 25 d. skautė ir skautai su vėliavomis dalyvavo pamaldose. Džiugu, kad tokia proga netrukus nei vieno aktyvaus skautovės. Svečias kun. Vaskas pasakė pamokslą. Jaunimo Centre susirinkome iškilmingai sueigai ir Mykolaičio-Putino minėjimui. Malonu buvo matyti didelį skaitį tėvelių ir svečių. Į sueigą atsilankė dvasios vadovas mons. dr. J. Tadaraukas ir kun. Vaskas. Dvasios vadovas nuoširdžiai skautus pasveikino aukštinio jubilėaus proga. Sueigoje dalyvavo Kanados rajono vadeiva S. K. Batūra ir vadovavo skautininkų įžodžiui. Sveikinė ne tik jau šiame krašte skautišką mokyklą išėjusius jaunuosius paskautininkus: T. Tumaitytė, A. Volungytė, dr. V. Kvedara, bet ir visą eilę įžodį davusių pūktyčių ir skautų. Ta proga ordinu už nuopelnus apdovanojė "Sirvintos" tūntininkės pavaduotoja ps. I. Jokūbnyienė ir "Nemuno" tūntininkas A. Tumaitis. — Rašytojo Mykolaičio - Putino minėjimas buvo pradėtas referatu, apibūdinančiu jo svarbesnius gyvenimo brožius, kūrybos laikotarpis ir pobūdį. Referatą skaitė ks. vytis G. Breichmanas. Sekė pūktyčių deklamacijos — Putino pirmųjų eilėraščių, pajavrinamų "Gyvataro" mažųjų grupės šokamų tautinių šokių ir talentingos jaunos dainininkės jaun. skautės A. Pakalniškės dainavimu. Gražų įspūdį pa-

liko 7 skautų: Aušrotaitės, Breichmanaitės, Jonkaitės, Kudabaitės, Panavaitės, Pauliūtės ir Sakalaitės chorinė deklamacija "Gedimino sapnas". "Aukuro" vaidintas "Valdovo sūnus" (I veiksmas) tiek vyresniųjų, tiek jaunųjų žiūrovų buvo su dėmesiu sekamas. Dėkojame režisorei E. Kudabienėi ir aktoriams p. Ulbinui, p. Būnagai ir jaimesiems skautams skautams — R. Volungytei, Elvykiui ir Dervaičiui. Pabaigai įspūdingai nuskaubė E. Kudabienės deklamacijai paskutiniai Putino eilėrašciai: "Vivos plango" ir "Mortuos voco". Programa užbaigta prisimenant ir pagerbiant didįjį mūsų dainių tylos minutę. Prie jo paveikslą (skautės M. Repčytės portretas iš fotografijos) mažosios pūktytės padėjo gražią gelii pūoktę. Tradicinis skautų vakarėnis giesmės "Ateina naktis" švelniū niūniavimu atsiveikinta su svečiais ir skautais. Dėkojame mons. dr. J. Tadaraukui už leidimą pasinaudoti nemokamai sale. Sirvintietė

DR. V. D. KVEDARAS

Dantistas

460 MAIN ST. E.

Hamilton, Ont.

Telefonas 529-4911

WINDSOR, ONT.

DAIL. A. TAMOSAITIENĖS DAILĖS PARODA įvyks kovo 16 — balandžio 23 d. universiteto patalpose. Kviečiame Windsoro ir Detroito lietuvius atsilankyti ir parodą ir susipažinti su nauju Windsoro universitetu. Šią parodą organizuoja Windsor universitetas. Koresp.

St. Catharines, Ont.

APLANKĖ ARGENTINĄ. Pranas Meškauskas sugrįžo iš kelionės į Argentina, kur išbuvo vos kelioms dienoms. Džiaugiasi pas savo gimines Buenos Aires mieste. Gimines ten gerai pasigyvenę — gyvulių ūkio savininkai. Patį miestą, jo įjymybę bei apylinkes aprodė netikėtai sutiktas jaunystės draugas, dabar broliukas vietos lietuvių vienuolyne. Buenos Aires esą apie 30.000 lietuvių, daugiausia senųjų imigrantų, kurie, palyginti su šio krašto gyvenimo lygiu, yra gana gerai įsikūrę, bet to gyvenimo negalima palyginti su Kanada. Pvz. automobilis ten yra dar daugelį tik svajonė. Kaimynas

DIDELIS STREIKAS. Jau kelinta savaitė streikuoja pats didžiausias vietos fabrikas General Motors, žinomas McKinnon vardu. Šiame fabrike dirba apie 7000 darbininkų, jų tarpe daug vietos lietuvių. Dėl šio streiko darbininkus pradžioje atleidi ir kiti fabrikai. Miestas nemažai nukentėjas, juo labiau, kad tos imonės streikas yra chroniškas mūsų mieste — kas keli metai. Reikia pasakyti, kad McKinnon darbininkų atlyginimas yra vienas didžiausių visose Kanadoje. Jo atlyginimai pralenkia kitus fabrikus, gal tik išskyrus antrą savo didum Thompson Products fabriką. Klekvienu kartą streikas baigiasi neva darbininkų dideliu laimėjimu, bet po streiko pakyla kainos ir taip daina be galo. Lietuviai perdaug streiku nesijaudina, nes retas kuris nėra tam pasiruošęs, o dauguma yra net gerai pasigyvenę ir labai jau nenusimena dėl netikėtų atostogų. Koresp.

V. GERULSKIS ROOFING

DI. NGIU VISOKIUS STOGUS, TAIŠAU RINAS IR NUTEKAMUOŠIUS VAMZDŽIUS ARBA NAUJUS IDEDU.

IKAINOJIMAS NEMOKAMAS.

KREIPTIS BET KURIUO LAIKU.

MI 33400 ANCASTER, ONT.

Geriausia taupyti ir skolintis tik Hamiltono lietuvių Kredito Kooperatyve "TALKA" 21 MAIN ST. E., KAMB. 203. TEL. 528-0511.

Darbo valandos: Pirm. 9.30—5 v.p.p. Antr. 9.30—5 v.p.p. Treč. 9.30—5 v.p.p. Ketv. 9.30—5 v.p.p. Penkt. 9.30—5 v.p.p. Šešt. 9—1 v.p.p. Augstį nuosimėtal už indėlius Priėmamos skolnimosi sąlygos Nemokamas CUNA gyvybės ir-paskolų draudimas. Pilnas čekių patarnavimas Užtikrintas indėlių saugumas Malonus lietuviškas patarnavimas

St. Catharines agentūra: 75 Rolls Ave, Tęvų pranciškūnų parapijos salėje sekmadieniais po pamaldų.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

POPIEZIAUS ATSAKYMAS LIETUVIAMS. Į vyskupo Vincento Brizio laišką Sventajam Tėvui Paului VI ryšium su lietuvių jubilėjiniais 1968 metais atsakė Sventojo Tėvo vardu kardinolas A. Cicognani. Sventasis Tėvas esą užtikrina, jog Apaštalių Sostas su dėmesiu seka sunkią Lietuvos tikinčiųjų ir visos tautos būklę, gėrisi laisvo pasaulio lietuvių pastangomis gelbėti savo tautą ir su dėkingumu jausmais linki sėkmės. Visai tautai — tėvynėje ir svetur jis siunčia apaštališką palaiminimą.

ESTIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖS penkiasdešimtmčio minėjime Čikagoje lietuviams atstovavo bei sveikinimo žodi tarė konsulas P. Daužvardis ir ALTOs Čikagos skryiaus pirm. Julius Pakalka.

JURATĖ KAZICKAITĖ, karo korespondentė, vėl išvyko į P. Vietnamą. Ji žadėjo aplankyti lietuvių karių ir perduoti jiems laiškus. Turintieji P. Vietnamo kovojančių giminių ar pažįstamų jiems adresuotus laiškus gali siųsti "Darbininko" redakcijai, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N. Y. 11221, USA. Jie pirmą progą bus perduoti J. Kazickaitėi. Torontiečių tarpe teko girdėti balsų, jog reikėtų parašyti Khe Sanh bazėje kovojančiam ltn. Algiiui Garšui, kurio antikomunistinis žodžius citavo Toronto dienraštis "Star". Atrodė, šiuo atveju galėtų padėti "Darbininkas" ir J. Kazickaitė, nes šiaip jau Pentagonas nepažįstamiems asmenims karių adresu nenori duoti, kad jais nepasinaudotų komunistai. Patų rašini apie ltn. Algį ir Liviją Garšius paskelbė "Waterbury American" dienraštis. Algis priminė korespondentui, kad komunistai yra užgrobę Lietuvą ir dabar tą patį nori padaryti su P. Vietnamu, o Livija sakėsi taip pat kovojanči prieš komunizmą, stengdamasi atskleisti tikruosius jo tikslus. L. A. Garšiai gerai pažįsta komunizmą, nes jų gimėnės 1941 m. buvo ištremti į Sibirą. Jaunoji pora susituokė 1966 m.

RAIDŽIŲ RINKĖJOS (linotipininkės) pagalbos šauksmas vasario 13 d. laidojo paskelbė "Draugas". Jis yra skirtas žurnalistams, kurie ne žurnalistiškai rašo arba, kitaip sakant, nekrepia dėmesio ir savo rankraštus ir vargina raidžių rinkėjų storais akiniais stiklais ginkluotas akis: "Daugelis betsi rašo ranka. Vargas rinkėjams! Gerai dar, jei raštas įskaitomas, bet kai kas "iš didelio rašto izeina iš krašto". Ir nesuškai, ar čia "kardas" ar "vardas", ar čia "bėgimas", o gal "rėkimas". Blogiausia, kad dažnai, net ir sakini perskačius, sunku pasakyti, kas geriau tiktų..." Rinkėja norėtų, kad bent jau dažniau rašantys naudotų mašinėlę ir nepagalėtų pinigų popieriui: "Amerika turtingas kraštas, popierius, atrodo, tik centus kainuoja. Į redakciją beigi, o paskui ir pas mus, suplaukia raštai ant kalendoriaus lapų antros pusės, ant senų sąskaitų tuščių vietų, ant bažnytinii ir kitokių informacinių biuletenių "nugaros", lyg Sovietų Sąjungoj! Bet vargu ir ten "popieriaus badas" tokį laipsnį pasiekęs..." Rašinio autorė užmiršo dar vieną rinkėjų problemą — kartais gaunamus mašinėlės rašytus rašinius, kai tarp eilučių ne uodas kojos negalėtų įkšti. Redaktoriui sudėjus ant raidžių ženklus ir raudoną rašalų padarius pataisais, tada jau ir akinii storais stiklais nepakanka. Šios problemos nebūtų, jei juo rašantieji susiprastų tarp eilučių palikti dvigubą tuščią tarpą, kuriam redaktorius be vargo galėtų baltose lankose ganyti savo raudoną plunksną. Šios taisyklės turėtų laikytis ir ranka rašantieji, nes juk ir jų rašiniai dažniausiai būna taisomi, o pataisoms reikia vietos.

THE WAR AGAINST GOD IN LITHUANIA — dr. J. Savojo išsami parašyta knyga apie religinę būklę okupuotoje Lietuvoje gaunama: Lithuanian Catholic Religious Aid Inc., 64-09, 56th Rd., Maspeth, N. Y. 11378, USA. Knyga tinka įteikti kaip dovana kitiems. Jos išplatinta jau daug egzempliorių. Vien adv. J. Smetona Klevelande išplatino apie 300 egz. Taipgi daug egzempliorių paskleidė parapijų kunigai.

KLEVELANDE LIETUVIAI KUNIGAI su LKRS įgaliojimu A. Garka rengia maldos ir aukos dieną už persekiojamą Bažnyčią Lietuvoje kovo 17, sekmadienį. Kun. klebonas B. Ivanauskas, kun. K. Zemaitis praves pamaldas šv. Jurgio bažnyčioje. Kun. St. Raila, LKRS reiklų vedėjas, pasakys pamokslą ir kalbės susirinkimuose. Kun. J. Angailaitis, Our Lady of Perpetual Help klebonas, taip pat

rengia pamaldas ir religinį koncertą kovo 17 d. Tą dieną bus renkamos aukos religinei šalpai. Klevelandiečiai yra ligisli duosniai parėmę LKRS. Šv. Jurgio parapijos kunigai ir parapijiečiai yra aukoję \$1,440.00, o kun. J. Angailaitis, L. K. Moterys Sgos 36 kuopa ir parapija yra aukoję \$1,233.50. Visos aukos, skiriamos LKRS, yra atleidžiamos nuo federacinių mokesčių.

Prancūzija

NAUJAI ĮSRINKTOJI Prancūzijos LB taryba posėdiavo Paryžiuje. Tarybos pirmininku įrinktas Ričardas Bačkis, o naują krašto valdybą sudarė: pirm. kun. Jonas Petrošius, vicepirm. ir sek. Antanas Mončys, ižd. Petras Klimas. Revizijos komisijon įrinkti: pirm. Algirdas J. Greimas, nariai — B. Soriano-Monstavičiūtė ir E. Vaiciekaukas. Sekantis tarybos posėdis įvyks balandžio 19 d. Jame bus renkami atstovai į PLB seimą Niujorke.

Urugvajus

LIETUVOS PENKIASDEŠIMTMETI K. Cibiro straipsniais atkėmėjo Montevideo dienraštiai "El Pais", "El Dia", "El Plata", "El Debate", "El Diario Espanol", o "La Manana" paskelbė Lietuvos pasiuntinybės paskleistą laisvinimo veiksmų manifestą. Lietuvos atstovo A. Grišono surengtame priėmime dalyvavo Vatikano kunčius su sekretorium, V. Vokietijos, JAV, tautinės Kinijos, Meksikos, Gvatemalos, Peru ir kitų valstybių atstovai. Urugvajaus vyriausybės vardu sveikinimo užsienio reikalų ministerijos politinio departamento direktorius A. Folle Martinez. Minėjimas įvyko vasario 17 d. Lietuvių Kultūros Draugijos patalpose. Žodi tarė jos pirm. St. Gedas, Lietuvos atstovas A. Grišonas, lietuvių bičiulis žurn. J. P. Martinez Bersetskis ir Montevideo savivaldybės atstovas. Meninę programą atliko Vyto Dorelio diriguojamas "Aido" choras, tautinių šokių ansamblio "Gintaras" grupės. Vasario 19 d. antikomunistinėje "Laisvės Balso" radijo programoje Lietuvos sukakti atžymėjo urugvajiečių jaunimo sambūris "Patria" pirm. K. Guerrero ir atstovo A. Grišono kalbomis.

Britanija

LIETUVOS PENKIASDEŠIMTMETIO minėjimai buvo surengti Londone, Koventryje, Mančesteryje, Wolverhamptone, Nottinghame ir kitose lietuvių kolonijose. D. Britanijos Lietuvių Sąjungos delegacija vasario 16 d. įteikė sovietų ambasada premjerui A. Kosyginui adresuotą protesto laišką, primenantį sovietų nusikaltimus Lietuvos atžvilgiu ir reikalaujanti raudonosios armijos atitrakti iš Lietuvos teritorijos. Ambasados sekretorius šį laišką žadėjo perduoti ambasadoriui, bet A. Kosyginas jis turbūt nepasiekė, patekęs į KGB žvalgybos atstovų rankas. Naudos visdėlio būta, nes laiško įteikimą stebėjo britų spaudos atstovai ir fotografi.

"EUROPOS LIETUVIO" pranešimu, Britanijos universitetuose studijuoją trys aspirantai iš sovietų okup. Lietuvos: Londono universitete — Petras Pukelis ir Mečys Stukonis, Readingo universitete — Algirdas Prapilionis.

Australija

XVII-JE SPORTO SVENTEJE Adelaidėje varžėsi lietuviai krepšininiai ir tenisininkai. Vyru krepšinio varžybose I vietą laimėjo Adelaidės "Vyčiai", II — Melbourne "Varpas", III — Pertho "Neris", IV — Geelongo "Vyčiai", V — Sidnėjaus "Kovas" ir VI Hobarto "Perkinas". Moterų grupėje dalyvavusios keturios krepšinio komandos varžybų užbaigę išsiriškavo šia tvarka: I — Adelaidės "Vyčiai", II — Sidnėjaus "Kovas", III Melbourne "Varpas", IV — Geelongo "Vyčiai". Šventės metu buvo sudaryta 1968 m. Australijos lietuvių vyrų krepšinio rinktinė: kapitonas V. Soba, A. Milvydas ir V. Mačulaitis iš Melbourne, A. Andriejūnas iš Sidnėjaus, E. Palubinkas iš Kanberos, S. Lukošūnas ir V. Brazdionis iš Geelongo, R. Daugailis ir K. Jaunutis iš Adelaidės, L. Hustas iš Pertho. Treneriu pakviestas sidnėjškis D. Atkinson.

LAUKO TENISO KOMANDINĖS ŽAIDYBOS vyrų ir moterų grupėje laimėjo Adelaidės "Vyčiai". Pagrindinis vytičių varžovas buvo Melbourne "Varpas". Individualinės varžybos praėjusio sporto šventės kovotė čempionatą apgynė V. Spokevičius, Melbourne "Varpo" atstovas, moterų grupėje čempionė penktą kartą tapo Adelaidės "Vyčio" atstovė A. Morkūnaitė.

Niagara Falls, Ont.

SIAME MIESTE, 1355 Ferry St., nuo seniau veikia viešbutis, anglis

prie apkrautų stalų įvairių rūšių vėdarais, cepelinais ir kit. gėrybėmis. Prašome šeimines tas dieną nevirti pietų — jie bus pagaminti salėje. Pelnas — šiu jubilėjinii metų užsimojimams ir šalpai.

VISUOTINIS SKYRIAUS SUSIRINKIMAS — kovo 24. Narės ir prijauciančios prašomos dalyvauti. Valdyba

kai vadinamas "Venetian Tavern". Jį nupirko Alviria ir Vytas Vaškeičiai. Apylinkės lietuvių, džiaugiamiesi p. Vaškeičių laimėjimais, kovo 2 d. vakare suvažiavo jų pasveikinti. Prie gėrybėmis apkrautų stalų po vieno iš dalyvių įžanginės kalbos dar pakalbėjo J. Sarapnickas, o iš moterų pusės — Ona Jonaitienė. "Venetian Tavern" savininkas Vytas Vaškeičis, atsidėkodamas už apsilankymą ir linkėjimus, pasakė trumpą kalbą, pabrėždamas, kad jiems taip pat malonu būti su savo tautiečiais, gyvenančiais šiame grožiū apdovanotame Kanados kampelyje. v. d.

Alvyra ir Vytaš Vaškeičiai, įsigiję turistiniame Niagara Falls mieste restoraną "Venetian Tavern"

Egzistencinė filosofija baigia dienas?

(Tęsinys iš pr. nr.)

Gamta, dievai, Dievas

Žmogaus išstiprimas ir antdaiktinės gamtos jėgos, formuojančios daiktus, principas yra jo religingumas (čia religingumas nėra antgamtinis — krikščioniškas, bet natūralinis — mitinis. Pavyzdžiui graikai ir senovės lietuviai buvo religingi, bet nebuvo krikščionys). Jau nuo seniausių amžių jis suvokia daiktus tvarkingas augstesniausias jėgas (dievus) ir per įvairias apeigas bei kultus bando „antdaiktiskai“ pakreipti nusistovėjusią daiktų bei gyvenimo eigą. Tame žmogaus dalyvavime antdaiktinėse jėgose — jo religingumas — ir glūdi technikos esmė. Technika jokiū būdu nėra tik žmogaus meistriškumo, jo gamtos dominavimo aprašas. Technika išreiškia žmogaus atvirumą gamtos (Būties) eigai, jos koordinuojančiai struktūrai, kuriai būdamas atsakingas žmogus gali įprasminti ir sukurti daiktus — tiltus, namus, mašinas ir t.t.

Šių dienų egzistencinė filosofija žvelgia ir realybę kaip įvairią ir harmoningą antdaiktinių (transcendentinių) jėgų struktūrą, kuri apsprendžia, įprasmina ir duoda pradžią betkokiam daiktui ar būtybei. Šiokių realiųjų supratimu egzistencinė filosofija išsiskiria iš kitų filosofijų.

Svarbiausias egzistencinės filosofijos bruožas yra antropocentrizmo nugalėjimas. Dėl šios priežasties Sartre filosofija vargu ar gali būti vadinama egzistencializmu, nežiūrint jos populiarumo. Jasperso ir Marcelio egzistencinės filosofijos yra linkusios laikyti Būtį ar transcendenciją antpašauline ar antgamtine realybe. Tuo jos tarsi nukrypsta nuo esminio filosofijos bruožo — žmogaus žvilgsnio ir realybės, Būties, ir Gamta. Antgamtinė realybė nėra filosofinio svarstymo sritis.

Tikroji egzistencinė filosofija, pasireiškianti Heideggerio mintimi, nekyla nuo daiktų, būtybių ar objektų į antgamtinę realybę, bet į pačią Būtį, į gamtą kaip tokią. Gamta ar Būtis nėra Dievas, bet tai nereiškia, kad ji nėra dieviška. Gamta, Heideggerio prasme, yra viską apsprendžias, viską įprasmintas ir viską grindžias antdaiktinių (transcendentinių) jėgų kompleksas (žemės, dangaus, egzistencijos ir dievų žaismo sankryža). Jėgu norime leisti tikėjimui išstiprinti ir mintį, galime sakyti, kad Būties ar

DR. VINCAS VYČINAS

gamtos antdaiktinių jėgų kompleksas (logos) yra Dievo (antgamtinės realybės) veiksmingas pasireiškimas mūsų amžiams pasau-lyje.

Žmogus yra žmogumi ne dėlto, kad jis suvokia daiktus, bet dėlto, kad jis suvokia ir paklūsta bei pasiveda antdaiktinėms (Būties) jėgoms. Pastarąsias mitinis žmogus vadino dievais. Ar šios jėgos yra antgamtinės, ar jos yra Dievo valdančios rankos jėgos, filosofškai atsakyti negalima. Jei kas tai pabando, filosofijai pripažįsta galią pažvelgti į antgamtinę realybę. Žmogus, prabylas tikėjimo galia, yra antžmogiško žinojimo žmogus — šventasis. Filosofas nėra šventasis, ir šventojo kalba nėra filosofija.

Ateities filosofija

Po šitos trumpos egzistencinės filosofijos kaikiurių brolių apvalgos ir klausimą „Ar egzistencinė filosofija baigia savo dienas?“ tenka atsakyti neigiamai. Egzistencinė filosofija, tikra prasme, ne baigia, bet tik pradeda savo dienas, nes žmonija palaipsniui žengia į naują savo kultūrinio vystymosi pakopą, toli gražu dar nesuvokdama, kad joje antropocentrizmas yra pakeičiamas Būties centrizmu, ir todėl ji yra reikalinga egzistencinės filosofijos šiam susiorientavimui.

Kaskart vis labiau ir labiau kyla klausimas: ar sutechnintasis pasaulis vis daugiau įtvirtina realybėje? Kai pasaulis bus pilnai sutechnintas, žmogus nebebus technikos kūrėju. Kuo jis tada bus? Ar nebus jis tada tiksliai funkcijonuojąs ratelis savo sukurtoje techninėje mašinerijoje? Tada ir jo žmogiškoji vertė (egzistencija) nieku nepašauks ratelio vertės. Rateliu vargu ar jis bus dėl savo nepažabotų ir dabar jau nenaudojamų ir tuo pačiu beprasmių energijų. Kur ši energija lisis? Stebėdami šiu dienų paauklėtų elgseną, turime pagrindo manyti, kad ateities žmogus, pasiekusio galutinę techninės kūrybos augstį, atpalaiduota energija versis destruktyvia kryptimi. Kad žmogus susikurs pasaulį sau rojų, yra iliuzija. Tas pats yra ir su laime. Technika (dėlto, kad ji yra antropocentrinė) žmogui laimės neatneš. Laimė įmanoma tik savęs pasivedime augstes- nei realybėje.

Nežiūrint techninio triumfo,

žmogaus nesiorientavimo savo kelyje ženkly jau pilna dabar. Žmogus niekad nebuvo tiek techniko pažengęs kaip dabar, bet taipgi jis niekad nebuvo taip pasimetęs kaip šiandien. Jis nežino, kas daryti su laisvalaikiu; kaip, kam ir ar iš viso melstis; kaip auklėti vaikus; kaip bendrauti su žmona, su tėvais, su kaimynais ir kaip susiorientuoti savo gyvenime (tautiniame, valstybiniame, bendruomeniniame). Jis nežino kaip gyventi tvirtą, sveiką ir kultūringą gyvenimą savo susikurtame techniniame pasaulyje.

Egzistencinė filosofija, suvokdama antropocentrizmo saulėlydį, nežengia atgal į ankstesnio filosofinio orientavimosi sritį, bet žengia pirmyn į naują rytojų. Pranašingai poetas Hoelderlinas, gyvenęs devynioliktojo šimtmečio pradžioje, yra kalbėjęs apie ateities dar bevadžius dievus. Kai šitie dievai (Dievo pirštai mūsų pasaulyje) išryškės technikos ir modernaus gyvenimo užkulisiuose, tada egzistencinė filosofija bus įvedusi žmogų į naują epochą, į naują rytojų.

Dail. A. Tamošaitis — lietuviškų audinių žinovas

PROF. R. VASTOKAS

Kai daugelis Europos kraštų 19 amžiuje rūpinosi tautinių drabužių klausimais ir rinko audinių kolekcijas muziejuose, Lietuvoje tautinių drabužių mokslinis bei sistemingas nagrinėjimas pajudėjo tik 1930 m. Tuo metinis susidomėjimas platesniu mastu sutapo su dail. Antano Tamošaitio veikla tautinių drabužių srityje.

Dar mokykloje būdamas, Antanas Tamošaitis domėjosi lietuvių liaudies dailė. Nuo 1926 iki 1944 m. jis vadovavo ekspedicijoms, kurios rinko liaudies meną po visą Lietuvą.

Dail. A. Tamošaitis ne tik važinėjo po kaimus, rinkdamas audinius bei piešėdamos jų šimtametės sodiečių skrymose, bet ir susipažino su audimo technika — išmoko pats austi. Taigi, ir iš teorinės ir iš praktinės pusės A. Tamošaitis tapo pirmąjį lietuvių audinių žinovu. 1933 m. Žemės ūkio rūmai išleido pirmą lietuvių kalba vadovėlį „Audimas“ kaimo audėjos. Šis leidinys buvo A. Tamošaitio pirmasis stambesnis studijinis darbas apie lietuvių tautinius drabužius. 1935 m. sekė leidinys „Austiniai kilimai“, 1937 — „Staltiesės“ ir 1938 — „Lietuvių mote-

Maž. Lietuvos moterų apranga 1840 m. pagal E. Gisevijaus piešinį

PROF. R. VASTOKAS

ry tautiniai drabužiai“. Ypač stambus Žemės ūkio rūmų leidinys yra „Sodžiaus menas“, kurį redagavo ir medžiagą paruošė A. Tamošaitis.

Tuo pačiu metu A. Tamošaitis varė trečiąją vagą tautinių drabužių tradicijos puoselėjime. Jis pilnai suprato tautinių drabužių reikšmę tautiniam auklėjimui ir vedė kovą spaudoje, radijo programose ir per paskaitas prieš pirktinius, atvežtinius ir svetimus drabužius. A. Tamošaitis ne tik ruošė etnografines-mokslines studijas, bet ir stengėsi grąžinti gyvenimui senovės austus tautinius drabužius.

1940 m. atėjus į Lietuvą sovietams, Tamošaitio veikla tapo iš dalies sukludytą, bet nesustabdyta. 1942 — 1944 m. A. Tamošaitis buvo dekoratyvinių audinių studijos vedėju Kauno Tautosios Dailės Institute. Vokietijoje 1947 — 1949 m. buvo Freiburgo Dailės Mokyklos audimo skyriaus vedėju.

A. Tamošaitis Lietuvoje buvo kilimų audimo meno pradininkas. 1936 m. Kauno Kultūros Muziejuje jis suorganizavo pirmąją savo kilimų parodą. 1937

m. Paryžiaus pasaulinėje parodoje gavo už savo kilimų aukso medali. Taip pat aukso medaliu apdovanotas 1938 m. Berlyno parodoje ir 1939 m. Niujorko pasaulinėje parodoje. A. Tamošaitis Kanadon atvyko 1949 m. ir tęsė darbą lietuvių tautinių drabužių audinių srityje.

Apmaiui, dail. A. Tamošaitis visa širdimi yra suaugęs su lietuvių tautodailė, kurioje jis rado įkvėpimą ir savitumą savo tapybos stiliui.

Atsiųsta paminėti

Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvas „Talka“. 1967 m. apyskaita, gaunama „Talkoj“, 21 Main Street East, Turner Building, Suite 203, Hamilton, Ont. „Talkos“ leidinys nr. 13. Spaudė „Rūta“ 1300 egz. tiražu.

Mitteilungen aus dem baltischen Leben. Nr. 4(60), Dezember 1967, 44 s. 8 Muenchen 15, Lessingstr. 5, W. Germany.

Lietuvos Pajūris, 1967 m. nr. 45 (28-29), 5260—10th Ave, Rosemount — Montreal 36, P. Q., Canada. Naujas redakcijos adresas: M. Bunde- lis, 4817 N. St. Louis Ave., Chicago, Ill. 60625, USA.

deklų palų. Mergaitė — vienmarškinė. Per jos juosmenį pakabintas krepšelis; šviesi siaura prijuostė. Sijonas toks pat, kaip ir motinos.

Kitas to pat laikotarpio rašytojas — Mathaeus Praetorius (1635—1707), irgi protestantų kunigas, vėliau tapęs kataliku, parašė knygą Preussische Schaubühne. Rankraštis turi 1567 psl., baigtas rašyti 1690 m. Autorius gerai mokojo lietuviškai. Studijavo Karaliaučiaus universitete. Savo veikle plačiai aprašo visas lietuvių gyvenimo sritis, itin išryškina senąją lietuvių tikybą ir prūsų lietuvių tautinius drabužius. Knygoje idėtos dvi lito- grafijos — vienoje vyrai, kitoje moterys, apsirėngę tautiniais drabužiais. Vyrai apsirėngę panašūs kaip ir pas T. Lepnerį, Europos įtakų. Ja pirmiausia susidomėjo vokiečių mokslininkai, įsėję tautinių-etnografinių savitumų. Ypatingai lietuvių dailę gyveno Prūsijoje. Čia ir pradėjo vokiečių rašytojai bei etnografai tyrinėti, aprašinėti, paveikslais pavaizduoti lietuvių gyvenimą. Jų dėka mes dabar turime pluoštą žinių apie seniausią lietuvių gyvenimo būdą, jų papročius, religiją, tautosaką, liaudies dailę, tautinius drabužius ir visą kitą tuometinį gyvenimą.

Pačios seniausios žinios apie lietuvių sodiečių tautinius drabužius ir yra iš Mažosios Lietuvos. Jos siekia net XVII šimtme- tį.

Saltiniai vokiečių kalba

Gan plačiai lietuvių gyvenimą aprašė Theodor Lepner (1633—1691), protestantų kunigas, knygoje Der Preussische Lithau. Priekiniame knygos piešinyje atvaizduota lietuvių šeima: tėvas, motina, duklė ir mažas vaikas. Visi apsirėngę būdingais to laiko drabužiais (XVII š. pabaigos). Tai bene vienintelis ameto raiznis, kuriame matome vyrą, ansirengusį miline ir persijuosusį juosta; panašiai aprengetas ir vaikas. Itin saviti moterų drabužiai. Moteriškė lyg būtų ant šalvos užsidėjusi plačiabylį ky- klos, o mergaitė — kepuraitę-kū- rnelę su rūtų vainiku. Moteli- emen sutrauktas — parauktas. Po ansiausiu baltuoju marš- kiškas apsiastas ilgas ir per- niai, bet nesimato kiliko. Atro- do kad iš pasipuošusių sauru- to rmonstė. Langutas sijonas iš- keleto palaidų, nesusių au-

Edvardas Gisevijas (1798—1880). Jis buvo suvokietėjęs lenkas, iš- mokes lietuviškai ir itin pami- lėjęs mūsų kalbą. Buvo išsimok- lėjęs Karaliaučiaus universi- tete. Vėliau dėstė lietuvių kalbą Tilžės mokykloje. Jis buvo daili- ninkas-mėgėjas ir nupiešė alie- jniais dažais apie 150 paveik- lų, kuriuose vaizdavo lietuvaites tautiniais drabužiais. Rinko lie- tuvių tautosaką ir bendradarbi- au spaudoje. Tilžėje 1929 m. buvo surengta jo tapybos pa- roda o vėliau jo kūrybinis rin- kėnis atiteko Karaliaučiaus Prus- liams muzėui, kuris buvo iren- gas karališkos pilies vienoje da- lyje. Deja, per antrąjį pasaulinį karą visa jo kūryba yra žuvisi- ti tik dalis baltajuoda repro- dukcija. buvusiu spaudoje, yra išlikę.

E. Gisevijaus paveikluose vaizduoti drabužiai buvo labai spalvingi. Visur margavo drob- lės, juostos, raštuotos pirštės, languotos skepetos, balti kykai.

Buvo ir daugiau autorių, ban- džiusių plačiau žvilgtelti į prūsų lietuvių. Vienas jų — Otto Glagau (1834—1892). Tai gry- nai vokiečių rašytojas ir Berly- no laikraščių redaktorius, para- šęs keletą knygų, bet apie lietu- vius tik vieną: Littauen und die Littauer. Siame veikle daugiau randame žinių apie lietuvių tau- tinius drabužius, negu kitų au- torių. Jis buvo romantikas, su meile ir pagarbą aprašęs visą Prūsijos lietuvių gyvenimą ir gan atidžiai išnagrinėjęs tuoi- kinį jų apsirėngimą su lietuvi- kais drabužių pavadinimais.

Taip pat nemažai lietuvių dra- bužių istorijai medžiagos yra Aug. Knutze knygoje Preuss- schen Littauen (Werthers Ver- lag, 1884). Čia aprašyti trini- ciai, naginės, vyžos, juostos, marginiai, pamuštinė ir kiti dra- bužiai.

Pagaliau Mažosios Lietuvos rašytojas-filosofas Vydučas savo knygoje Litauen in Vergangen- heit und Gegenwart (Tilsit, 1916) plačiai aptaria Lietuvos žemę, istoriją, gyvenamąją namą, papročius ir daugelį kitų sričių, kaip kalbą, literatūrą, dailę ir, žino- ma, tautiniais drabužiais. Vydu- chas aprašo pačius seniausius lie- tuvių drabužius, siekiančius net XV šimtmetį, o taip pat jų kei- timąsi iki XIX š. pabaigos. Iš drabužių aprašymo matyti, kad Vyduchas kruopščiai ir atidžiai gilinosi į kiekvieną drabužio da- lį, pasiūvimą, raštus, spalvą, drabužio dėvėjimą. Aprašyme paminėti seniausios lietuviški dra- bužių pavadinimai, kaip papetis (trumpi marškiniai su pridur- ku), juodinė, marginė, pamušti- nė ir kt.

Vydučas labai savitai atsilie- pia apie lietuvių juostas. Jisai- sako: „Juosta turėjo daug reikš- mės ismilyjeime. Maloniasios dainos žodžiai būdavo jaudžia- mi ir juostas, o taip pat nuosūd- džiausio nora. Įauti ženklai, ku- rie su ornamentais pynes, tai nėra vien menas. Juos galima laikyti savita kalba, kuri naujais laikais dar nesuprantama. Rei- kia galvoti apie senovės germa- nų šventas rūnas, kad suvokti jų reikšmę...“

(Bus daugiau)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

„LAISKŲ LIETUVIAMS“ KONKURSO LAIMĖTOJAI

„Laiskų Lietuviams“ straips- nių konkurso vertinimo komisi- ja, susidedanti iš pirm. A. Ba- rono, sekr. D. Kučienės, na- rių — kun. Vyta. Bagdanavičiaus, MIC, J. Bagdono ir F. Kurgonie- nės, paskyrė sekancijas premi- jas: vyresniųjų grupėje — pir- mąją V. Kuliesiaus 100 dol. pre- mią N. Gailiūnienės iš West Hartfordo, Conn., dvi antrąsias Pr. Razminui ir J. Toliušui (po 40 dol. — mecenatai: dr. J. Mės-

kauskas su ponia ir dr. E. Rin- gus su ponia); jaunimo grupėje — pirmąją premiją G. Juo- zapavičiūtei iš Hamiltono, Ka- nadoje (mecenatas kun. I. Urbo- nas) ir antrąją premiją A. Ry- gelytei iš Putnamo mergaičių bendrabučio (25 dol., mecenatas kun. P. Patlaba).

Konkurso tema buvo „Kaip aš vertinu tai, kas šiuo metu deda- si Bažnyčioje“. Premijos bus įteiktos Čikagoje kovo 9 d.

OKUPOUOTI LIETUVOJ

JAUNŲJŲ ATLIKĖJŲ FESTIVA- LIS buvo pradėtas Kaune vasario 13 d. ir truko iki kovo 10 d. Per tą lai- ką surengti 28 koncertai Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose, Pa- nevėžyje, Kapsuke (Marijampolėje), Druskininkuose ir Švenčionyse. Festi- valį rengė Vilniaus filharmonija, bet oficialiai jis buvo skirtas kom- jaunimo penkiasdešimtmečiui. Ši faktą filharmonijos vadovas R. Ži- gaitis savo pranešime pasistengė no- tyti. Jo teigimu, filharmonija nori supažindinti koncertų lankytojus su „muzikinėmis pajėgomis, kurios ateityje neš pagrindinę respublikos koncertinio gyvenimo naštą ir repre- zentuos Lietuvos kultūrą“. Tai, ma- tyt, ir yra tikrasis festivalio tiks- las. Jo programose dalyvavo operos solistės B. Almonaitytė, N. Ambra- zaitė, E. Kornejeva, pianistai R. Kontrimas, A. ir H. Radvilaičiai, J. Biulobžskis, L. ir K. Grybauskai, smuikininkai A. Vainiūnaitis, J. Dra- rionas, E. Digrys, J. Zalcmannas, var- gonininkai B. Vasilasauskas, G. Lukš- taitė, V. Prekerytė, N. Trinkūnaitė, valtornistas A. Račkauskas ir kt. Bendras jaunųjų atlikėjų skaičius — apie 40 menininkų.

DAIL. CĖSLOVO KONTRIMO ak- varėlių paroda buvo surengta Kauno Mokytojų Namuose.

STATYBININKŲ KULTŪROS RŪ- MUOSE Vilniuje atidaryta jaunųjų karikatūristų — V. Ajauskos, V. Dū- dėno, R. Midvikio, A. Pakalnio, S. Pivorio, V. Suchockio, V. Sato ir J. Varno — darbų paroda.

PROF. DR. MYKOLAS KAVEC- KIS, Kauno politechnikos instituto inžinerinės geologijos katedros vedė- jas, po sunkios ligos mirė vasario 28 d., sulaukęs 78 m. amžiaus. Veli- nio 1912 m. buvo baigęs Čarkovo universiteto fizikos-matematikos fa- kulteto gamtos mokslų, studijavęs geologiją Kievo politechnikos institute, geologijos — mineralogijos doktoratą gaus Prahos universitete 1931 m. Grįžęs Lietuvon, pradėjo mokslinį darbą 1921 m., dėstydamas krista- lografiją ir mineralogiją Lietuvos Augstuosiose Kursuose, vėliau uni- versitete. 1923 m. M. Kaveckis buvo išrinktas mineralogijos-geologijos ka- tedros docentu, 1926 m. — šios ka- tedros vedėju, 1929 m. — Vytauto D. universiteto ekstraordinarinis profesorius. Jis taipgi vadovavo eks- pedicijoms, tyrusioms Lietuvos geo- logiją, naudingas iškasas ir mine- ralinis vandenis. Pokario metais jam teko vadovauti Mokslių Akademijos geologijos ir geografijos instituto mi- neralinių žaliavų sektoriui, Vilniaus universiteto mineralogijos katedrai ir Kauno politechnikos instituto in- žinerinės geologijos katedrai. Veli- nio palaikei buvo pašarvoti Kauno politechnikos instituto III rūmų sa- lėje ir kovo 1 d. išlydėti į amžino poilsio vietą.

LIETUVIŲ MOKSLŲ AKADEMI- JA ir akademių gretas priėmė pen- kis naujus narius: Vilniaus universi- teto astronomijos katedros vedėją prof. dr. Paulių Slavėną, puslaidi- ninkų fizikos instituto direktorių prof. dr. Jurą Poželį, Kauno medicini- nos instituto rektorių prof. dr. Zig- mą Januškevičių, Kauno politechni- kos instituto pluoštinių medžiagų ka- tedros vedėją prof. dr. Juozą Indriū- ną ir istorijos instituto direktoriaus pavaduotoją dr. Juozą Jurginį. Na- rio-korespondento teisės suteiktos prof. dr. Vaclovui Mališauskiui, ekon- omikos instituto rentabilumo ir ūkistatikos sektoriaus vadovui. LMA dabar turi 20 akademikų ir 19 na- rių-korespondentų. Jos vadovybėn iš- rinkti: prez. prof. dr. Juozas Matu- lis, viceprez. prof. dr. Algirdas Zu- kauskas, prezidento mokslinis sekr. prof. dr. Kazimieras Meškauskas, pre- zidiumo nariai — prof. dr. Kostas Korsakas, prof. dr. Jonas Kubilius ir prof. dr. Juozas Žlugžda. Skirų akademių-sektorių pareigos teko: fizikos — technikos ir matematikos mokslų skyriaus — prof. Povilui Brazdžiūnui, chemijos ir biologijos — prof. dr. Vytautui Girdžiūskui, vi- suomeninių mokslų — Vladui Niun- kai. Skirų vadovai kartu yra ir pre- zidiumo nariai. Mokslių Akademijos institutų direktoriais išrinkti ir pa- tvirtinti: fizinių-techninių energeti- kos problemų — technikos mokslų kandidatas Valerijonas Daukys, chemijos ir cheminės technologijos — prof. dr. Juozas Matulis, botani- kos — biologijos mokslų kandida- tas Karolis Jankevičius, zoologijos ir parazitologijos — biologijos mokslų kandidatas Petras Zajackauskas, ekonomikos — prof. dr. Kazimieras Meškauskas, istorijos — prof. dr. Juozas Žlugžda, lietuvių kalbos ir li- teratūros — prof. dr. Kostas Korsa- kas.

V. Kst.

TAUTINIAI LIETUVIŲ DRABUŽIAI

DAIL. ANT. TAMOŠAITIS

Visą mūsų tautos praeities apa- rangą-drabužius galėtume su- skirstyti pagal lūmus ir tris grupes: karių, didikų ir liaudies, t.y. valstiečių. Kiekvienas praei- ties laikotarpis taip pat turėjo savas drabužių madas. Sakysim, priešistoriniai amžiai buvo dė- vima vieną, antiniai, t.y. di- dikų, kitaip, o liaudies dar ki- taip! Šiuos pastaruosius mes va- diname etnografiniais arba tau- tiniiais lietuvių drabužiais.

Priešistoriniai laikai

Apie priešistorinius lietuvių drabužius dr. J. Puzinas rašo Lietuvių Enciklopedijos Vtome: Lietuvių ir jų protėvių drabu- žiams pažinti nedag turime du- omenų. Reikia manyti, kad lietuvių protėviai, gyvendami panašiose kli- mato sąlygose, kaip ir jų šiauriniai ir vakariniai kaimynai, iš dalies ne- šiojo panašius drabužius, bet, be abe- jo, jų išvaizda galėjo būti ir skir- tinga.

Taigi, tie drabužiai gal atro- dę kaip ir kaimynų, o gal ir vi- sai saviti būvo.

Atkastuose piliakalniuose ir milžinkapiuose randama labai daug pagražinimų, bronzos se- gių, visokių kitokių papuošalų: žiedų, karolių, apvadų ir kt. Randama ir viena kita drabužio skiautė. Per daugelį kasinėjimo metų Lietuvoje (iki 1940) tik vie- ną kartą Klaipėdos krašte, Šer- nuose buvo atkasta apgaubtinė kepuraitė.

Latviai, estai, švedai, vokiečiai ir kiti mūsų kaimynai yra su- radę ir ištyrę bei padarę priešis- torinių laikų drabužių rekon- strukcijas, remiantis kapuose rastais papuošalais bei drabužių liekanomis. Dabartinėje Lietu- voje jau irgi yra padaryta ke- lėtos priešistorinių drabužių re- konstrukcijos.

Istorinis laikotarpis

Einant prie istorinio laikotar- pio drabužių, tenka pasakyti, kad europiniai drabužiai puikiai atvaizduoti jų laikui meno kūri- niuose — tapyboje, grafikoje, skulptūroje ar taidomose dailė- se. kaip kilimuose, keramikoje ir kituose dirbiniuose. Tai ypač matyti egiptiečių, graikų, romė- nių dailės kūriniuose. Visa mūsų laikų era ir jos žmonių ansiren- gimą nuo Kristaus gimimo iki

Prancūzų revoliucijos galime matyti vien dailėje. Ypač didi- ku — augštojo luomo žmonių gyvenimas su jų ištaigaisiais dra- bužiais buvo mėgiamas meninin- kų temos. Dabartiniai Vakarų Europos muzėjai su juose esan- miomis dailės kūrinių yra neiš- semiamas šaltinis aprangos stu- dijoms. Didikų drabužių mados keliavo iš vieno krašto į kitą ir nedaug turėti tautinių-etnogra- finių brožių.

Deja, ir čia mes, lietuviai, esa- me praeities nuskriausti. Vaka- rų Europoje istorinius laikais buvo daug menininkų ir jie ka- raliaus, didikus su jų puotom, pradžiamo ir visu gyvenimu vaizdavo dailėje. Tuo tarpu Lie- tuvoje neturėjome menininkų ir mūsų didinga ir garbinga praei- tis liko lyg ūkanose. Dabar ne- žinome nei kaip rengėsi mūsų karaliai, kunigaikščiai ir kita di- duomenė. Dabartiniai jų atvaiz- dai mūsų istorijos vadovėliuose yra XIX š. nežinomų meninin- kų fantazija.

XIX šimtmečio pabaigoje mū- su kaimynai lenkai labai spar- čiai ėmėsi paveikslais pavaiz- duoti savo valstybės ir Lietuvos istoriją. Lenkų dailininkas Jan Matejko (1838—1893) yra nupa- šęs keletą šimtų istorinių paveik- slų ir padaręs daug piešinių bei graviūrų, vaizduojančių len- kų istoriją nuo XIII ir XIX šim- tmečio. Taip pat atvaizduota ir Lietuvos istorija po Liublino unijos, įskaitant ir Žalgirio mū- šio paveikslą. Jo pavaizduotose lietuvių drabužiuose jokių di- desnių skirtumų nuo lenkų ir kitų to laiko Europos tautų ne- matyti. Taigi, iš tų paveikslų ne- galime atstatyti istorinių drabu- žių vaizdo. Istorinių drabužių originalų Lietuvos rinkiniuose visai nėra.

Etnografiniai drabužiai

Dabar žvilgtėkime į lietu- vių tautinius-etnografinius dra- bužius. Tik XIX šimtmečio vidū- ryje Vakarų Europos mokslininkai pradėjo domėtis grynai tau- tinėmis-liaudies kultūromis. Se- niausias etnografinis skyrius išteisė 1841 m. Kopenhagoje valstybiniame muziejuje. Už me- tu kitu išteisėję Berlyno, Lei- deno, Paryžiaus, Londono,

Stockholmo ir kitų kraštų muzė- jai, kurių rinkiniai tiriami moks- lininkų.

Galima drąsiai tvirtinti, kad visa lietuvių tautinė kultūra iš- ugdyta ir puoselėta daugiausia liaudies. Mūsų diduomenės — bajorijos — didikų dauguma su- kurėjo, surusėjo, nutautėjo. Jie turėjo daug įtakos ir daliniam liaudies nutautėjimui. Atgimusi lietuvių tauta yra perėmusi visą sodiečių kultūrą. Mūsų tauta buvo R. Europos pakraštyje, lyg atskirta nuo kaimynų, todėl ji ilgai išlaikė visas senoviškas gy- venimo formas. Visa mūsų liau- diškoji kūryba buvo gana sa- vita ir mažai paveikta Vakarų Europos įtakų. Ja pirmiausia su- sidomėjo vokiečių mokslininkai, įsėję tautinių-etnografinių sa- vitumų. Ypatingai lietuvių dailę gyveno Prūsijoje. Čia ir pradėjo vokiečių rašytojai bei etnografai tyrinėti, aprašinėti, paveikslais pavaizduoti lietuvių gyvenimą. Jų dėka mes dabar turime pluoštą žinių apie seniausią lietuvių gyvenimo būdą, jų papročius, re- ligiją, tautosaką, liaudies dailę, tautinius drabužius ir visą ki- tą tuometinį gyvenimą.

Pačios seniausios žinios apie lietuvių sodiečių tautinius dra- bužius ir yra iš Mažosios Lietu- vos. Jos siekia net XVII šimtme- tį.

Saltiniai vokiečių kalba

Gan plačiai lietuvių gyvenimą aprašė Theodor Lepner (1633—1691), protestantų kunigas, knygoje Der Preussische Lithau. Priekiniame knygos piešinyje atvaizduota lietuvių šeima: tėvas, motina, duklė ir mažas vaikas. Visi apsirėngę būdingais to lai- ko drabužiais (XVII š. pabaigos). Tai bene vienintelis ameto raiznis, kuriame matome vyrą, ansirengusį miline ir persijuosusį juosta; panašiai aprengetas ir vaikas. Itin saviti moterų dra- bužiai. Moteriškė lyg būtų ant šalvos užsidėjusi plačiabylį ky- klos, o mergaitė — kepuraitę-kū- rnelę su rūtų vainiku. Moteli- emen sutrauktas — parauktas. Po ansiausiu baltuoju marš- kiškas apsiastas ilgas ir per- niai, bet nesimato kiliko. Atro- do kad iš pasipuošusių sauru- to rmonstė. Langutas sijonas iš- keleto palaidų, nesusių au-

MANN MARTEL

REALTORS

1320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

DUNDAS — BROCK

\$1,900 įmokėti, 6 kambarių, dviejų aukštų mūrinis namas, dvi virtuvės, atvira terasa, arti susisiekimo ir krautuvų.

QUEBEC — BLOOR

\$10,000 įmokėti, 7 kambarių, 2-ju aukštų gražus namas su garažu ir plačiu įvažiavimu; moderniška didelė virtuvė, nauja krosnis, viena atvira terasa; visai arti Bloor ir High parko.

BLOOR — ST. CLARENS

\$2,900 įmokėti, 9 didelių kambarių mūrinis namas, vieta garažui, 2 modernios virtuvės, naujas šildymas, naujas tinkas, aluminiai langai ir durys, savininkas išvyksta Europą, galima užimti už mėnesio ar greičiau.

JANE — ANNETTE

\$7,500 įmokėti, 8 kambariai per 2 aukštus gražus mūrinis namas su garažu, 2 virtuvės, moderni vonia, arti krautuvų ir susisiekimo.

WINDERMERE — BLOOR

\$8,000 įmokėti, 10 kambarių atskiras mūrinis namas, dvigubas garažas, 2 vonios, 3 gražios virtuvės, 4 kamb. 1-me augštie, vandens alyva šildymas, Extra kambarys rūšyje.

BLOOR — CLENDENAN, \$9,000 įmokėti, 8 metų senumo duplexas su 3-ju kambarių butu rūšyje, abu butai po 2 miegamus, garažai, vandens alyva šildymas, 3 modernios virtuvės ir vonios, graži aplinka.

NEW TORONTO

\$15,000 įmokėti, 6 butų apartamentinis pastatas, privatus įvažiavimas, vandens alyva šildymas, arti krautuvų ir susisiekimo, viena atvira terasa, \$7,500 metinių pajamų, geras išnuomavimas.

TIKRAŠ DUPLIKSAS, Bloor - Indian Grove, \$7,000 įmokėti, atskiras, mūrinis, 10 kambarių per du aukštus duplexas, vieta — dviejų automobiliams šildomas vandeniu, alyva; viena atvira terasa 10 metų. Visai arti Bloor požeminio traukinio. Viršutinį butą galima tuoju užimti.

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 Namų telef. 768-9479
P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiam skelbime sau tinkamo namo ar būsto, tuojau skambinkite mums pasiteiraudami ką mes turime naujo, nes mes gauname kas dieną naujų nuosavybių.

1928 Weston Rd.

Tel. 249-7691

EGLETON — DUFFERIN, \$21,900, atskiras, plytų, 2-ju miegamųjų namas; įmokėjimas \$5,000, greitas užėjimas, \$295 mokesčiai.

KIPLING — ALBION RD.

\$25,500, atskiras, plytų, 6 kambarių namas; pirmas mokesčius \$14,000 ir 6½%; didelis sklypas, gražus namas.

WILSON — WESTON ROAD

\$26,900, atskiras, 6 kambarių, plytų vienaugštis — bungalow; įmokėjimas \$7,000, sklypas 50x230; gražus valstybės sodas, greitas užėjimas, arti prie didžiųjų krautuvų ir susisiekimo.

DUFFERIN — ROGERS ROAD

\$14,900 pilna kaina, atskiras, privatus įvažiavimas, gražus sklypas, mokesčiai \$211.

WESTON ROAD, \$27,900, atskiras, plytų namas, 6 kambariai, privatus įvažiavimas, sklypas 50x120, mokesčiai 6½%; mėnesinis mokėjimas \$119, įskaitant pagrindinę sumą, palūkanas ir mokesčius; arti prie visų patogumų.

BATHURST — LAWRENCE

\$24,900 kaina, atskiras 6 kambarių plytinis namas, \$8,000 įmokėjimas, sklypas 41x110, privatus įvažiavimas.

DIXON — ISLINGTON

\$33,000, gražus namas su maudymosi baseinu.

WENDEL — GARY DR.

\$28,800 pilna kaina, 2 šeimų atskiras namas, \$7,000 įmokėjimas, geras pirkiny.

ST. VAUPŠAS

Darbo tel. 249-7691 Namų tel. 244-3519
Turime taip pat daug nuosavybių parduoti. Priimame namus parduoti.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

DARBO VALANDOS:

Pirm. 10-130 ir 430-7

Antr. 10-130

Treč. uždarytas

Ketv. 10-130 ir 430-7

Penkt. 10-130 ir 430-8

Šešt. 9-12

Sekm. 930-1

MOKA: už depozitus — 4¾%, už šėrus — 5½%

IMA:

už naujas asmenines paskolas — 7½% (už senas paliekama 7%);

už naujas ir pratešiamas nekliuojamo turto paskolas — 7½% (senos paliekamos iš 6½%)

PILNA ČEKIŲ SISTEMA PADEKA NARIAMS ATLIKTI VISAS FINANSINES OPERACIJAS PER KOOPERATYVĄ.

\$2.000 gyvybės drauda nemokamai.

PROGRESS REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor Str. W. Tel. 534-9286

KING TOWN — NEW MARKET, 50 akrų gražus ūkis, 5 akrų miško. Per ūkį teka upelis, 700 pėdų ant pagrindinio kelio. Įmokėti \$10,000.

PORT CREDIT — LORNE PARK, du gražūs sklypai statybai. Aplink apstatyta augstos klasės namais. Prašo \$9,500 už sklypą.

BLOOR — ALHAMBRA AVE., gražus ir švarus namas, 8 dideli kambariai, geras mūras, 3 modernios virtuvės, 3 prausyklos. Idealus gyventi ir nuomot. Dvigubas garažas; įmokėti apie \$10,000.

PARKDALE, KING — TYNDALL AVE., 10 kambarių, atskiras dvibutis. Viskas įrengta atskirai. Įmokėti \$10—12,000 ir viena skola balansui.

INDIAN RD. — HUMBERSIDE, 9 dideli ir gražūs kambariai, mūrinis, atskiras, 3 modernios virtuvės, nauja 4 gab. prausykla, pirmam augštie, dvigubas garažas. Įmokėti apie \$12,000. Namai be skolų ir galima tuoj užimti.

NEW TORONTO. Tik kelias metų senumo, 8 butai—40 kambarių; Virš \$12,000 garantuotų metinių pajamų. Prašoma kaina žema, geras investavimas.

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

Extra Realty Ltd.

1043 BLOOR ST. WEST, TORONTO. TEL. LE 1-1161

WESTON — LAWRENCE AVE., \$40,000 įmokėti, 29 butų apartamentas, 10 metų senumo, butas po 2 miegamuosius; už butą prašo \$13,000.

INDIAN RD. — DUNDAS, \$4,000 įmokėti, mūro, 8 kambariai, 2 virtuvės, kaina \$18,900.

SWANSEA, \$10,000 įmokėti mūro, atskiras, 5 kambarių, vienaugštis (bungalow), garažas, privatus įvažiavimas.

NEW TORONTO, \$5,000 įmokėti, mūro, atskiras, 5 kambarių vienaugštis, garažas, privatus įvažiavimas; prašo \$21,000.

AVENUE RD — LAWRENCE, \$6,000 įmokėti, mūro, atskiras, 5 kambarių vienaugštis, 2 garažai, privatus įvažiavimas, kaina \$28,000.

KING — RONGESVALLES, \$15,000 įmokėti, mūro, atskiras, 4 butų apartamentas (31 kambarių), geros pajamos, prašo \$78,900.

JANE — ANNETTE, \$8,000 įmokėti, mūro, atskiras, 6 kambarių vienaugštis, garažas, privatus įvažiavimas; prašo \$24,900.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys.

LE 1-1161, namų 783-2105

TORONTO

Lietuvių studentų žinios

Studentų būstinė. Pagaliau pajudėjome ir studentų būstinės tvarkyme. Kovo 10 d. būstinėje įvyko susirinkimas, kuriame nuspręsta tuoj pat imtis darbo ir išspręsti per ilgai nuleistą problemą. Netrukus bus įdėtos naujos užuolaidos, įdėtos studentų ženklos. Visi su džiaugsmu sutiko žinią, kad P. Bumeisteris padovanojo būstinę baldus, kuriuos neka-

Lietuvių skautų veikla

Siemtinės Kaziuko mugės metu bene didžiausia staigmena patelkė "Rambyno" tuntu Mindaugo dr. vyr. skautai, platindami savo išleistą laikraštį "Vingiuotas Kelias", nr. 1, 14 psl., rotatorium spausdintą. Redakcinį kolektyvą sudaro: M. Rusinas, A. Kasperavičius, A. Kobelskis, P. Kudreikis, A. Vagnas ir R. Baltaduonytė. Redakcijos adresas: M. Rusinas, 584 Indian Rd., Toronto 9, Ont.

• Sv. Jono Kr. par. salėje "Šatrijos" ir "Rambyno" tuntu tėvų komiteto kovo 9 d. suruostas pobūvis praėjo jaukioje nuotaikoje, dalyvaujant skautų vadovams, rėmėjams ir dvasios vadovams. Už turtingą vakarienę padėką priklauso išradinėjant tėvų komitetui.

• Gauta skautams diržaijuostas. Kreiptis į ps. A. Jankaitienę RO 2-3838. Skautės prašomos iki Tautinės stovyklos susivarkyti uniformas ir įsigyti tamsiai mėlynus darbo drabužius.

• Šį sekmadienį, kovo 17, po 9 v. Mišijų skautų būklė įvyksta Kanados rajono vadovų-ųjų sąskrydis. Organizuoja Kanados rajono vadeiva ir vadeivė. Suvažiavimas užtruks iki

trukus teks atsigaubti. P. Bumeisteriams už tokią didelę dovaną triukšmingas studentiškas HURRA!!! Susirinkime taip pat buvo svarstomas ateinančių metų balius.

Sekantis studentų susirinkimas įvyks studentų būstinėje, 1011 College St., kovo 17, šį sekmadienį, 12.30 v. p.p. Bus renkama nauja valdyba. Labai svarbu. Kviečiame dalyvauti visus lietuvių studentus. Valdyba

4 v.p.p. Dalyvaukime uniformuoti.

• LS Brolijos Tautinės stovyklos parengiamasis žiniaraštis nr. 2 skelbia dienotvarkę ir kalendorių. Vietovių rajonai bus pavadinti istoriniais vardais. Torontui teko Ariogalos pilies vardas. Brolijos medyje bus sukabinti vietovių skydai, kuriuos nusiųsti reikia iki birželio 1 d. Jau reikia pradėti rūpintis registracija ir transportu.

• Penktąjį tautinė lietuvių skautų stovykla liepos 7-20 d. Čikagos skautų stovyklavietėje Camp Rakas, Mičigano valstijoje. Stovyklauka apie 800 skautų-čių: vilkiukų, skautų akademikų ir "pensininkų". Laukiamas atstovų ir iš kitų kontinentų. Tautinės stovyklos rengiamos kas 10 metų; ši bus jau trečioji po švėtimio išėjimo dangumi.

• Kovo 9 d. jaun. skautų šventėje įžodį davė J. Bekerytė, R. Bobelytė, R. Draugelytė, D. Draugelytė, R. Galdutytė, D. Jonynaitė, V. Janulaitytė, R. Tamulionytė. Po suėigos buvo valės. Ačiū namytėms už talką, ruošiant šią šventę ir Kaziuko mugę. Jaun. skautų sueigos vyksta reguliariai įprastoje salėje. Vadovauja ps. M. Stanionienė. Č. S.

Kubos gimnastė, kuri dalyvavo Vankuveryje S. Amerikos pirmenybėse, nutarė neįžiti į Kubą ir pasilikti Kanadoje.

• Kovo 9 d. jaun. skautų šventėje įžodį davė J. Bekerytė, R. Bobelytė, R. Draugelytė, D. Draugelytė, R. Galdutytė, D. Jonynaitė, V. Janulaitytė, R. Tamulionytė. Po suėigos buvo valės. Ačiū namytėms už talką, ruošiant šią šventę ir Kaziuko mugę. Jaun. skautų sueigos vyksta reguliariai įprastoje salėje. Vadovauja ps. M. Stanionienė. Č. S.

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

Jesentukėje įvyko Sov. Sąjungos krosų pirmenybės, kuriose gerai pasirodė Lietuvos bėgikai. Kadangi buvo varžomasi respublikomis, tai čia Lietuva laimėjo antrą vietą. Individualiai geriausiai pasirodė I. Juozaitis merginų grupėje — laimėjo pirmą vietą. Jai teko bėgti 2.000 m nuotoliu.

Lietuvos boksinkinai Kopenhagoje įveikė Danijos rinktinę 10:1 ir Heleroido mieste tą pačią pasekmę įveikė vietinę rinktinę. Švedijos rinktinė jie įveikė 9:1 pasekme.

Kauno Žalgirio rankininkės viešjoje Čekoslovakijoje, kur įveikė Pragos rinktinę 14:11. Elektrėnų vyrų rinktinė čia pat pralaimėjo 14:23.

SPORTAS VISUR

Pasaulinės futbolo pirmenybės įvyks Meksikoje 1970 m. Jose dalyvauti pareiškė norą jau 71 valstybė. Tarptautinis futbolo komitetastas nustatė, kad baigminėse žaidynėse dalyvaus 16 komandų. Jos bus atrinktos sekančiai: praeitų pirmenybių laimėtojas Anglija, pirmenybių rengėja Meksika ir Afrikos šalių nugalėtojas. Likusios komandos pasiskirstytos zonomis, ir laimėtojai turės teisę dalyvauti pirmenybėse.

Berlyne įvykusiose uždarytų patalpų lengv. atletikos pirmenybėse 18-kos metų R. Schmitt šuolyje į aukštį peršoko 1.85 m. Pasaulio rekordas priklauso rumūnei J. Balas ir yra 1.91 m.

Olandų greitojo čiuožimo meistrė S. Kaiser pasiekė naują pasaulio rekordą, nučiuoždama 1000 m. per 1:31.0 sek. Senasis rekordas priklausė rusei L. Skollikovai ir buvo 1:31.7.

Paastrejo P. Afrikos dalyvavimo klausimas Meksikos olimpiadoje. Sov. Sąjunga pareiškė nedalyvaušianti, jei P. A. bus įsileista. Tarptautinis olimpinis komitetas dar svarstys šį reikalą.

LIETUVA

GERIAUSIA IR VERTINGIAUSIA DOVANA

DOVANŲ PAŽYMEJIMAI, PILNAI GARANTUOTI

TIK DOVANŲ PAŽYMEJIMAI yra vertingiausia dovana, daug geresnė už siuntinius. Jūsų gimines gali tai patvirtinti.

TIK DOVANŲ PAŽYMEJIMAI įgalins jūsų gimines nusipirkti ko jie norės — maisto, drabužių, medžiagų, batelių ir daugybę kitų dalykų — amerikoniškų, vokiškų ir vietinių — specialiose Vnesposytorg DOLERIŲ KRAUTUVĖSE.

Jūsų gimines tai patvirtins. TIK DOVANŲ PAŽYMEJIMAI įgalins jūsų gimines nusipirkti visa, ko jie norės LABAI ZEMOMIS KAINOMIS. Jūsų gimines galės tai patvirtinti.

JOKIO PAPILDOMO MOKESCIO nei siuntėjų, nei gavėjų nereikės mokėti.

UŽSAKYKITE DABAR TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street

New York, N.Y. 10010 U.S.A.

PRASĮKYTE MŪSŲ NEMOKAMŲ KATALOGŲ DEMESIO!

AUTOMOBILIAI 10% NUOLAIDA

Pradžiuginkite savo gimines! Užsakykite jiems automobili! UŽSAKYKITE DABAR ir sušaukite už pigiau.

Paskutinė užsakymo data 1968 m. balandžio 25 d.

Kubos gimnastė, kuri dalyvavo Vankuveryje S. Amerikos pirmenybėse, nutarė neįžiti į Kubą ir pasilikti Kanadoje.

• Kovo 9 d. jaun. skautų šventėje įžodį davė J. Bekerytė, R. Bobelytė, R. Draugelytė, D. Draugelytė, R. Galdutytė, D. Jonynaitė, V. Janulaitytė, R. Tamulionytė. Po suėigos buvo valės. Ačiū namytėms už talką, ruošiant šią šventę ir Kaziuko mugę. Jaun. skautų sueigos vyksta reguliariai įprastoje salėje. Vadovauja ps. M. Stanionienė. Č. S.

Kubos gimnastė, kuri dalyvavo Vankuveryje S. Amerikos pirmenybėse, nutarė neįžiti į Kubą ir pasilikti Kanadoje.

• Kovo 9 d. jaun. skautų šventėje įžodį davė J. Bekerytė, R. Bobelytė, R. Draugelytė, D. Draugelytė, R. Galdutytė, D. Jonynaitė, V. Janulaitytė, R. Tamulionytė. Po suėigos buvo valės. Ačiū namytėms už talką, ruošiant šią šventę ir Kaziuko mugę. Jaun. skautų sueigos vyksta reguliariai įprastoje salėje. Vadovauja ps. M. Stanionienė. Č. S.

Kubos gimnastė, kuri dalyvavo Vankuveryje S. Amerikos pirmenybėse, nutarė neįžiti į Kubą ir pasilikti Kanadoje.

• Kovo 9 d. jaun. skautų šventėje įžodį davė J. Bekerytė, R. Bobelytė, R. Draugelytė, D. Draugelytė, R. Galdutytė, D. Jonynaitė, V. Janulaitytė, R. Tamulionytė. Po suėigos buvo valės. Ačiū namytėms už talką, ruošiant šią šventę ir Kaziuko mugę. Jaun. skautų sueigos vyksta reguliariai įprastoje salėje. Vadovauja ps. M. Stanionienė. Č. S.

Kubos gimnastė, kuri dalyvavo Vankuveryje S. Amerikos pirmenybėse, nutarė neįžiti į Kubą ir pasilikti Kanadoje.

• Kovo 9 d. jaun. skautų šventėje įžodį davė J. Bekerytė, R. Bobelytė, R. Draugelytė, D. Draugelytė, R. Galdutytė, D. Jonynaitė, V. Janulaitytė, R. Tamulionytė. Po suėigos buvo valės. Ačiū namytėms už talką, ruošiant šią šventę ir Kaziuko mugę. Jaun. skautų sueigos vyksta reguliariai įprastoje salėje. Vadovauja ps. M. Stanionienė. Č. S.

Kubos gimnastė, kuri dalyvavo Vankuveryje S. Amerikos pirmenybėse, nutarė neįžiti į Kubą ir pasilikti Kanadoje.

• Kovo 9 d. jaun. skautų šventėje įžodį davė J. Bekerytė, R. Bobelytė, R. Draugelytė, D. Draugelytė, R. Galdutytė, D. Jonynaitė, V. Janulaitytė, R. Tamulionytė. Po suėigos buvo valės. Ačiū namytėms už talką, ruošiant šią šventę ir Kaziuko mugę. Jaun. skautų sueigos vyksta reguliariai įprastoje salėje. Vadovauja ps. M. Stanionienė. Č. S.

Kubos gimnastė, kuri dalyvavo Vankuveryje S. Amerikos pirmenybėse, nutarė neįžiti į Kubą ir pasilikti Kanadoje.

• Kovo 9 d. jaun. skautų šventėje įžodį davė J. Bekerytė, R. Bobelytė, R. Draugelytė, D. Draugelytė, R. Galdutytė, D. Jonynaitė, V. Janulaitytė, R. Tamulionytė. Po suėigos buvo valės. Ačiū namytėms už talką, ruošiant šią šventę ir Kaziuko mugę. Jaun. skautų sueigos vyksta reguliariai įprastoje salėje. Vadovauja ps. M. Stanionienė. Č. S.

Kubos gimnastė, kuri dalyvavo Vankuveryje S. Amerikos pirmenybėse, nutarė neįžiti į Kubą ir pasilikti Kanadoje.

• Kovo 9 d. jaun. skautų šventėje įžodį davė J. Bekerytė, R. Bobelytė, R. Draugelytė, D. Draugelytė, R. Galdutytė, D. Jonynaitė, V. Janulaitytė, R. Tamulionytė. Po suėigos buvo valės. Ačiū namytėms už talką, ruošiant šią šventę ir Kaziuko mugę. Jaun. skautų sueigos vyksta reguliariai įprastoje salėje. Vadovauja ps. M. Stanionienė. Č. S.

Kubos gimnastė, kuri dalyvavo Vankuveryje S. Amerikos pirmenybėse, nutarė neįžiti į Kubą ir pasilikti Kanadoje.

• Kovo 9 d. jaun. skautų šventėje įžodį davė J. Bekerytė, R. Bobelytė, R. Draugelytė, D. Draugelytė, R. Galdutytė, D. Jonynaitė, V. Janulaitytė, R. Tamulionytė. Po suėigos buvo valės. Ačiū namytėms už talką, ruošiant šią šventę ir Kaziuko mugę. Jaun. skautų sueigos vyksta reguliariai įprastoje salėje. Vadovauja ps. M. Stanionienė. Č. S.

Kubos gimnastė, kuri dalyvavo Vankuveryje S. Amerikos pirmenybėse, nutarė neįžiti į Kubą ir pasilikti Kanadoje.

• Kovo 9 d. jaun. skautų šventėje įžodį davė J. Bekerytė, R. Bobelytė, R. Draugelytė, D. Draugelytė, R. Galdutytė, D. Jonynaitė, V. Janulaitytė, R. Tamulionytė. Po suėigos buvo valės. Ačiū namytėms už talką, ruošiant šią šventę ir Kaziuko mugę. Jaun. skautų sueigos vyksta reguliariai įprastoje salėje. Vadovauja ps. M. Stanionienė. Č. S.

Kubos gimnastė, kuri dalyvavo Vankuveryje S. Amerikos pirmenybėse, nutarė neįžiti į Kubą ir pasilikti Kanadoje.

• Kovo 9 d. jaun. skautų šventėje įžodį davė J. Bekerytė, R. Bobelytė, R. Draugelytė, D. Draugelytė, R. Galdutytė, D. Jonynaitė, V. Janulaitytė, R. Tamulionytė. Po suėigos buvo valės. Ačiū namytėms už talką, ruošiant šią šventę ir Kaziuko mugę. Jaun. skautų sueigos vyksta reguliariai įprastoje salėje. Vadovauja ps. M. Stanionienė. Č. S.

Kubos gimnastė, kuri dalyvavo Vankuveryje S. Amerikos pirmenybėse, nutarė neįžiti į Kubą ir pasilikti Kanadoje.

• Kovo 9 d. jaun. skautų šventėje įžodį davė J. Bekerytė, R. Bobelytė, R. Draugelytė, D. Draugelytė, R. Galdutytė, D. Jonynaitė, V. Janulaitytė, R. Tamulionytė. Po suėigos buvo valės. Ačiū namytėms už talką, ruošiant šią šventę ir Kaziuko mugę. Jaun. skautų sueigos vyksta reguliariai įprastoje salėje. Vadovauja ps. M. Stanionienė. Č. S.

Kubos gimnastė, kuri dalyvavo Vankuveryje S. Amerikos pirmenybėse, nutarė neįžiti į Kubą ir pasilikti Kanadoje.

• Kovo 9 d. jaun. skautų šventėje įžodį davė J. Bekerytė, R. Bobelytė, R. Draugelytė, D. Draugelytė, R. Galdutytė, D. Jonynaitė, V. Janulaitytė, R. Tamulionytė. Po suėigos buvo valės. Ačiū namytėms už talką, ruošiant šią šventę ir Kaziuko mugę. Jaun. skautų sueigos vyksta reguliariai įprastoje salėje. Vadovauja ps. M. Stanionienė. Č. S.

Kubos gimnastė, kuri dalyvavo Vankuveryje S. Amerikos pirmenybėse, nutarė neįžiti į Kubą ir pasilikti Kanadoje.

APDRAUDA

GYVYBES • AUTOMOBILIŲ • NAMŲ • REPARACIJŲ •
VABARVIEČIŲ • BALDŲ • VAGYSCIŲ • VERSLO • PER-
SONALO IR DAIKTŲ (BONDS) • NEILAIMINGŲ ATSI-
KIMŲ • MOKSLAPILNŲ TAUPYMAS VAIKAMS • ME-
NESINIS INVALIDUMO PAJAMOS IR KT.

B. ir V. MASKELIŲ AGENTŪRA
LUA NARYS (14 METŲ PATIRTIS)
Tel. 251-4864; namų tel. 277-8814

ALFA RADIO & TV

Parduodam ir taisom televizijos ir radijo aparatus. Taisom
šaldytuvus, krosnis, skalbimo mašinas.

TELEFONAS LE 1-6165. • 672 LANSLOWNE AVE., TORONTO

IVAIRŲ SIUNTINIAI IR DOVANOS!

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir
U. S. S. R. paprastu bei oro paštu

BE MUITO DOVANOS:

Ivairios sudėties maisto siuntiniai, automobilių, automobiliams moto-
rai ir padangos, motociklai, dvira-
čiai, šaldytuvai, skalbimo mašinos, televiz-
ijos, siuvamosios mašinos, televiz-
ijos priėmuvai, pianinai, foto apar-
atai, radijo priėmuvai, transistori-
niai radijo aparatai, laikrodžiai, ki-
liniai, baldai, butai (apartamentai),
polsis kurortuose, polsis kurorto
su gydymu ir t. t.

Maisto siuntinių svarbi neribotos.
Turime naujus išskirtinai kate-
logus, kuriuose yra smulkūs aprašy-
mas ir paaiškinimai. Pažymėtos kai-
nos yra galutinės.
Taip pat persiunčiame pinigų, už
kuriuos gausite gali nupirkti įvairi-
ų prekių specialiose dilerinėse
krautuose.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1-3098

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto
iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p.p.
Savininkai A. ir S. KALUZA

LIETUVIAI STALIAI maloniai kviečia

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti
su gaminių kokybe ir kainomis

2160 DUNDAS STREET WEST • TEL. LE 2-2289
ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.
K. STRIAUPIS
Res. tel. LE 6-5363

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir HiFi
STATOM IR TAISOM T.V. ANTENAS.
532-7733

1736 Dundas St. W.

Sev. R. Stesulis

DUFFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE
Taisom televizijos, Hi-Fi ir radijo aparatus. Parduodamos
lentos ir baterijos. Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Uzbališ

Bloor Autorite Garage

296 BROCK AVE. (tarp Dun-
das ir College). Tel. 531-1305

Lietuviai LAIKRODININKAS

F. BOCHULIS

280 QUEEN ST. W. (šoninės durys), TORONTO. TEL. EM 6-6100
Taisau laikrodžius ir žiedus. Pagaudojamiems paimu ir pristatau į
namus. DARBAS GARANTUOTAS. Parduodu su nuolaida laikrodžius.
Skambinti 9—11 v. ryto; 6—9 v. vakaro.

Vyrų ir jaunimo moderniška DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

A&B TAILORS

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3

(tarp Grenadier Rd. ir Neepawa Ave.)

531-1432

Sav. A. B. Beresnevičius

A.P. GARAGE

60 HOWARD PARK AVE
LE. 5-9130

Atlieka sąžiningai visus mecha-
nizmo automobilių patalimus. Pate-
pimus ir alyvos keitimus.

Prieš perkant variklį automobi-
liui atvežkite patikrinimui: nuro-
dysim visus trūkumus ir duosime
patarimus.

Sav. ANTANAS PASKEVICIUS

BALTIC MOVERS

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS,
BALDAI ir kt.

Vežamas turtas pilnai apdraustas.

Skambinti tel. LE 4-1403

30 Dewson St., Toronto, Ont.

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS, valdžio pripažin-
tas plomberis, atlieka įvair. plum-
bing ir vandens apšildymo darbus.
Darbas sąžiningas ir nebrangus.
148 Westminster Ave., Toronto
Metro. Lic. PH. 136 Tel. LE. 2-5191

Visų rūšių automobilių išorės (bo-
dy) taisymas, mechaniniai darbai ir
automatinės transmisijos

Dundas Auto Body

Max Kane Auto Body

Darbas sąžiningas ir garantuotas.
Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas
430 RATHURST ST.,
tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

International Driving School

WALDI

Centrinė įstaiga 691 L.nette St.,
Tel. RO 2-2100

Skyrius:

894 COLLEGE ST.

Tel. LE 2-5461

Mokome su standartine, su-
stiprintomis transmisijomis
ir Volkswagenais.

PASAULIO GARSENYBĖ

Segurini Enterprises Ltd.

pakviesta koncertuos

PASAULINIO GARSO

ZYMIOJI DAINININKĖ SOPRANAS

ANNA MOFFO

Metropolitan / La Scala

RCA PLOKSTELIŲ ZVAIGZDĖ

SU FERRUCCIO TAGLIAVINI

(tenoras) Metropolitan / La Scala

Simfoninis

orkestras

diriguojamas:

NELLO SEGURINI

penktadienį, kovo 22 d., 8.15 v. v.

BILIAI: \$6.50, \$5, \$3.50, \$2

Gaunami prie įėjimo ir bilietų agentūrose.

Kasa prie įėjimo atidaryta nuo 11 v.r. iki 9 v.v.

MAPLE LEAF GARDENS

DRAUDIMAI

231-2661 a r b a
233-3323

P. BARAUSKO AGENTŪRA

38 CEDARCREST DRIVE, ISLINGTON, ONT.
(ROYAL YORK ir DUNDAS gatvių kampas)

Statybinės medžiagos ir remontai
2742 Dundas St. W. Tel. 769-5171

• Ivaizios medžiagos namų taisymams
• Lentos, faneros, stogams dengti medžiagos
• Grindų, lubų ir sienų plytelės
• Atliekam visus statybos darbus ir remontus

AMBER DRAPERIES

55 Colbeck St. (prie Runnymede Rd.). Sav. A. Jankaitienė ir M. Vaitkienė
Siuvam bei taisom įvairias užuolaidas. Parduodam medžiagas ir visas
pakabinimui priemones. Žemos kainos. Darbas garantuotas.
Tel. 762-3838 arba 766-8839

Vienintelė Lietuviška Toronto PARKDALE B-A

SERVICE CENTRE benzino stotis 1181 Queen St. W.,
(prie Gladstone). Tel. 535-9468

Benzinas, alyvos keitimas, tepimas, padangos, bateri-
jos ir t. t. Automobilių vilkimas (towing). Autoveži-
mių taisymas, elektrinis (Alen SCOP) patikrinimas.
Po darbo valandų skambinti tel. RO 6-8503.

Kiekvieno mėnesio pirmą savaitę (bal. 6—13) atidaryta visa
parą — 24 valandos.

Naujai atidaryta Lietuviška sporto reikmenų krautuė

RONCESVALLES SPORT STORE

Sav. J. SARUNAS ir J. DAMBRAUSKAS

295 RONCESVALLES AVE., TEL. 536-1373
Mazo kalibro ir medžiokliniai šautuvai, šoviniai, žvejybos reikmenys,
teniso raketės, įvairūs sviediniai ir kiti sporto reikmenys.

780 Queen St. W.
prie Gore Vale
Tel. EM. 4-7994

ART'S PHOTO STUDIO

Vertingų nuotraukų
Mėškos vaikų nuotraukos
Portretai ir kt.

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BAČENAS

• telkia patarimus planuojantiems keliones
• sutvarko rezervacijas, naktynių ir kt. reikalus be
• siakiro atlyginimo
• agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
• parūpina bilietus keliaujantiems autobusais,
• traukiniais, laivais, lėktuvais
• parūpina eismo priemones ekskursijoms
• patarnauja atskleidinti gimines

Skambinti telefonu 278-7261; vakarais 536-4681

LIETUVIAI PASTO ŽENKLŲ

LEIDINYJE

(Atkelta iš 3-čio psl.)

ma, jog Lietuva pirmą kartą
Europos krepšinio pirmenybes
laimėjo 1937 m. Rygoje ir per-
galę pakartojo 1939 m. Kaune.
Kaune. III Europos krepšinio
pirmenybės buvo išleista trijų
pasto ženklų serija.

Atskiruose rašiniuose dar pla-
čiai rašoma apie Kazimiero mu-
gę Vilniuje, kuriai paminėti
1940 m. buvo naudojamas spe-
cialus stampas. Kalbama apie
laiškus, kurie iš Lietuvos buvo
skraidinami Cepelino orlaiviu.
Prisimenami laišškai, gabenti Da-
rius-Girėno "Lituanicos" per
Atlantą (plačiai rašoma ir apie
lakūnus). Iš vieno rašinio, pa-
vadinto "Napoleon's Army
Spends Two Weeks in Lithuania",
sužinome, kada Napoleonas
buvo Lietuvoje, kadangi yra
užsiklausęs vienas laiškas, rašytas
Napoleono armijos kareivio į na-
mus Prancūzijoje. Šis laiškas yra
datuotas Vilniaus antspaudu
1812 m. liepos 11 d. data ir jo
nuotrauka dedama prie straips-
nio.

Čia suminiame tik dalį temų,
kurios yra palieštos rašiniuose.
Kartu paėmus visus tuos raši-
nius, galima sakyti, juose yra
užfiksuoti svarbiausieji Lietu-
vos gyvenimo įvykiai. Tuo būdu
kitatautis skaitytojas iš pateik-
tų žinių galės susidaryti pilną
vaizdą apie Lietuvos praeitį,
ypatingai šiuo metu, kai yra mi-
nima 50 m. sukaktis nuo Lietu-
vos nepriklausomybės atstaty-
mo. Ir dar įdomus tas faktas,
kad šios medžiagos paskelbimas
nieko nekainavo. Tai didelis nu-
peinas lietuvių filatelistų.

Ed. Sulaitis

Pajieškojimai

Jieško artimieji Lietuvoje Jono
Staneikaus (ar Staneikos), gyvenu-
sio Kanadoje. Turimomis žiniomis,
jis yra miręs. Zinantieji apie jį pra-
šomi pranešti šiuo adresu: Mrs. P.
Pekarskas, P. O. Box, 182 Long-Lac,
Ont. Žinios reikalingos ypač Lietu-
voje likusiai seseriai Domicel-Pet-
ronelei.

NEKLAUSK, KĄ TAU LIE-

TUVA DAVE, BET KĄ TU

LIETUVAI GALI DUOTI!

DR. E. ZUBRIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1577 BLOOR ST. WEST

(prie Dundas)

Telefonas LE. 2-4108

DR. J. MATULIONYTĖ

DANTŲ GYDYTOJA

1795 BLOOR ST. W. (prie Keele)

Priėmimo valandos:
pirmadieniais ir trečiadieniais 2—9 v. v.
antradieniais, ketvirtadieniais ir
penktadieniais 9—3.30 val. p.p.

Telefonas RO. 6-1373

DR. V. J. MEILUVIENĖ

DANTŲ GYDYTOJA

262 Roncesvalles Ave.

(prie High Park Blvd.)

Tel. 535-7025

Priima pacientus pagal

susitarimą.

Kabineto telefonas LE. 4-445

DR. P. MORKIS

DANTŲ GYDYTOJAS

Vakarais ir šeštadieniais

pagal susitarimą.

1682 BLOOR ST. W., Toronto

(1 rytus nuo Dufferin St.)

DR. N. NOVOSICKIS

dantų gydytojas

794 BATHURST ST.

(kampas Bloor & Bathurst)

Tel. 534-3370

Priima pacientus iš anksto susitarus

ŠYPSENOS

Studentų rūpestiai

Okupuotoj Lietuvoj pradi-
niuose kursuose: studijos, kaip
susitaupyti pinigų batams ir
megztukui, o susitaupius, kur
gauti pirkti. Semestro pradžioj:
kas žino išnuomojamą kambarį?
Prieš stipendiją: kas turi pasko-
linti pinigų? Baigiant universi-
tetą: kaip išsisukti nuo važiavi-
mo į provinciją? Visada — fil-
mų aptarimas. Kaikada: kaip pa-
bėgti į užsienį ir "O, kad tų rus-
kių nebūtų..."

Prancūziškas sąmojus

Vienos Paryžiaus mokyklos
mokiniai turėjo išaiškinti skir-
tumą tarp monarchijos ir res-
publikos. Vienas mokinyš išaiš-
kino: "Monarchijos viršuje stovi
karalius, o respublikos — gene-
rolas."

Reikėtų atsilyginti

Viename pokylyje Markas
Twainas už parankės vedė kaž-
kokią damą. Rašytojas buvo ge-
rai nusiteikęs ir tarė:

— Kokia jūs žavi.

Išdidžioji dama tįmptelėjo lū-

pą ir atšovė:

— Gaila, kad aš negaliu atsi-

dėkoti panašiu komplimentu.

Markas nusiuko ir tarė:

— O jūs pasielkite taip, kaip

aš: pameluokite.

Medžiotoja ir žuautojas

Moteris yra geriausia tada,

kai medžioja vyrą, g vyras ta-

da, kai gaudo žuvį.

Kaklaraštis ir virvė

Viename pobūvyje, kur daly-

vavo ir rašytojas Mark Twain,

prekybininkas, pralobęs iš indė-

nų, ėmė girtis:

— Aš visada rengiuos bran-

giausiais drabužiais.

Visi sužiūro į jį. O tas tur-

čius, norėdamas įrodyti, jog tie-

są sako, švelniai pačiupinėjo

savo kaklaraštį ir tarė:

— Pasžiūrėkite į šį daiktū-

ką. Puikus, tiesa? Jis kainuoja

\$25.

Mark Twain piktai pašvelgė į

jį ir tarė:

— Pas mus taip jau priimta,

kad pačius brangiausius kaka-

raštus nešioja tie, kuriems ant

kaklo pakaktų paprastos virvės.

NOTARAS

A. LIUDŽIUS, B.L.

Bendradarbis V. S. MASTIS, LL. D.
Namų, ūkių ir betkurio verslo
pirkimo—pardavimo dokumentų su-
darymas, mirtieji, sutartys, tes-
tamentai ir kiti teisiniai reikalai.
468 Roncesvalles Avenue - Toronto.
Margio valsties namų II augštas.
(Jėjimas iš Howard Park Avenue)
Pirmimo laikus: kasdien nuo 10 v.r. iki 1
Antro dienomis ir penktadieniais nuo 6-8 v.v.
v.p.p. išskyrus trečiadienį ir sekmadienį.
Išstaigos tel. LE 7-1708;
Namų — CR 9-6166

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.
Wiktorija BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v.
ryto iki 9 val. vak.; šeštadie-
niais nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie How-
ard Park Ave.) Kabineto telefonas
LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10
val. ryto iki 6.30 val. vak.

Sv. Jono Kr. par. žinios

— Pirmosios Komunijos iškilmės par. bažnyčioje įvyks antrąjį gegužės sekmadienį, gegužės 12 d., 10 val., pamaldų metu.

— Parapijos knygne gauti Tėvų jėzuitų Čikagoje išleisti mišiolėliai lietuvių kalba. Maldaknygė dailiai iliustruota. Joje yra kiekvienos dienos Mišios ir visos kitos maldos. Labai rekomenduojame šią didelį dėmesio vertą maldaknygę įsigyti.

— Šią savaitę lankomi parapijiečiai Warren Parko rajone.

— Tradicinės Gyvojo Rožinio iškilmės, per daugelį metų vykusios spalio pradžioje, atkeltamos į birželio 9, sekmadienį. Minėtų dienų iškilmės įvyks Toronto parodos aikštėje.

— Parapijos rekolokacijos prasidės kovo 31 d. ir baigsis balandžio 6 d. Vedėjas — kun. T. Žiuraitis, O.P. iš Vasingtono.

— Šį seštadienį, 1 v.p.p., jungtuves su pamaldomis Algio Venclovačio ir R. Klibingaitės.

— Šį sekmadienį 11 val. pamaldose prisimenama a.a. Regina Prancūnienė, p. Jarašinskaitė.

— Pakviškaitė: Antanina Stefani. J. Žyvatkauskaitė.

Saulių VI. Pūtvo kuopa kovo 3 d. Sv. Jono Kr. parapijos salėje turėjo metinį saulų susirinkimą. Atidarė kuopos pirm. St. Jokūbas, pakviesdamas pirmininkauti VI. Rušą, sekretoriauti J. Mockų. Po valdybos ir revizijos komisijos pranešimų valdyba ir revizijos komisija perrinkta ir sekantiems metams. Tik naujai išrinktas sekretorius J. Mockus, nes senasis išvyko ir apsigyveno kitur. Saulių Žvaigždės medaliu atžymėtas V. Bačnas. Vasario 16 proga kuopos valdybos apdovanoti pažymėjimais 18 saulų. Taip pat buvo įteiktos taurės šaudo sekijos sauliams, kurie jau laimėjo. Kuopos pirmininkui prisaikdinus 3 saulius kandidatus, susirinkimas baigtas Tautos himnu. Po to sekė bendra žuikienės vakarienė, kurią skaniai pagamino šaulės, vadovaujant sesei Dambrauskienėi. Žuikių parūpino šaudo sekijos nariai. Vakarienės metu kaimyninės Hamiltono saulų kuopos pirm. P. Kanopa tarė sveikinimo žodį. Jis su dviem valdybos nariais sekė susirinkimą ir buvo mūsų kuopos svečiai. P. G.

Latviai katalikai kartą į mėnesį renkas pamaldoms Sv. Jono Kr. lietuvių bažnyčioje. Pamaldų laikyti atvyksta iš Montrelio kapucinas Tėvas Jonas Krastinis. Praėjusį sekmadienį po savo pamaldų latviai susirinko salėje, kur apie jaunimo problemas kalbėjo iš JAV atvykęs latvis psichiatras.

PADEKA

Mažosios Lietuvos Moterų Draugija dėkoja visiems atliankusiems ir prisidėjusiems prie mūsų tradicinio šūpinio. Nuosirdžiai dėkojame dailininkams — p. H. Zmuidzinaitei ir p. Dagui už paveikslus, p. Rautinį ir p. J. Skrinškaitę bei dailininkams už atliktą senovinių dainų, „Rambynų“ ir „Satrijų“ tautų skautams už tautinius šokius. Nuosirdžiai padėką reiškiamės mūsų prekybos namams: Margis Drug Store, Mohawk Furniture Ltd., Old Country, Punks ir Matulaitis Parkside, Al Dūda draudos įstaiga, A. Viskonto lietuvių siūrių daryklai ir J. R. Simanavičiui už suaukotas fantus loterijai. Dėkui visiems —

Maž. Lietuvos Moterų Draugija

VISOKIEMS PARENGIMAMS kepu įvairius tortus, pyragėlius, baravykus, meduolius ir t.t. Skambinti tel. 233-4774.

UZPILDOME PAJAMŲ MOKESČIŲ FORMAS, palaimę ir pristatome į namus. Skambinkite po 5 v.v. ir saivatgalius kiekvieną laiką tel. 531-6650 G. and R. Associates.

TEVYNES PRISIMINIMŲ

rodė programos girdimos du kartus per savaitę —
Seštadienį: 3.30 — 4.30 v.p.p. banga 1250, stotis CHWO, Oakville, Ont., Kanada;
Sėkmadienį: 2 — 2.30 v.p.p. banga 1270, stotis WHLD, Niagara Falls, N.Y., USA.

Programos ved. — J. R. Simanavičius, 111 Rancavalles Ave., Toronto 3, Ont. LE 4-1274. Tas pats adresas ir „Dainos“ dainų ir plokštelių krovėjas.

MUZEJAUS RETENYBĖ

Parduodamas lietuviškos monetos — 5 litai — J. Basanavičius, 10 litų — Vytautas Didysis, 10 litų — prezidentas A. Smetona ir kitos. Kalnoraišis pareikalavus. P. Zablockis, P.O. Box 4642 Stn. C. Vancouver 10, B.C., Canada.

BARONESSA BEAUTY SALON

2265 BLOOR ST. W. TEL. 762-4252
(kampus Bloor-Durie gatvių). Sav. Alytė Kerberienė

Prisikėlimo par. žinios

— Šį sekmadienį, kovo 17, Mišios 9 v. už a.a. J. Gilman-Gaidamavičių, užp. p. Dimij; 11.15 v. — už a. M. Kiaupienę, užp. p. Kuolų; 12.15 v. — už a.a. J. Yobubyną, užp. p. Miller.

— Parapijos taryba, sudaryta vos prieš savaitę, jau pradėjo darbų planavimą. Kovo 7 d. religinė sekcija, sudaryta iš pirm. V. Kolyčiaus, Tėv. Ambrozijaus, ses. Ritos, ses. Ignės, J. Gustainio ir J. Stankaitės, svarstė eilę liturginių ir religinės veiklos klausimų. Priėmus tarybos valdybą, planai bus paskelbti ir vykdomi. Kovo 12 d. posėdžiui ir darbų planavimui renkas jaunimo sekcija, kurią sudaro pirm. Al. Kušas, Tėv. Paulius, A. Kairytė, D. Nausedienė, K. Batūra, L. Kalinauskas, B. Sriubis ir J. Stankaitis. Parapijiečių tarpe tarybos darbas susidomėjimas didelis.

— Pirmosios Komunijos, katechetinės ir pamokos gimnazistams — įprasta tvarka. Sekmadienio tema gimnazistams — „Dekalogas“. Kalbės T. Rafaelis.

— Chorų repetitijos: stud. merg. — trečiadi, 7 v.v.; suaug. — ketvirtadi, 7.30 v.v.; vaikų — penktadi, 6.30 v.v.; stud. bern. — sekmadi, 12 v.

— Jaunųjų menininkų J. Batūraitės ir S. Jaskaus kūrinių paroda kviečiame aplankyti šį penktadi, 7.30 — 9.30 v.v.; seštadi, 2 — 5 v.p.p. ir sekmadi, 10 — 13.30 v. Ji vyksta parodų salėje.

— Metinės rekolokacijos prasideda sekmadienį, kovo 24. Vedėjas — Tėv. G. Kijauskas, SJ. Pirmoji savaitė — moterims ir merginoms.

— Pensininkų vakaras — kita trečiadienį, (ne antradi.), kovo 20, 6.30 v.v. parodų salėje. Kviečiami visi kolonijos vyresnieji. Be įprastos žaidimų ir vaizų programos, bus rodomos skaidrės iš senesnių padarytų kelių.

— Artėjant gražiom ir prasmingoms Didžiosios Savaitės apeigoms, raginame įsigyti lietuviškus mišiolėlius. Jie padės tas apeigas suprasti ir giliau pergyventi. Mišiolėlių dar galima gauti spaudos kioske ir par. raštine.

— Kt. savaitę lankoma: Baby Point Rd., Baby Point Cres., Beaconsfield Ave., Bradley Ave., Brookside Ave., Brumell Ave., Cross St., Easson Ave., Grove Ave., Humbertcrest Blvd., Northcote Ave., Northern Pl., Thornhill Ave. ir Worthington Cres.

— Pakviškaitės Lino ir Veronikos Balaišų sūnus Linas Laurynas Kazimieras. Sveikinimai!

Kultūrinė moterų popietė

Kovo 10 d., 4 v.p.p., Kat. Mot. Dr. Jono Prisikėlimo parapijos skyrus surengtas simpoziumas diskusijos tema „Moters moralinė atsakomybė šeimos problemose“ praėjo su dideliu pasisekimu. I. Kairienė nušvietė moterų moralinę atsakomybę šiu laikų šviesoje, dr. O. Gustainienė aptarė moralinę bei medicininę pusę šeimos skaičiaus apsisprendime naujausių medicinos priemonių šviesoje. T. Placidas išdėstė moterų atsakomybę šeimai religiniu požiūriu. Po prelegentų pasisakymų, pertraukos metu buvo pravesta tradicinė loterija ir dalyvės rūpestingai šeiminių būvų pavaizdinti kvartai. Po to sekė klausimai ir diskusijos, kurių metu buvo pagilintos ir išsiaiškintos simpoziumo iškeltos mintys. Simpoziumui suorganizavimą ir įdomiai vadovavo moderatore A. Sungailienė. Popietė užtruko virš 3 valandų ir apie 200 dalyvių, kasdienybės verčiamos, nenoromis skirstėsi besidalindamos išpuščiais. E. S.

Leonas Steponavičius, anksčiau gyvenęs Toronte, įsikūrė su šeima Chalk River, Ont., vietoje, kur įsigijo viešbutį.

B. M. Žekai atsiuntė sveikinimus iš Floridos, kur šiuo metu atostogauja.

PADEKA

Nuosirdžiai dėkojame „Paramos“ bankui už \$50 auką mūsų veiklai paremti. Ačiū labai. Nek. Pr. Marlijos seserys

MAISTO KRAUTUVEI reikalinga pardavėja penktadieniais ir seštadieniais. Skambinti tel. 233-9783.

City Driving School

OFICIALIAI PRIPAŽINTA Ontario Safety League. Nemokami nurodymai jūsų namuose arba mūsų klasėse turintis leidimus leidimus. Ir jau galima pradėti važiuoti pirmą pamoką su studentiniais ar automobiliais mašinomis. 1076 BATHURST ST. Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

Lietuviška baldų dirbtuvė

Doromis nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Telefonas WA 2-7981. Namų telefonas AM 1-8527.

Hamiltono universiteto lietuvių studentai kovo 15, šį penktadienį, 7.30 v.v., rengia idomų simpoziumą-diskusiją apie imigrantų gyvenimą dviejose kultūrose. Pagrindiniu kalbėtoju paskiriamas iš JAV Lietuvių Studentų Sąjungos pirm. P. K. Zygas. Taipgi pakviesta visa eilė svečių iš Hamiltono ir Toronto. Būtų gera, kad torontiečiai kultūrininkai, kurie domisi tomis problemomis, nuvyktų į Hamiltoną. Diskusijos įvyks McMaster unte Council Chambers, Room 124, Gilmour Hall. Oficiali tema: „Our Ethnic Future — A Conflict of Generations“. Rengėjas — lietuvių studentų klubas. Vertėtų ir Toronto nuo lietuviams studentams surengti panašias diskusijas.

Lietuvių seštadieninėje mokykloje šį seštadienį, kovo 16, pamokos bus, bet kita seštadienį, kovo 23, ryšium su pavasario atostogomis reguliariose mokyklose, pamokų nebus. A.

PLATAUS MASTO KONCERTĄ rengia Segurini Enterprises Ltd. kovo 22, kitą penktadienį, 8.15 v.v., Maple Leaf Gardens. Programą atliks tarptautinio garso solistai su simfoniniu orkestru. Bene patraukliausia solistė bus sopranas Anna Moffo, Metropolitan, Scala ir Vienos operų žvaigždė, garsėjanti savo dainavimu operose, koncertuose, filmuose ir rečitaluose, televizijoje. Kritikai ypą gerai vertina jos atliktus vaidmenis — Violetos „Traviatoje“, Gildos „Rigoletto“, Margaritos „Faust“ ir kt. Jos televizinė programa „The Anna Moffo Show“ Italijos televizijoje rodoma jau trečiais metais. Premijas gavo už įdainavimą plokštelėse „Songs of the Auvergne“ (Cantaloube) ir „Verdi Heroines“. 1966 m. įreikorduota „Lucia di Lammermoor“. Be solistės Anna Moffo, programoje dalyvaus garsūs tenorai Ferruccio Tagliavini. Smulkiau žiūr. sklb. 7 psl.

Akademių Draugija rengia paskaitą kovo 23, seštadienį, 7.30 v.v., Prisikėlimo muzikos studijoje. Vilius Fidleris kalbės tema „Atominės energijos ateitis Kanadoje“. Paskaitininkas yra baigęs fizikos mokslus ir dabartinį metu dirba atominės energijos srityje, Chalk River, Ontario. Toronto visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

Valdyba Toronto Lietuvių Namų susirinkimas numatytas kovo 24 d., 2.30 v.p.p. Bus svarstomi finansiniai reikalai ir ateities veikimo perspektyvos. Be to, 1968 m. balandžio 27 d. ruošiamas pavasario balius, kuriame šokiams gros D'Amico orkestras ir veiks turtingas bufetas. Pelnas skiriamas Lietuvių Namų pagerinimui. A. S.

Vasario 16 iškilmingų pamaldų metu Toronte katedroje surinkta \$472.56. Atsakaičius faktinias išlaidas, \$350 suma, abiejų katalikų parapijų ir apyl. valdybos sutarimu, paskirstyta: \$200 perduota Toronto apylinkė, o \$150 abiejų parapijų vardu pasiūsta lietuvių religinei šalpai, kuriai vadovauja vysk. V. Brizgas, o reikalų vedėjas yra kun. St. Raila.

Kremlius ir ukrainiečių reikalavimai

P. Worthington, žymusis „The Telegram“ dienraščio buvęs korespondentas Maskvoje, vėl paskelbė kovo 8 d. naują informaciją apie Kremliaus susirūpinimą ukrainiečiais, kurie pastaruoju metu parodė tvirtą pasipriešinimą prieš rusinimą pačioje Ukrainoje ir užsieniuose. Kanados kompartija ukrainiečių reikalavimus ypą stipriai remia, nes beveik pusę jos narių yra ukrainiečių kilmės. Be to, veikia prokomunistinė organizacija „Association of United Ukrainian Canadians“, kuri taipgi pasisakė prieš Ukrainos rusinimą. Tuo metu, kai kompartijos šefas W. Kashtan dalyvavo tarptautiniame komunistų suvažiavime Budapešte, Toronte posėdžiavo ukrainiečių komunistai su specialiais kvietimais. Cia daugiausia kalbėjo komunistinio ukrainiečių laikraščio „Zytia i Slava“ redaktorius P. Krawchuk, centrinio komiteto narys. Jis stengėsi švelninti nuotaikas, įrodinėdamas, kad Ukrainoje rusinimas nėra jau toks baisus, kad daug kas jau pagerėjo ir ateityje

Gen. konsulas J. Zmuidzinas lankėsi Montrealyje ir dalyvavo Montrelio Prekybos Rūmų pietuose, suruoštuose vietiniam konsuliniam korpusui šios įstaigos naujose namuose tarpuramio kambarys-salės atidarymo proga. Tas kambarys papuoštas sienose išskabintais 30 valstybių herbarais. Tarp jų yra ir mūsų Vyti. Netrukus po kiekvieno valstybinio ženklų bus įrašytas jo krašto vardas. Herbus padirbo vienas Montrelio heraldistas.

Gen. konsulas priėmė LB Londono apyl. valdybos pirmininko Z. Paulionio pakvieta dalyvauti ir pasakyti kalbą to miestiečių baltieji ruošiamame gegužės 11 bendrame Baltijos valstybių nepriklausomybės paskelbimo 50 metų sukakties minėjime.

Gen. konsulas ir p. Zmuidzinas dalyvavo prancūzų dabartinių kilmę (gobelenų) rinkinio atidaryme ir ta proga suruoštos priėmimo O'Keefe Centre. Parodą globoja Rothmans of Pall Mall Canada Ltd. Paroda labai įdomi bei verta aplankyti. Vienas gobelenas, pavadintas „Le Quatuor“, primena dail. Kasulio paveikslą „Muzikantai“.

Tarptautinės lėlių parodos Trois-Rivières tvarkytojas pakvietė lietuvius per Lietuvos gen. konsulą išstatyti joje lietuviško stiliaus lėles.

Kredito kooperatyvas „Parama“ paskyrė „T2“ auką ir pridėdam laiszę rašo: „Valdyba nutarė skirti auką \$50.00 Jūsų redaguojamam laikraščiui už nuveiktus darbus lietuvių išlaidų kyme bei kultūrinėje srityje.“ Leidejai nuosirdžiai dėkoja už paramą spaudai.

Prof. R. Vaštokas, dėstąs antropologiją Trento universitete Peterboro mieste, sudomino savo studentus kultūros kaita ir tautinių grupių kultūromis Kanadoje. Jis su savo studentais yra numatęs aplankyti kaikius lietuvių kultūrinės įstaigos. Jau lankėsi „T2“ redakcijoje, kur pasinformavo apie lietuvių švietimą ir kultūrinį išsilikimą kanadiškojo gyvenimo aplinkoje. Profesorius ir studentai dėkingi už leidinį „Lithuanians in Canada“, kur sulaukia daug medžiagos, tinkamos studijoms.

Kūrėjų-savanių metiniam susirinkimui išrinkti jo valdyba pasiskirstė pareigomis: V. Štreitas — pirm., V. Tamašauskas — sek., St. Paciušas — ižd. I revizijos komisiją išrinkti: K. Apearičius, A. Jakimavičius ir K. Kregždė. Valdyba

Salpos grupės „Daina“ susirinkimas įvyko vasario 25 d., dalyvaujant gausiam narių skaičiui. Artėjant Velykų šventėms, mūsų rūpestiai didėja, nes daug senelių ir ligonių Vokietijoje lauks pašalpos ta proga. Pirminkinė pranešė, kad gautas sutikimas padaryti rinkliavas abiejose parapijose. Aptarta tradicinio „Kartūno“ baliaus, įvykstančio gegužės 4 d., reikalai. Sekantis susirinkimas — kovo 31 d. pas nare O. Rožanskienę, 10 Appledale Rd., Islington. Dėkojame M. Karkienai už priėmimą ir vaišes. P. J.

dar gerės. Jo įrodinėjamai klausytojus nevisai įtikino, nes anksčiau jis kitaip kalbėjo. Jis buvo pirmosios Kanados komunistų delegacijos narys (vadovavo Tim Buck), delegacijos, kuri, aplankiusi Ukrainą, aiškiai pasisakė prieš vykdant rusinimą. Vėliau nuvyko antroji delegacija, kurioje taipgi dalyvavo ir P. Krawchuk. Pastarasis Ukrainoje buvo apdovanotas sovietiniu Jaroslavo Halano ordinu ir gavo ta proga uvalią pinigų sumą. Halan buvo sovietų propagandistas, žuvęs 1949 m., kaip bolševikai sako, nuo „Vatikano agentų“ rankos, nes kovojęs prieš katalikus. Grižęs Kanadon su medaliu, P. Krawchuk pakeitė savo liniją. Vėliau manoma, kad Kremlius, pajutęs tvirtą spaudimą, pažadėjo švelninti rusinimo pastangas Ukrainoje. Bene didžiausią bombą prieš Kremlį paleido J. Kolasky, ukrainietis komunistas, parašęs knygą „Education in Soviet Ukraine“. Ten jis dokumentuotai įrodė vykdant rusinimą per mokyklas. Tai labai paveikė Kanados kompartiją, kuri sukruto veikti ukrainiečių naudai.

REIKALINGAS NEVEDĖS TARNAUTOJAS — SARGAS

lietuvių savininko viešbutyje Chalk River, Ont.

Geras atlyginimas, butas ir maistas.

Rašyti: Hotel Chalk River, Chalk River, Ontario

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE St., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)

Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriskas darbas, puikūs lietuviški projektai

Paskaita apie senasias lietuvių dainas, rengta Akademikų Draugijos kovo 6 d., praėjo daug dėmesio. Buvo daug dalyvių susirinkę pasiklausyti muzikės D. Rautinš paskaitos. Ji su keturiomis poniom ir jaunimo grupė, vadovaujama D. Skrinškaitės, padainavo keletą senų lietuviškų sutartinčių. Akademikų Draugija nuosirdžiai dėkoja muzikei D. Rautinš, D. Skrinškaitė, ponionoms ir visiems prisidėjusiems prie to darbo. Smulkiau apie paskaitą — vėliau. Valdyba

Laisvės Kovos Metų proga Lietuvos penkliašimtmečiui atžymėti Toronto lietuvių kapinės statomo paminklo projektas yra paruoštas su visomis statybai reikalingomis detalėmis. Konkursą projektui skelbė Toronto apyl. valdyba. Laimėjo architekt. dr. A. Kulpačius. Paminklas bus statomas šį pavasarį.

Vedybinė sukaktis. Atvelykyje, balandžio 20 d., Aldonai ir Pranui Kvedarams 25 metų vedybų sukakties proga Sv. Jono Kr. par. salėje bičiuliai rengia pagerbimą. Prieš pobūvį bažnyčioje bus padėkos pamaldos, kurių metu giedos sukaktuvininkų gera draugė sol. Prudencija Bičkienė iš Čikagos.

Latvių Bendruomenės suvažiavime kovo 10 d. kalbėjo vokiečių kilmės parlamento atstovas Steven Otto apie anglosaksų ir prancūzų sąj Kanadoje. Esą jų kultūrų išsilikimas visai nustelbia kitų tautinių grupių kultūras. Anglų galybė glūdi tik ekonominiame srityje; 178 šeimos kontroliuoja 85% Kanados ūkio. Dauguma tu šeimų — anglai. Kitos tautinės grupės, pasak dr. Upnieks, turėtų jungtis su prancūzais ir atverti anglų įtaką. S. Otto nuomone, nereikėtų puliti anglų, nei prancūzų, o tik reikalauti savo teisių.

A. ir A. Smigelskių naujas rezidencijos adresas: 172 Clendenan Ave. Tel. 763-6498; P. L. Murauskis: 2 Idylwood Crest, Clendenan Ave. kampas. Tel. 763-6984, Toronto 9, High Park rajonas.

„The Globe & Mail“ kovo 12 d. laidoje labai plačiai aprašė Juozo Račio laimėtą bylą su savo kaimynais dėl jo žemės nusavinimo keliui praversti.

„Tėviškės Žiburių“ aukotojai

\$30: Wellando ir apylinkės levičiai, P. Pigaga; \$4: H. Sakalauskas, A. Giedraitis, B. Jakutis, O. Dailidienė; \$3: V. Kriaučiūnas, V. Stulgys, Z. Girdauskas, V. Fidleris, B. Pranulis; \$2: E. Miliauskas, A. Jakubaitis, A. Prunskis, J. Petračiūnas, dr. J. Stukas, L. Bilskis, M. Girčys, St. Banelis, J. Žekas, K. Kazlauskas, D. Rautinš, M. Bieška, dr. B. Vidugiris, B. Misius, K. Ratavičius; \$1: A. Bišeinis, Z. Dobilas, P. Seibutis, V. Vingėvičius, B. Giedraitienė, A. Kutka, P. Vilens, V. Kriaučiūnas, M. Kuzavas, B. Jackus, V. Jasinevičius, L. Medelis, C. Skabeika, A. Bubelis, A. Allis, St. Gineitis, Vl. Rušas.

Stud. Sabaliauskaitė, žymioji tenisininkė, studijuodama sociologiją, susidūrė su tautinių grupių gyvenimu bei jų problemomis. Savo rašomam seminariam darbu ji rinko medžiagą, lankydama kaikiurus lietuvių kultūrininkus. Daugiausia medžiagos ji rado leidinyje „Lithuanians in Canada“.

L. K. Kūrėjų-Savanių Sąjungos Toronto skyrius kiekvienais metais Kalėdų bei Velykų proga siunčia Vokietijoje esantiems invalidams ir kūrėjams savanoriams piniginę pašalpą, kurią paskirsto Kūrėjų-Savanių S-gos Vokietijos skyr. valdyba. Kadangi Toronto visuomenė aukoja tam tikslui mūsų skyriui, tad valdyba randa reikalo paskelbti pavardes tu mūsų brolių-savanių ir invalidų. Štai jie: Pranas Bagdonavičius, Jonas Dūda, Petras Gudelis, Kostas Jankauskas, Antanas Nulis, Liudvikas Jonikaitis, Juozas Kriščiūnas, Stasys Kundrotas, Vladas Maleckas, Antanas Mažeika, Petras Paulikas, Pranas Plauska, Juozas Rizauskas. Ta načia proga skelbiame ištrauką iš vieno būdingiausio padėkos laiško (jį gauname 13):

„...materialinė parama mano invalidiško gyvenimo dieneose. Tai iš tiesų įmanu man suteikti didelio džiaugsmo šioji Jūsų dovana. Ka tas reiškia, tai tas tegali suprasti, kas pats asmeniškai pergyvenęs ir patyręs. Labai ir labai maloniai prašau priimti išreiškiamą širdingiausią padėką, tardamas nuosirdų brolišką ačiū, ačiū, ačiū Jums, mieli broliai savanoriai-kūrėjai, visiems geradariams ir aukotojams. Tai man buvo ne tik tiktai suteikta materialinė parama, bet taipgi ir kartu moralinė parama, suteikusi naujų jėgų tolimesniai gyvenimui, nešti sunkią užduotį gyvenimo našta visam liksiam gyvenimui... Malonėkite priimti šiuos Jums ir visiems geradariams kartu geriausius sveikinimus ir širdingiausius linkėjimus.

Jūsų brolis savanoris-kūrėjas (pas.) Pranas Bagdonavičius, 8884 Hergatz, Postfach 13, Garmany Valdyba

MONTREAL

Sv. Kazimiero par. žinios

— Parapijos metinės rekolokacijos prasidės balandžio 2 ir baigsis balandžio 9, 10 ir 11 dienomis. Rekolokacijos ves T. Ged. Kijauskas, Tėvų jėzuitų provincinijolas.

— Tėvų jėzuitų paruoštus lietuviškus mišiolėlius galite įsigyti spaudos kioske. Kaina — \$8.50.

— Kaip pernai, taip ir šiemet vietoje bazaro skelbiame \$10 vaju bažnyčios fondui. Šis pavasarinis vaju praeitis metais padėjo parapijai pakelti sunkumus, nežūrint pajamų sumažėjimo, kuris palietė visas parapijas. Šiais metais jau daugelis savo įnašus įmokejo. Yra net daugiau kaip \$10 paukojusiu.

— Rinkliava — \$220. Bažnyčios Fondui aukoj: \$25 — A. Vazilinskis; \$20 — E. Tumėnienė-Szewczuk; \$10 — E. Aleksiejūnaitė, V. Sagaitis.

Montrelio-Otavo ateitininkų jaunimo vasaros stovykla „Baltijoj“ įvyks nuo liepos 13 iki 20 d.

Ateitininkų tėvų-rėmėjų valdyba

Dail. Prano Baltūnio kovo 23-24 Columbian Lounge 86-22 85th St., Woodhaven, N. Y. Bus išstatytos skulptūriškai apipavidalintos medžių šaknys ir tapybos. Rengia birutietės, ramovėnės ir LAS. Pr. Baltūnis yra gavęs ir naujų pasiūlymų parodom.

KAZIUKO MUGĖ. Kovo 23 d. d. Montrelio skautai ir skautės Aušros Vartų parapijos salėje suruošė gražią ir gausią Kaziuko mugę. Mūsų skautiškas jaunimas išstisus žiemų vakarus praleido prie rankdarbių ir medžio drožinių, bet už tai mugę tikrai gražiai buvo paruošta. Mugės atidarymas įvyko kovo 2 d., 4 v.p.p. Išsirikiavę skautai, skautės, pūkystės ir vilkiukai laukė atidarymo. Į salę įžygiavo gyvos raidės „Kaziuko mugė“. Kiekviena raidė pagal paskirtį pasakė humoristinę frazę, sukeliamą žiūrovams daug juoką. Kairėje mugės pusėje ačiū viliojo dailininkų D. Aneliūnaitės, R. Piesišio ir G. Vazilinsko loterijai skirti kūrniai. Salia jų būsimųjų menininkų-vilkiukų modernioji kūryba. Reikia tikėtis, kad ir iš jų susilauksime rimtų dailininkų. Toliau abiejose salės pusėse pastatyti stali, palapinės su mugės prekėmis. Čia gali visko gauti pigiomis kainomis, bandyti laimę įvairiose loterijose ir žaidimuose. Prie skautiškos palapinės, ant tvoros, pakabintos virtinės smurgininkų baronų, kurias siūlė pirkti energinga pardavėja. Ištroškusis vaisino lietuviška gira. Sekmadienį 10 v. skautės ir skautai su vilėjomis dalyvavo Mišiose, jas praturtinamomis lietuviškomis giesmėmis. Dauguma skautų dėvėjo naujas uniformas. Po pamaldų salė virto tikra mugė. Skautų tėvų rėmėjų komitetas visus vaišino pietumis, skaniais tortais, pyragais ir kitokiais gardumynais. Iš senų liaulių lietuvių mėgo mugės, todėl ir čia buvo visi smagiai nusiteikę. Lauksime kitų metų mugės. Dalyvis

— Kovo 9 įvyko bankelio „Litas“ metinis susirinkimas. Trejiem metim į valdybą išrinkti — J. Bernotas ir p. Petronis.

— Kovo 16 d., 7.30 v.v. Sv. Kazimiero parapijos salėje bus iškilminga vakarienė, pagerbiant 10 metų vedybinio gyvenimo proga Leoną Gudą ir Mariją Gudienę. Leonas Gudus yra ilgametis klubo pašalpinės sekretorius. Geriausi sveikinimai ir linkėjimai sukaktuvininkams.

— Praėjusio sekmadienio rinkliava — \$150.62. K.J.G.

“LITAS” MOKA

už terminuotus indėlius

1 METAI — 6 %

2 METAI — 6,5 %